

Nagrade s celjskega sejma

Med nagrajenci Lado Ule iz Trebnjega in Karel Zeljko iz N. mesta

CELJE — Na jubilejnem, 20. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju sodeluje mnogo obrtnikov, članov obrtnih združenj in združenj iz Dolenjske, Posavja, Bele krajine, Kočevja in Ribnice. Minuli petek so bila podeljena letošnja sejemka priznanja. Srebrno plaketo za kakovosten izdelek je prejel Lado Ule iz Trebnjega za razstavljeno malo motorno letalo, ki nasploh priteguje veliko zanimanja med tujci. Srebrno plaketo je dobila delavnica Predanič — Škerjanec iz Grosuplje za parni konfektomat. Karel Zeljko iz obrtnega združenja Novo mesto si je z ljubljanskim obrtnikom delil peto nagrado za inovacijo. Zeljko je tokrat predstavil napravo za regulacijo električnih tokov, ki je koristna pri slabi omrežni napetosti. Sejem bo odprt še do vključno nedelje.

A. Ž.

Le čelade vzrok stavke železničarjev?

Moten tovorni promet na novomeški postaji

NOVO MESTO — Večina delavcev spremne službe Tozda za promet novomeške železniške transportne organizacije 14. septembra pretežni del dneva ni delala, čeprav so dopoldne prišli na delo vsi in celo tisti, ki jim glede na razpored po izmenah tega ne bi bilo treba storiti v dopoldanskih urah. Kot neposreden povod za prekinitve se kaže določba pravilnika, po kateri naj bi nekateri delavci tozda od 14. septembra dalje obvezno nosili čelade. Ta zaščitna oprema je po besedah nekaterih premikačev nepotrebna in moti pri delu, zaradi česar je ne želijo nositi. Težava je v tem, da delavcem, ki ne uporabljajo čelade, lahko odtrga jo določen delež od vsote za stimulacijo pri osebnih dohodkih. To ravnanje in potrebnost čelad na nekaterih železniških delovnih mestih sta bila tudi predmet precej ostrega skoraj triurnega razgovora med vodstvom delovne organizacije in nezadovoljnimi delavci. Zaradi stavke, ki je sicer potekala mirno, je bil nekoliko moten tovorni promet na novomeški železniški postaji, čeprav je nekaj zaposlenih ves čas prekinitev delalo tako na sami postaji kot tudi na priključnih progah.

L. M.

Borci proti neredu in nedelu

45-letnica Gorjanskega bataljona — Priznanje tudi Kartuziji Pleterje

ŠENTJERNEJ — V nedeljo je bil v Šentjerneju zbor borcev Gorjanskega bataljona. Skupaj s predstavniki družbenopolitičnega življenja v krajevni skupnosti Šentjerne, so borci proslavili 45-letnico ustanovitve Gorjanskega bataljona (ustanovljen 13. marca 1942 na Pragu v Gorjancih). Ob tej priložnosti so podelili vrsto priznanj, med drugim je priznanje skupnosti borcev Gorjanskega bataljona dobila tudi Kartuzija Pleterje za svoj veliki prispevek k razvoju narodnoosvobodilnega boja v tem delu Dolenjske. Kulturni program so pripravili združeni pevci iz Šentjerneja in Orehovice, ki jih je vodil dirigent Milan Pavlič.

Slavnostni govornik na proslavi visokega jubileja je bil predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Franci Cvelbar, ki je najprej spregovoril o zgodovinski poti te slavne partizanske enote, ki se je med revolucijo borila proti okupatorju, po vojni pa je veliko prispevala k hitrejšemu ekonomskemu, kulturnemu in splošnemu razvoju na območju, ki je med borbo podpiralo

narodnoosvobodilno gibanje. Spomnimo se sgmo pridobitev v Gabrju, Podgradu, Črneči vasi, na Vodenicah, Planini itd.

Fse mora boriti proti neredu in nedelu, proti zlorabljanju oblasti, proti izgravanju samoupravljanja in odločanja v imenu delavcev, proti brezbriznemu odnosu do človeka.

Storitimo moramo vse, da se med ljudi

vrne zaupanje v organizirane sile široke SZDL kot fronte vseh organiziranih socialističnih sil. In v tej fronti imate tudi vi, borci, pomembne položaje, pa ne zaradi zaslug v preteklosti, temveč zaradi vašega poštenega in odgovornega odnosa do vseh vprašanih, pomembnih za nadaljnji razvoj naše družbe.

Zavedamo se, da bitka za naš jutri ne bo lahka, da je ne bomo dobili na kon-

• Odbor Gorjanskega bataljona je podelil šest priznanj; dobili so jih: Kartuzija Pleterje, Franc Pirkovič — Črt, Boris Andrianič ter posmrtno inž. Jože Levstik, Tone Šušteršič in dr. Adolf Medvešek.

gresih, konferencah, na skupščinah, ampak predvsem na delovnem mestu, za strojem, na polju...

S. DOKL

KAM OB KONCU TEDNA?

NOVO MESTO — V okviru meseca turizma na Dolenjskem bodo konec tedna tri večje prireditve. Tako se bo v petek ob 16. uri pričelo tradicionalno odprto prvenstvo Dolenjske, Bele krajine in Posavja v tenisu za pokal Dolenjske turistične zveze. Prvenstvo se bo nadaljevalo še v soboto in v nedeljo. Zadnji trije dnevi tega tedna bodo na vrtu hotela Kandija minili v znamenju zgodnje vinske trgatve. Igrali bodo ansambel Spomin in domači harmonikaši.

BERITE DANES!

na 2. strani:

• Maribor zavida Novemu mestu

na 3. strani:

• Borci proti toči — nemočni?

na 4. strani:

• Prah leži na cestnih načrtih

na 6. strani:

• Grozili smo, prosili, a zaman

na 8. strani:

• Kamni v izložbi, kamen v glavi

na 11. strani:

• Kje je zibelka aidsa?

na 12. strani:

• Motorne žage prodala za pištolo

na 20. strani:

• Medved je poginil v luži

PRIZNANJE ZA KARTUZIJO PLETERJE — Predstavniki Gorjanskega bataljona Jože Penca-Dečko je kartuziji Pleterje podelil priznanje, ki ga je sprejel nekdanji prior Janez Drolc. (Foto: S. Dokl)

Jubilej ob naraščajočih skrbih

Počastitev 55-letnice plantažnega sadjarstva v Jugoslaviji in 35-letnice družbenega sadjarstva v Krškem — Spominska plošča G. Veselu

KRŠKO — Pod pokroviteljstvom občinske skupščine sta 11. septembra Sadjarsko društvo Slovenije in domači agrokombinat priredila spominsko proslavo ob 55-letnici plantažnega sadjarstva v Jugoslaviji in 35-letnici družbenega sadjarstva v M — Agrokombinat Krško. Ob tej priložnosti so v sadovnjaku na Marofu v Leskovcu odkrili spominsko ploščo Gvidu Veselu, pionirju plantažnega sadjarstva pri nas, in goriškim sadjarjem, tam je bilo tudi strokovno posvetovanje o obiranju sadja in družabno srečanje slovenskih sadjarjev.

Gvido Vesel (1901 — 1984) je bil vodilna osebnost med organizatorji sodobnega plantažnega sadjarstva na

jugoslovanskih tleh. Kot mnogi drugi goriški sadjarji (v Resi pri Krškem še živeči Alojz Fornazarič, Leopold in Milan Brankovič, Ivan Bavdaž idr.) je po prvi svetovni vojni, potem ko je bil zaradi podpiranja članov organizacije TIGR obsojen na 18 mesecev zapora, pred fašizmom pobegnil v Jugoslavijo. Na Müllerjevem bregu pri Zagrebu je vodil napravo prve, 15 ha velike plantaže breskev, hrusk in breskev, kar se šteje za zametek industrijskega sadjarstva v Jugoslaviji.

Po osvoboditvi je najprej osnoval plantažno sadjarstvo na Osojniku pri Ptuj, leta 1952 pa je prišel v Leskovec

la, in njegov strokovni sodelavec Alojz Pirc, zraste zdaj v Posavju skoraj petina vsega slovenskega sadja. Toz Sadjarstvo je največji pridelovalec sadja v Sloveniji in eden največjih izvoznikov, v njegovem sestavu pa je tudi največji ravninski nasad v Sloveniji. Močno se razvija tudi kooperacija z zasebnimi pridelovalci, tako da ima Posavje, kjer uspevajo vse vrste kontinentalnega sadja, eno desetino vseh sodobnih intenzivnih slovenskih sadovnjakov. Pomembno pospeševalno vlogo pri tem ima tudi izgradnja moderne sadne hladilnice.

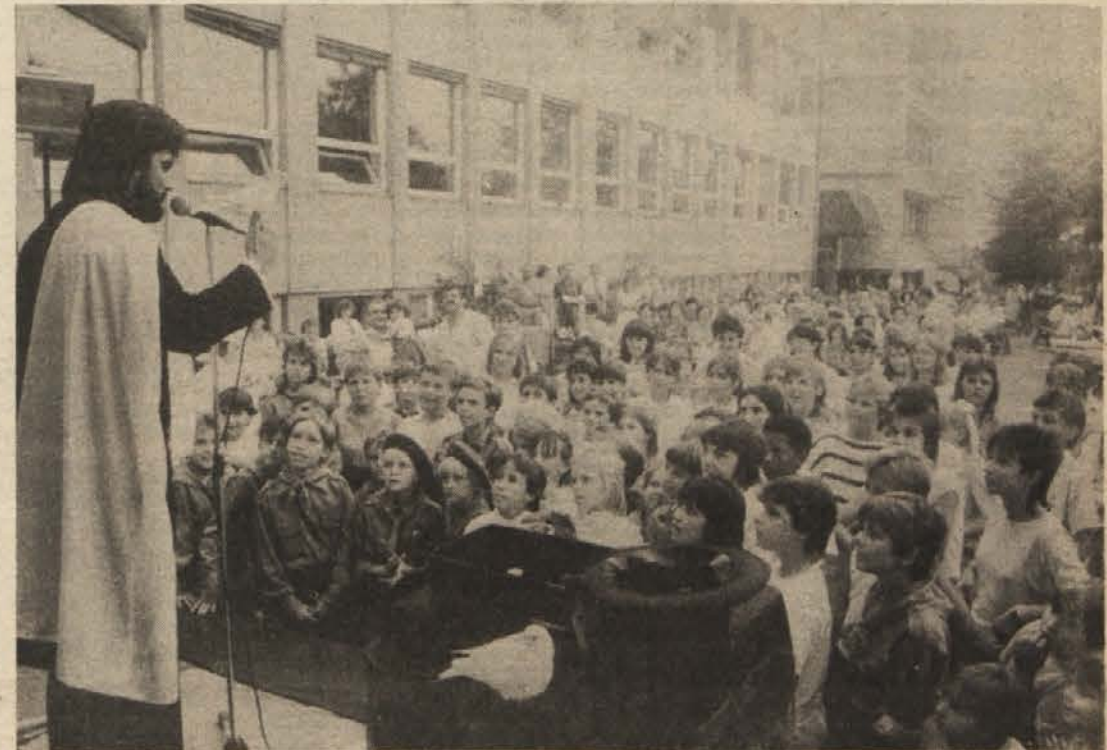
Posavski sadjarji imajo še nove načrte: do leta 1990 bi radi sadovnjake povečali še za polovico, do leta 2000 pa celo za 140 odst. Žal se je zadnji čas poslabšal gospodarski položaj tudi za to kmetijsko panogo in je vprašanje, če bo tako širokopotezne zamisli mogoče uresničiti.

M. LEGAN

• Naša razvojna vizija sloni na dokaj optimističnem preteklem planiranju. Danes moramo na žalost ugotoviti, da so naša razvojna prizadevanja močno ogrožena, če ne celo za dalj časa zavrtja. Dohodkovnost se je močno poslabšala. Za zagotavljanje likvidnosti je treba najemati nenormalno drage kratkoročne kredite. Samo naš toz mora vsak dan odšteti 1,6 milijona dinarjev za obresti — mimo vseh drugih obveznosti. Čez noč smo včerajšnji dobri gospodarji postali slabi, je zapisal v pozdravni besedi mag. Alojz Mustar.

pri Krškem ter se z vso vneto lotil uvajanja sodobnega sadjarstva na posavskih tleh. Kljub velikim začetnim težavam in mnogim pomislekom dvomljivcev je s svojim strokovnim in organizacijskim znanjem (tega smo bili deležni tudi mnogi študentje agronomije) uspel in odločilno pripomogel, da je sadjarstvo postalo tako pomembna kmetijska dejavnost v tem delu Slovenije.

Kot sta v priložnosti knjžici, izdani za jubilej, zapisala mag. Alojz Mustar, sedanji direktor tozda Sadjarstvo — ter najvidnejši nadaljevalec Veselovega de-

DA BI SE MED SEBOJ BOLJ SPOZNALI — Prav s tem namenom so v krajevni skupnosti Center v Novem mestu minulo sončno soboto pripravili prvo družabno srečanje, posvečeno praznovanju krajevnega praznika. Aktivistom društva prijateljev mladine in še nekaterim delovnim krajanom gre za slavo, da je to prvo druženje nadvse uspelo. Zabavno popoldne in noč so pripravili kar na parkirišču pred ekonomsko srednjo šolo. Pričeli so s kulturnim programom, v katerem so nastopili pevci, recitatorji in taborniki OŠ Katja Rupena, plesna šola iz Novnega mesta in harmonikarski zbor glasbene šole, v zabavnem delu pa so sodelovali in tekmovali krajanji vseh generacij. K prijateljem vzdušju sta v mnogočem prispevala tudi Šiškova fanta na harmoniki, humorist Lojze Ambrož in čarodej Mister Lee iz Pirana (na sliki). Na koncu zapišimo, da so v krajevni skupnosti Center za to priložnost izdali tudi prvo številko svojega glasila Na trgu. (Foto: J. Pavlin)

Jabolka kmalu naprodaj

21. septembra začne KZ Krka prodajati ozimnico v hladilnici in trgovinah

NOVO MESTO — Mercatorjeva Kmetijska zadruga Krka bo prodajala v hladilnici na Cikavi ter v blagovnici Zolja vas in trgovinah v Straži in Dolenjskih Toplicah od 21. septembra dalje jabolka sort jonatan ter zlati in rdeči delišes. Po 5. oktobru bosta na voljo še sorti idared in gloster. V hladilnici bodo prodajali jonatan in delišes v maloprodaji po 415 din in sindikalnim organizacijam po 350 din. Jabolka idared, gloster in jonagold bodo na voljo na Cikavi v maloprodaji po 495 in sindikalnim organizacijam po 450 din. V trgovinah bosta jonatan in delišes po 430 din, idared, gloster in jonagold pa bodo za stotaka dražji. In istih prodajnih mestih bo na voljo tudi krompir sorte igor, in sicer bo stal v hladilnici 155 in v trgovinah 160 din. Nakupi bodo v hladilnici možni ob delovnih dneh od 9. do 15. ure in ob sobotah od 9. do 12.

LIKOVNI EX TEMPORE

VINICA — Občinska Zveza prijateljev mladine Črnomelj bo pripravila 25. septembra na Vinici 6. slikarski ex tempore mladih likovnikov Bele krajine. Srečanje, ki bo posvečeno tednu otroka in 50-letnici prihoda Tita na čelo KPJ, bo potekalo na temo Vinica v oči mladih. Organizatorji, ki pričakujejo prijave vseh belokranjskih osnovnih in srednjih šol, vendar največ pet mladih likovnikov in mentorja z vsake od njih, pripravljajo prireditev v sodelovanju z osnovno šolo Vinica in tamkajšnjim Novoteksom kot pokroviteljem. Dela z ex tempore bodo razstavili predvidoma oktobra v prostorih vinskih Novoteksa, nakar bodo potovala po vseh belokranjskih šolah. Za srečanje se lahko udeleženci prijavijo najkasneje do 18. septembra na naslov: Občinska Zveza prijateljev mladine Črnomelj, Kolodvorska 17.

ČETRTEČ NAGRAJEN

NOVO MESTO — Na nedavnem tradicionalnem mednarodnem slikarskem ekstemporu v Piranu je eno od nagrad dobil tudi novomeški slikar Jože Kotar. To je že četrta Kotarjeva nagrada, prisluzna na dosedanjih ekstemporih v tem primorskem mestu. Marjan Maznik, tudi slikar iz Novega mesta, pa je tokrat svoje delo v Piranu »samo« razstavil. Podobno kot prejšnja leta je bil piranski ekstemporo tudi letos zelo dobro obiskan.

ZAGREBŠKI VELESEJEM ODPRT

ZAGREB — To nedeljo so tu odprli tradicionalni jesenski mednarodni velesejem, na katerem sodeluje 2100 domačih organizacij in 1100 razstavljalcev iz 65 držav, ki predstavljajo najodobnejše proizvodne in tehnološke dosežke. Po številu razstavljalcev iz vzhodnih in zahodnih držav prednjačita Sovjetska zveza in ZR Nemčija. Novost letošnjega jesenskega zagrebškega velesejma je prvokrat organizirana borza novih tehnologij, na kateri nudijo informacije o možnostih prenosa novih tehnologij v države v razvoju. Sejem bo odprt do 20. septembra.

Vladimira Štoviček: Gvido Vesel

Strah pred konkurenco

Prav lahko je zapisati nekaj starih resnic o pomenu drobnega gospodarstva in obrti, jih začiniti z že zlažnato podporo zveznih in republiških teles, kar vse skupaj pride prav v času obrtnega sejma v Celju. Pa vendar, ključ do uspešnega gospodarstva je tudi v obrti, v vrsti majhnih delavnic, ki se lahko hitro in učinkovito prilagajajo. Vsega tega se v naši družbi v resnici zavedamo in o tem na široko govorimo, a dalj od teh ugotovitev in besedne podpore nismo prišli. Vedno se nekje zalomi, v ozadju pa preživijo ideološki strahovi, ki so tudi ekonomsko obarvani. Združeno delo kljub svoji navidezni nemoči lahko še vedno zelo vpliva na občinsko ali zvezno politiko. In ta politika je tista, ki odloča, ali bo obrtnik imel enake pogoje za delo kot tako imenovano veliko gospodarstvo: to pa pomeni, da bo lahko zaposloval več ljudi, dobival kredite za osnovna sredstva, imel rezervne sklade in še več takih ugodnosti, o katerih so obrtniki govorili že nič kolkokrat. Vendar pa resnične pripravljenosti za razmah obrti in drobnega gospodarstva verjetno še nekaj časa ne bo. Združeno delo v obrti ne išče kooperantov, ker se očitno boji prehude konkurence, saj je obrt že po svoji naravi veliko bolj prilagodljiva, pa tudi učinkovita, v zelo kratkem času pa bi se zastavilo tudi vprašanje velike režije v združenem delu, še bolj očitne bi bile vse šlamparije, ki si jih lahko privoščijo veliki sistemi. Obrt in drobnogospodarstvo (nasploh je vprašljiv ta drugi pojem, gospodarstvo je gospodarstvo in ga ni moč deliti na drobno in veliko) se bosta razvila, ko bosta postala organska potreba jugoslovanskega združenega dela. Potem bodo odpadle same po sebi vse druge ovire.

J. SIMČIČ

Po jasnih vročih dneh se bo v soboto vreme nekoliko poslabšalo.

Medlo o gospodarskih težavah

Trebanjski gospodarstveniki brez pripomb na analize izvršnega sveta

TREBNJE — Težko je poslovati v družbi, kjer se zatika že na osnovnih komunikacijah med občinsko upravo in združenim delom. Na sestanku med predstavniki trebanjskega izvršnega sveta in poslovodnimi organi se je namreč pokazalo, da je z njimi nekaj narobe. Medtem ko so občinski funkcionarji trdili, da kar 18 delovnih organizacij ni poslalo letnih planskih dokumentov, se je oglasilo nekaj prizadetih, ki so trdili, da so planske akte poslali.

Zadevo bodo proučili na obeh straneh in poiskali akte, ki so čitno nekje založeni. Sicer pa je bil dnevni red za običajni sestanek med predstavniki izvršnega sveta in direktorji organizacij združenega dela obširen in je dal slutiti, da bi se lahko razvila

živahna razprava. Te pa ni bilo, saj je bila tudi udeležba slaba, prišlo je le malo direktorjev.

Temu primerna je bila tudi razprava, čeprav bi po zaključkih o gospodarskih rezultatih, ki jih je izvršni svet že obravnaval in jih

bodo na mizo dobili tudi delegati trebanjske občinske skupščine, lahko dodali svoj komentar tudi predstavniki združenega dela. Tako pa je bilo spet slišati že stare podatke, da rast celotnega prihodka ni višja od rasti inflacije, da porabljena sredstva zajedajo amortizacijo, da z velikim tempom naraščajo obveznosti iz dohodka ter da gre rast osebnih dohodkov tudi na račun akumulacije. Posledica teh prav gotovo neugodnih gospodarskih gibanj pa seveda je, da se manjša reproductivna sposobnost gospodarstva. K vsem tem podatkom in analizam ter komentarjem, ki so jih pripravili v občinskem vodstvu, gospodarstveniki niso imeli nobenih pripomb.

• Znano je tudi, da so v trebanjski občini pridelali skoraj polovico regijskih izgub, največji izgubar pa je mirenska temeljna organizacija Kolinske. V prvem polletju so v tem tozdu pridelali za 480 milijonov dinarjev izgub. Predstavniki Kolinske so sicer zatrdili, da so jih večino že pokrili z revalorizacijskimi sredstvi, ostalo pa je še za 200 milijonov dinarjev izgub, ki pa jih do konca leta ne bodo mogli pokriti. Direktorica Kolinske je povedala, da so te izgube še iz preteklih let, prav zdaj pa naj bi v Kolinski potekala močna prizadevanja, da bi se temeljna organizacija izklopala iz težav. Vendar pa izvršni svet še vedno vztraja pri ugotovitvi, da je izguba za 105 milijonov dinarjev previsoko prikazana, kar je ugotovila tudi novomeška SDK. V Kolinski bodo morali pripraviti sanacijski program in če do konca leta ne bo ugodne rešitve, bodo vpeljali tudi ukrep družbenega varstva.

Na seji so obravnavali tudi študijo Razvojne možnosti občine Trebnje, program razvoja drobnega gospodarstva in romsko vprašanje.

J. SIMČIČ

Varčnost vnovič v presojo

Predlaganih dvanajst ukrepov, dva sprejeta

BREŽICE — Dokler so o smotnejši uporabi šolskega dinarja govorili samo na splošno, zahtevam združenega dela po racionalizaciji niso nasprotovali ne zbori občinske skupščine ne uporabniki in izvajalci v izobraževalni skupnosti. Ta se je februarja odločila, da bo pobudo sprejela v dejanja.

Predlog je krožil od šole do šole ter zunaj njih in dopolnili so ga s pripombami. Ko je prišel čas za sprejem, so ga morali dvakrat odložiti, ker izobraževalna skupnost ni bila sklepna. Šele tretjič je razpravljala o njem, a tedaj so delegati sprejeli le dva od dvanajstih ukrepov (omejitev oddelkov podaljšanega bivanja in oddelkov glasbene šole).

S tem bi prihranili le četrtino predvidene vsote. Prizadeti so ogorčeni, ker so se tri šole nenadoma znašle v neenakopravnem položaju z večino. Zboru uporabnikov, ki je sam predlagal varčevalne ukrepe, zamerijo, da je glasoval proti njim. Enako so ravnali tudi delegati iz vrst izvajalcev. Torej dvomijo v zagotovilo, da predlagani ukrepi ne ogrozijo nobene šole in da zaradi njih noben prosvetni delavec ne bo šel na cesto.

Bo vozil laže razplesti med soočanjem z občinsko skupščino, ko bo izobraževalna skupnost nastopila kot četrti zbor? Morda. Čas za premislek je do 28. septembra. Do takrat bo še kdo pretresel priporočila o gibljivih šolskih okoliših, ki so letos naletela na gluha ušesa.

Zaradi tega imata dve šoli po en oddelk več, kot bi bilo potrebno, kar pomeni velik dodaten strošek. Precej bi lahko prihranili tudi s postopnim opuščanjem celodnevne pouka na Bizeljskem, kjer pa za sedaj na to niso pripravljeni ne starši ne učitelji. Bitka za dinar bo torej še vroča in dolgotrajna, odvisno od tega, kakšna presoja bo zmagala.

J. TEPPEY

Naša anketa

»Teden boja« je premalo

Maločemu posvečamo toliko besed kot kajenju. O škodljivosti razvade so zdravniki že veliko ugotovili in tudi povedali, vendar izsledki o učinkih cigaretnega dima spričo rastočega števila kadilcev očito vse premalo prodirajo v javnost. Vsakoletni teden boja proti kajenju pomeni vsakič znova priložnost za razmislek o nevarnosti početja. V letošnji akciji se Rdeči križ zavzema za uresničevanje člena 26/a Zakona o varstvu pri delu, torej določila o prepovedi kajenja na delovnem mestu in o ureditvi posebnega prostora za kadilce. Očitno se omenjeni zakonski člen duši v kršitvah, čeprav je več kot načelno spoštovanje zakona vredno zdravje. Kaže, da ga občani na račun manjših količin cigaretnega dima ne bodo pridobili kaj dosti.

JANEZ KUCHAR, vodja izmene v Novolesovem tozdu Lipa, Kostanjevica: »Kot nekadilcu bi se mi zdelo prav, če bi pri nas imeli zakon o prepovedi kajenja v javnih prostorih, saj je znano, da je pasivno kajenje nevarnejše od aktivnega. V našem tozdu in delovni organizaciji je že bilo slišati predloge, naj bi na sestankih ne kadili, vendar je bil predlog deležen nasmeškov. Sicer pa v delovnih prostorih že dolgo ne kadijo več, predvsem iz varnostnih razlogov.«

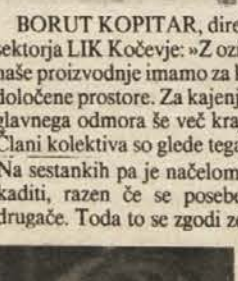
KAREL RODIČ, zidar v Komunalni Sevnica: »Čeprav sam kadim, bi kar bil za to, da bi pri nas prepovedali kajenje v pisarnah in na sestankih, saj mislim, da je tam kajenja največ. Vprašanje je, kako bi se obnesla prepoved kajenja v gostinskih lokalih. Glede na močno gibanje za porepoved kajenja v naši delovni organizaciji še nismo naredili ničesar. Ne vem, če imajo naši vodilni to tudi namen storiti.«

JOŽE NOVAK, prodajalec v Novotehni, Trebnje: »Sem kadilec, a bi bil za sprejetje zakona o prepovedi kajenja na sestankih. O tem smo v delovni organizaciji že govorili, vendar sklepa še nismo sprejeli. V trgovini prodajalci ne kadimo, kupcev-kadilcev pa ne preganjamo, čeprav visi na steni napis o prepovedi kajenja. Pri nas je kajenje marsikje že prepovedano, a se bojim, da v tem ne bi uspeli v javnih lokalih.«

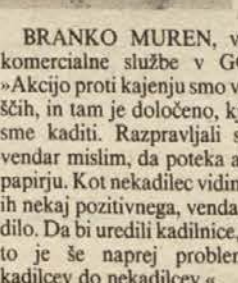
LEOPOLD ŽLINDRA, referent za varstvo pri delu v Inlesu, Ribnica: »Skladno z zakonom bomo pri nas dopolnili pravilnik o varstvu pri delu. Kajenje obravnavajo različni pravilniki, ki določajo za kršitelje med drugim visoke kazni, tudi premostitev na drugo delovno mesto. V pisarnah se za zdaj dogovarjajo kadilci in nekadilci, kje se sme kaditi. Verjetno bomo prepovedali cigareto na sestankih.«

BORUT KOPITAR, direktor splošnega sektorja LK Kočevje: »Z ozirom na naravo naše proizvodnje imamo za kajenje posebej določene prostore. Za kajenje imamo razen glavnega odmora še več krajših premorov. Člani kolektiva so glede tega disciplinirani. Na sestankih pa je načeloma še dovoljeno kaditi, razen če se posebej dogovorimo drugače. Toda to se zgodi zelo redko.«

ALBINA TOŠESKA, članica občinskega sveta Zveze sindikatov v Kometu, Metlika: »V pisarni nobena od treh delavk ne kaditi, v drugih pisarnah pa, vem, da so problemi in da poskušajo kajenje čim bolj omejiti. V proizvodnji imamo kajenje dovoljeno le v posebej za to določenih prostorih. V jedilnici je dovoljeno kaditi le zadnji izmeni v drugi polovici malice. Na dolgotrajnih sejah in sestankih bi morali kajenje povsem prepovedati.«

BRANKO MUREN, vodja tehnično-komercialne službe v GOK Črnomelj: »Akcijo proti kajenju smo vodili na gradbiščih, in tam je določeno, kje se sme ali ne sme kaditi. Razpravljali smo tudi širše, vendar mislim, da poteka akcija le bolj na papirju. Kot nekadilec vidim v takih naporih nekaj pozitivnega, vendar se ni nič naredilo. Da bi uredili kadilnice, ni prostora, zato je še naprej problematičen odnos kadilcev do nekadilcev.«

SLAVKO VUJASINOVIČ, direktor tozda Beči v Dobovi: »Pri nas smo natančno določili prostore za kajenje. Delavke večinoma kadijo v avli, kjer je čuvaj in so pri roki aparati za gašenje. V proizvodnji in v obratu družbene prehrane smo kajenje povpevedali in tam nihče ne onesnažuje zraka. Kadilke po svoji presoji vzamejo odmor za cigareto, ne da bi ogrozile zdravje sodelavk.«

MARJAN SLAK, ravnatelj srednje šole za gostinstvo in turizem Novo mesto: »V naši šoli ne kadijo ne učenci ne učitelji, jaz pa si to dovolim v svoji pisarni. Zunaj šole kajenja ne preganjamo, o škodljivosti takega početja pa se večkrat pogovarjamo pri učnih urah. Kajenje bi morali prepovedati v vseh javnih prostorih, na sestankih in v gostilnah pa bi morali prirediti razmišljati tudi o posebnih prostorih za nekadilce.«

KAJ PIŠE

DELO

Maribor zavida Novemu mestu

Zrcalce, zrcalce, ti mi povej, čigav kruh najboljši je zdej!

MARIBOR — Neki bralec je pred dnevi Večerovemu uredništvu postregel z nenavadno, a žal, kot se je kasneje pokazalo, točno enačbo: 1,32 kilograma denarja = 80 dekagramov kruha! Pravzaprav ga je, tako nam je povedal, v takšno inflacijsko matematiko prisilila njegova žena, ko mu je rekla, naj vzame drobiž in skoči v trgovino po »štruco navadnega«, tja je šel bolj otovorjen s kovanci, kot se je domov vrnil otovorjen s kruhom.

In kot po naključju smo v istih dneh Mariborčani zvedeli za izide raziskave, kakšen enotni (osnovni) kruh pečejo slovenski peki; koliko je torej v resnici vredno tisto, za kar potrebujemo več kot kilogram denarja. Za rahlo vznemirjenje v mestu je najprej poskrbel eden od vodij raziskave, priznani strokovnjak prof. dr. France Cegnar, ki je našel samo deset najbolj uvrščenih pekarn v republiki, ostalih pa ni hotel, ker je šlo, kot je izjavil Večeru, za »gentlemenski sporazum« s slovenskim kmetijskim ministrom Milanom Kne-

ževičem. Kasneje se je izkazalo, da je mariborski Intes, glavni pek kruha v mestu, po kakovosti svojih štruc enajsti v Sloveniji, precej za tistimi, ki po ocenah strokovnjakov pečejo najboljši (enotni) kruh v republiki; daleč na prvem mestu so Žitove pekarnice v Naklem, Novem mestu (pekarna Ločna) in Trebnjem (pekarna Stari trg). Če je po objavi te »toplestvice« Mariborčanom bilo kaj lahko v tolažbo, je bilo to zgolj dejstvo, da sta obe Žitovi pekarni v Ljubljani na lestvici prepričljivo zadnji in predzadnji (točneje 14. in 15.). Predvsem pa spoznanje, da sodeč po podatkih iz trgovin, kljub najnovejšim podražitvam ne prodajo enotnega kruha bistveno več kot pred podražitvijo in da ga tudi Mariborčani še vedno pojedjo precej manj kot »boljšega«.

Lahko tudi verjamem fantom iz Intesa, ki so, komentirajoč raziskavo, menili, da niso manjše klasične

• V juniju je posebna strokovna komisija, ki jo je vodil prof. dr. France Cegnar, v 15 pekarnah po Sloveniji ocenjevala kakovost kruha (polbeli, tip 850) osem ur po peki. Ocenjevala ga je po dopolnjenem pravilniku in po prežni metodi. Na prvo mesto se je uvrstila Pekarna Naklo z 92,7 točke, druga je bila Pekarna Ločna — Novo mesto (92,4), tretja pa Pekarna Stari trg — Trebnje (91,4). Visoko uvrstitev naših dveh pekarn dokazuje, da našim pekom včasih delamo krivico, ko zahtevamo kakovosten kruh tudi iz slabe moke.

pekarnice po naključju v vrhu in velike industrijske po naključju na dnu. V bistvu pritrjujejo Cegnarju, ki pravi, da smo se z industrijskimi pekarnami zavestno odpovedali kakovosti kruha, kot so ga pekle naše babice. Vprašam se le, zakaj smo tudi v Mariboru uklinili in pustili propasti nekaj odličnih malih pekarn na račun Intesove velepeke, če smo vse to vedeli že takrat.

MILAN PREDAN

— Bojim se pomisliti, da so lahko tudi druge polne. (Vjesnik)

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 179 z dne 14. septembra 1987

država	valuta	tečaj velja za	za devize, efektivno, čeke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	6538,38	6548,20	6558,02
Belgija	frank/C	100	2212,84	2216,16	2219,48
Belgija	frank/F	100	2202,28	2205,59	2208,90
Danska	krona	100	11889,23	11907,09	11924,95
Finska	marka	100	18922,56	18950,99	18979,42
Francija	frank	100	13755,60	13776,26	13796,92
Nizozemska	gulden	100	40748,63	40809,84	40871,05
Italija	lira	100	63,65	63,75	63,85
Norveška	krona	100	12514,32	12533,12	12551,92
Portugalska	escudo	100	582,53	583,41	584,29
ZR Nemčija	marka	100	46009,34	46078,56	46147,68
Španija	pezeta	100	684,83	685,86	686,89
Švica	frank	100	55546,66	55630,11	55713,56
Švedska	krona	100	13032,64	13052,22	13071,80
V. Britanija	funt	1	1366,50	1368,55	1370,60
Japonska	jen	100	577,88	578,75	579,62
Kuvajt	kv. dimar	1	2955,91	2960,35	2964,79
Kanada	dolar	1	630,03	630,98	631,93
ZIDA	dolar	1	828,91	830,16	831,41
Avstralija	a. dolar	1	606,74	607,65	608,56
	ECU	1	953,56	954,99	956,42
Grčija	dragma	100	601,52	602,42	603,32
Irski	funt	1	1227,78	1229,62	1231,46

Kmetijstvo

MANJ KROMPIRJA TUDI V POMURJU

MURSKA SOBOTA — Letos je v Pomurju precej slabša krompirjeva letina. Zaradi lanskih težav pri prodaji mnogi pridelovalci niso kupili kakovostnega semena, zasadili so manj krompirja, za nameček pa je bilo neaklonjeno še vreme. V KZ Panonka pravijo, da bodo njihovi kooperanti pridelali 40 odst. manj krompirja kot lani, precej manj pa ga bodo tudi v KZ Lendava, tako da iz Pomurja krompirja letos ne bo za izvoz, saj bo pridelek za domače potrebe. (Iz Vestnika)

KRMO PREPLAČUJEJO

MURSKA SOBOTA — V ABC Pomurka so izračunali, da so se cene vseh surovin za izdelavo krmil od 31. decembra 1985 do 1. septembra 1987 zvečale v povprečju za 433 odstotkov. Najbolj se je v tem obdobju podražila soja — kar za 530 odst., mleko v prahu za 405, mesna moka za 379 itd. Surovine se zlasti naglo dražijo v zadnjem času, saj ima vsaka pošiljka višjo ceno in se proizvodnja skorajda ne da več kalkulirati. Kilogram svinjskega mesa za zrezke bo kmalu moral stati 15.000 din, če bo šlo tako naprej. Resda zvezni izvršni svet umetno tišči ceno navzdol in priznava le pol nižje cene surovin za krmila, toda tovarne krmil jih morajo preplačati, če jih sploh hočejo dobiti.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO — Pretekli ponedeljek je bilo na tržnici srednje živinoh. Kljub temu so imeli naprodaj veliko sveže zelenjave in precej sadja. Papriko so prodajali po 400 do 600 din, kumare in rdečo peso po 500, paradiznik po 400 do 500 din in solato po 1.000 do 1.200 din. Melancane so stale 800 din, jedilne bučke in krompir 200, medtem ko je veljal strožji fižol tisočaka. Na stojnice so dali celo nekaj lisičk, ki so jih cenili na 1.000 din. Slive je bilo moč dobiti za 500 din.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejem so rejci pripeljali 220 prašičev, starih do 3 mesece in 42 starih. Pri mlajših, ki so jih prodali 86, je stal kilogram žive teže 1.500 din, pri starejših, od katerih jih je menjalo lastnika 11, je veljal kilogram žive teže 1.300 din.

Kmetijski nasveti

Zlo je v pretiravanju

Enourni strokovni pogovor v Studiu ob 17, ki velja za najboljšo oddajo ljubljanskega radia, je prejšnji teden potrdil, kar smo že poudarili tudi v tem koticu. Uporaba umetnih gnojil in pesticidov ni vprašljiva, celo z ekološkega stališča ne, vendar pod dosledno upoštevanje zahtevo, da je strokovno neoporečna.

Prof. dr. Jože Maček, prestojnik katedre za fitomedicino na ljubljanski biotehniški fakulteti, slej ko prej ponavlja, da mora prevladati razum. Ob uvajanju novih, hitreje razkrojljivih organskih snovi za varstvo rastlin predstavljajo ta čas hudo nevarnost edino še herbicidi. Med njimi so nevarni zlasti triazini, ki jih uporabljajo za zatiranje plevelov v koruzi, posebno še, ker se površine pod koruzo nenehno večajo in ker kmetje vse bolj množično uporabljajo novo tehnologijo. Zanimivo je, da razdrobljena kmetijska struktura, ki ima toliko slabih strani, v tem primeru koristi, saj onemogoča hiperprodukcijo rastlinskih škodljivcev.

• Spodbudna je strokovna ugotovitev, da kontaminacija pridelkov in tal pri nas (še) ni skrb vzbujajoča. Da približno desetina slovenskih »grehov« zoper naravo vendarle izvira iz uporabe kemije v kmetijstvu, je razen neznanja največ krivo še pretiravanje. Z gnojenjem in škropljenjem pretiravajo vinogradniki, predvsem ljubiteljski, hmeljarji in zelenjadarji. Pretiravajo s koncentracijo in s številom škropljenj. Tenkotično opazovanje narave je prvo pravilo, ki ga je treba upoštevati. Pesticidi se smejo uporabljati le takrat, ko je v resnici potrebno, ne pa za vsak primer. Mnogi vinogradniki bi lahko shajali s pol manj škropljenj, če bi bolj prisluhnili naravi.

Prof. dr. Mirko Leskošek je v pogovoru navedel drug primer vinogradniškega pretiravanja. Pretirano gnojenje s kalijem povzroča pomanjkanje magnezija, to pa izzove sušenje pecljevine — fiziološko bolezen, ki lahko zelo prizadene pridelek. Pretiravanje z gnojenjem pomeni tudi nesmiselno razmetavanje denarja. Če posujemo po enem hektarju kmetijske zemlje dvakrat več fosforja, kot je potrebno, vržemo proč okrog 1,5 milijona (novih) dinarjev. Vendar so med nami lastniki kmetijskih zemljišč, ki si tak nesmisel zaradi svoje nevednosti še privoščijo.

Inž. M. LEGAN

So borci proti toči nemočni?

Za neuspešnost obrambe proti toči ni kriv radarski center na Lisci

LISCA — »Osebnostno čedalje bolj dvomim o učinkovitosti obrambe pred točo. Po mojem lahko obramba uspešno deluje le, kadar gre za manjša neurja, proti oblaku, kakršne je 25. julija letos zgrnil nad Prekmurjem, pa tudi obilno streljanje bržkone ne bi bilo učinkovito,« pravi Andrej Kranjc, načelnik oddelka za obrambo pred točo pri Hidrometeorološkem zavodu SR Slovenije.

Z njim smo se pogovarjali pretekli teden, ko je bil na Lisci v radarskem centru, od koder potekajo tudi vse akcije obrambe pred točo. Prav na ta center pa je v dneh po hudem neurju letelo največ obtožb, češ da je zatajil in bi lahko svojo nalogo opravil veliko bolje, kot jo je.

»V javnosti je žal nastal vtis, da je bil za slabo obrambo kriv radarski center na Lisci. Komisija, ki jo je ustanovil koordinacijski odbor za obrambo pred točo, pa je take namige oziroma sklepe povsem ovrgla. Prav v tej akciji, ki je potekala 25. julija (v njej nisem sodeloval), se je namreč nakopičilo več napak, za katere pa niso bili krivi delavci radarskega centra na Lisci. Kot običajno spremljajo z radarjem gibanje oblakov in tudi sicer opravljajo meteorološka opazovanja, tako so jih tudi 25. julija. Z njimi so začeli že nekaj minut po deveti uri zjutraj. Nevihte pa so se začele po štirinajsti uri. Toda ko so iz centra klicali prvih pet strelcev, se je javil en sam in to je bila prva oziroma druga zamuda.

radarskega centra na Lisci — vseh skupaj je 10, delajo pa v dveh izmenah — vestno opravljajo svoje delo. In verjemite mi, nikomur od posadke ni vseeno, ko se zgodi kaj takega, kar se je 25. julija,« je povedal Kranjc.

Radarski center na Lisci deluje štiri leta, v načrtu pa je še en tak center, ki naj bi pokrival zahodno Slovenijo. Radar na Lisci lahko teoretično seže do 450 kilometrov, dejansko uporabljen pa je do 250 kilometrov. V Sloveniji je 138

VINO V TETRAPAKU

Prvi jugoslovanski poskus, da bi začeli polniti vino tudi v tetrapak ter s tem izkoristiti prednosti in pomanjivosti, ki jih daje taka embalaža, je klavno propadel. Kot piše Kmečki glas, se je na jugoslovanskem trgu pojavilo milijon litrskih štirioglatih skatlic, napolnjenih z namizno smederevko, ki so jih kupci v kratkem času razgrabili. Vendar je bilo veselje vinskih trgovcev kratkotrajno, saj je inšpekcija ugotovila, da jugoslovanska zakonodaja ne predvideva polnjenja vina v tetrapak, četudi je znano, da se je ta način razširil že v mnogih deželah po svetu. Balkan pač...

Andrej Kranjc: Dvomim, da bi bila obramba pred točo lahko v vseh primerih učinkovita.

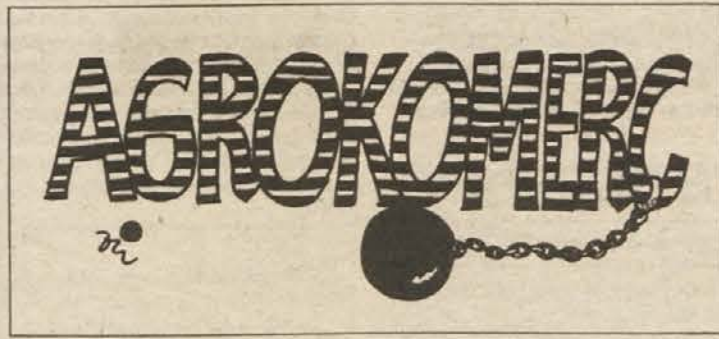
strelcev, v Prekmurju pa 14. Kranjc je povedal, da je kvaliteta raket letos boljša, kot je bila lani, ko so opravili 51 akcij, letos pa so jih 42. Delovanje sistema velja milijardo dinarjev.

»Čeprav dvomim o učinkovitosti obrambe pred točo (vprašljiva je tudi obramba z letali, sicer oblak, ki naj bi ga uspešno razbili avstrijski letalci, ne bi prišel k nam), menim, da je treba sistem še dopolniti, zlasti pa bo potrebno odpraviti vse tiste slabosti, ki so se 25. julija razkrile v delovanju sistema,« poudarja Kranjc.

J. SIMČIČ

PREDAVANJE

SEVNICA — Društvo vinogradnikov Dolenjske — podružnica Sevnica — Boštanj priredi v nedeljo, 20. septembra, ob 8. uri v sindikalni dvorani v Sevnici predavanje o pripravah na trgatve in o negi vina. Predaval bo kmetijski inženir Zdravko Mastnak, enolog v leskovski kleti krškega M-Agrokombinata. Ker se bliža čas trgatve, je TOK Kooperacija sevnjskega M-Kmetijskega kombinata pripravila dovolj kakovostnih gliv kvasovk. Naročiti jih lahko tudi po telefonu 81-173.

Namakali bodo polja in sadovnjake

Agraria načrtuje za začetek namakalne naprave za 50 ha površin

BREŽICE — V brežiški občini do zdaj niso namakali poljedelskih površin, za naprej pa bo Agraria uresničila to pobudo na dveh krajih. Občinska skupščina bo že konec septembra obravnavala predlog odlokov za ureditveni načrt namakalnih sistemov v Borštu in Zakotjeku.

Med Skopiacami in Borštom bodo namakali 20 ha polj z deževalnim strojem. Vodo za namakanje bodo črpali iz opuščene gramoznice v neposredni bližini. V Zakotjeku na štajerski strani bodo z oroševalno-namakalnim sistemom v nasadih hrušč preperečevali škodo zaradi suše in pozebe. V sušnih dneh bodo v sadovnjake dovajali vodo, da bodo hruške dobile dovolj vlage, spomladi pa se bodo z oroševanjem drevja izognili pozebi. Ta sistem pripravljajo za 20 ha Agrariinih nasadov in za 10 ha hruškovih nasadov sadjarske skupnosti Zakotjek pri Globokem. Vodo bodo dobivali iz zbiralnikov ob bližnjih potokih Tusnjak in Zabjek.

Vbrizgovanje tekočega gnoja pod zemljo

Novost iz Anglije

Sodobna intenzivna živinoreja daje več gnoja, kot ga je mogoče porabiti. Znano je, da je poraba tekočega gnoja (gnojivke) še posebej omejena, kar zlasti občutijo naše velike prašičje farme, ki so postale skorajda nerešljiv ekološki problem. Ze sam smrad je lahko v bližini naselij velika nadloga, in v praksi uporabljiva tehnološka rešitev bi bila pravo olajšanje.

Precej upanja prinaša novica, da je britanski inštitut za kmetijsko tehnologijo razvil način vbrizgavanja tekočega gnoja pod zemeljsko površino. Naprava za vbrizgavanje, ki jo traktor vleče čez pašnik, s posebnim diskom naprej razreže trato, v zarezu pa skozi votlo kovinsko konico, s cevjo povezano s cisterno, odteka v tla tekoče gnojilo. Zadnje kolo, ki ima obliko valjarja, zarezu potem zapre in potlači, tako da je gnojilna površina. Nova naprava lahko vbrizga na hektar površine do 140 kubičnih metrov tekočega gnoja, kar je mnogo več, kot je bilo dopustno pri gnojenju po površinski trati.

Slaba stran metode je v tem, da se travnata površina precej poškoduje, vendar se da neprijetnost precej zmanjšati s tem, da gnojilo vbrizgavamo jeseni. Seveda ostaja nevarnost, da uporabljena gnojilna, zlasti v zelo velikih količinah, ogrozi neoporečnost talne vode, to pa je že drug problem. (Po Delu)

AJDA CVETI IN MEDI — Na belokranjskih poljih te dni odcvetajo posevki ajde. Pred leti se je bilo že za bati, da bo ta poljščina z naših polj popolnoma izginila, vendar je po prizadevanjih KZ Metlika, ki je priskrbelo seme, in seveda pripravljenosti kmetov, da jo zopet posejejo, zopet pobelila strnišča. Jože Pezdirc, kmet z Otoka, ima letos ajdo posejano na 40 arih. Lani je prodal 700 kg zadrugi, drugo je porabil doma. Tudi letos bo prav prišla za ajdove žgance in potico, presežek pa bo prodal zadrugi. Zasluzka pri ajdi sicer ni, saj je bila odkupna cena lani zelo nizka, je pa ta poljščina pomembna pri plemenitenu zemlje. (Foto: T. Jakše)

Tudi soja daje dober pridelek

Mirko Trampuš iz Metlike zadovoljen z letošnjim pridelkom soje — Ta rastlina ima v Beli krajini veliko možnosti, žal jo kmetovalci premalo poznajo

METLIKA — 30-letni Mirko Trampuš iz Metlike je precej nenavaden kmet. Živi sredi mesta, njive ima v okolici, doma pa razen hišnih mačk nobenih domačih živali. In vendar je ta kmet eden najbolj uspešnih v bližnji in daljni okolici. Postavlja se lahko z izredno visokim hektarskim donosom pšenice in soje, pa tudi z nekaterimi izvirnimi prijemi v poljedelstvu. Pri vsem tem pa je po poklicu elektrotehnik.

Mirko se je pričel intenzivno ukvarjati s kmetijstvom pred petimi leti. Ker mu je uspevalo, je pustil službo in postal čisti kmet. To odločitev utemeljuje s svojo ljubeznijo do narave, do zemlje, do samostojnosti, ki jo nudi ta poklic, pa tudi s kljubovalno žilico, ki mu ne da, da bi popustil tam, kjer so že vsi drugi izjavljali, da je bitka izgubljena.

Nekako tako je tudi z njegovim odnosom do soje. Vsem je jasno, da soja odlična hranilna in krmilna rastlina. Pred leti je že kazalo, da se bo svojemu pomenu primerno tudi že razširila po naših poljih, potem pa je zanimanje zanjo zopet upadlo. Mirko pa ni popustil. Ze lani je pridelal po 2,3 tone na hektar, letos pa še kakšen odstotek več. Z njo je letos 2. maja posejal 3 ha njiv, ta teden pa je obilen pridelek v zelo ugodnem vreme-

Milan Trampuš

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Zamuda z letošnjo trgatvijo

Lepo vreme v zadnjem času ni moglo nadomestiti zaostanka splošnega razvoja trt, saj so letos trte cvetele 10 do 14 dni pozneje kot v normalnih letih. Kljub dežju pred nekaj dnevi v Ljubljani na Dolenjskem in v Beli krajini ni deževalo. Tako zaradi suše nekatere trte celo venejo, posebno na bolj kamnitih legah. Kljub lepemu vremenu, ko se je na izpostavljenih legah v vinogradu temperatura dvignila tudi nad 30° C, grozdje zaradi pomanjkanja vlage ne pridobiva naravne sladkobe v taki meri, kot bi jo sicer lahko (na dan 0,25% sladkorja). V vročini grozdje sicer izgublja kisline, sladkobe pa zaradi pomanjkanja vlage pridobiva manj, kot je normalno. Vse to daje lažen občutek sladkobe grozdja.

Kdaj bomo grozdje trgali?

To je sedaj še težko reči. V normalnih letih smo grozdje prve zrelostne skupine, to je modro portugalko, šentlovenko, game, radgonsko ranino in druge, trgali v prvi polovici septembra. Letos pa kaže, da bomo te sorte trgali 14 dni pozneje, to je konec septembra. Sorte druge zrelostne skupine bomo trgali v prvi polovici oktobra, pozne sorte (zametovka, plavec) pa šele po 15. oktobru, tako da bodo te počakale na Terezo (15. oktober), ko se je nekaj začela splošna trgatve grozdja. Letošnja dolga zima ter hladni mesec maj in prva polovica junija torej vplivajo na letošnjo poznejšo trgatve.

Lahko pa se zgodi, da bo po lepem vremenu nastopilo dolgotrajnejše deževje. Izsušene grozdne jagode se bodo zaradi vlage napele,

jagodna kožica bo počila in grozdje bo začelo prekomerno gniti. Gniti posebno močneje, bo kljub slabši sladkorni stopnji v grozdju prisililo vinogradnike k predčasni trgatvi, če bodo hoteli rešiti vinski pridelek. V tem primeru bo nujno mošt razsluziti ter z ustreznim dosladkanjem spraviti sladkobo do ustreznih stopnje, o kateri smo že večkrat pisali.

Potrebni pripomočki pri predelavi

Vsak vinogradnik, ki sam grozdje masti in predeluje v vino, mora imeti eno izmed moštih tehnic, to je klosterneburško (Babovo), ki jo uporabljajo v Avstriji, ali pa Oechslejevo, ki jo uporabljajo v Nemčiji. Z okusom ni mogoče določiti odstotka sladkorja v moštu, če ne poznamo odstotka sladkorja, pa je nemogoče mošt pravilno dosladkati. Zaradi tega je vinogradniku moštna tehnika nujen pripomoček. Z njo določimo sladkobo takoj po drozganju iz kadi, kar je najbolj zanesljivo.

Še vedno so primeri, da vinogradniki v času vrenja prekrijejo odprtino pilke le z listi vinske trte. Ta postopek je nečist, mrčes ima še vedno dostop v mošt. Zato je nujno, da si vinogradnik za vsak sod, v katerem mošt vre, nabavi ustrezno kipelno veho, ki sod dobro zapre, vendar pa omogoča, da oglikov dvokis, ki izhlapava pri vrenju mošta, lahko uhaja skozi razkuževalno tekočino iz kalijevega metabisulfitu v kipelni vehi na prosto. Kipelne vехe so na voljo v vsaki trgovini kmetijske zadruge, izdeluje pa jih tudi Jože Frelih iz Sentruperta.

V kleti rabimo tudi ustrezen termometer, da merimo temperaturo kleti in mošta v sodu. Le tako bomo lahko kontrolirali začetek in pretek vrenja. Če sta klet ali mošt prehladna (pod 17° C), bomo z ogrevanjem kleti ali mošta dosegli, da bo mošt pravilno vrel in povrel.

T. D.

Zaščita kmetijskih zemljišč

Novosti zakonodaje (2.)

Po spremembah in dopolnitvah kmetijske zakonodaje je mnogo bolj izdelana tudi kategorizacija zemljišč, ki jih zakon razvršča glede na naravne danosti in primernosti za pridelavo hrane. V prvo kategorijo štejejo zemljišča, na katerih je možno gojenje vseh kmetijskih zemljišč, ki uspevajo pri nas, če lega tal omogoča uporabo ustrezne kmetijske mehanizacije. V drugo kategorijo spadajo zemljišča, na katerih je zaradi fizikalnih lastnosti tal delno otežkočena raba, kar zmanjšuje možnost izbora poljščin. Zemljišča so razvrščena tudi po tem, ali jih je možno izboljšati s prostorsko ureditvenimi operacijami (hidromelioracije, agromelioracije, namakanje), ali so oblikovana v komplekse,

• Kmalu bo minilo dve leti, odkar so začele veljati pomembne spremembe in dopolnitve zakona o kmetijskih zemljiščih in zakona o dedovanju, ki pa jih kmetovalci in drugi še ne poznajo dovolj. Zato smo pripravili krajše izvlečke iz obširnejše razlaga diplomirane pravnice Marte Jelačin, objavljene v glasilu sozda Mercator.

ali so primerna za napravo intenzivnih trajnih nasadov ipd. Kategorizacija mora biti v posamezni občini izdelana za vsa zemljišča, podatki o tem pa se vodijo v zemljiškem katastru.

Vsa našeta zemljišča so trajno namenjena kmetijstvu in jih je le izjemoma mogoče nameniti za nekmetijsko rabo, vendar le tedaj, če ni mogoče uporabiti drugih, slabših zemljišč. Te primere določa zakon in izjeme dovoljuje, če gre za gradnjo objektov, ki neposredno služijo primarni kmetijski proizvodnji, ljudski obrambi ali samozagatvi, urejanju vodnega režima z namenom, da se zagotovi obramba pred poplavi in erozijo, ter širitvi pokopališč. V ta namen je potreben dolgoročni plan občine, kar tudi pomeni, da je vsaka neplanska sprememba namembnosti zemljišča narejena na lastno tveganje in brez plačila odškodnine.

Slovenija Moja dežela

Olajšave za manjši pridelek

V poletnem neurju prek 600 milijonov škode — Premalo za republiško solidarnost

NOVO MESTO — Po zaključni informaciji, ki jo je v torko potrdil novomeški občinski izvršni svet, je povzročilo neurje julija in avgusta v občini novo mesto skupno 648.350.000 din škode. Organizacije združenega dela so bile oškodovane za 182.610.000 din, škoda v kmetijstvu znaša 108.130.000 din, poškodbe na javnih poteh in lokalnih cestah, s katerimi upravljajo krajevne skupnosti in Cestno podjetje Novo mesto, bi terjale 131.676.000 din. Komunalne naprave, za katere skrbi Komunala, so utrpelje za 18.434.000 din škode, popravila gozdnih cest pa bi terjala 23.500.000 din. Omenjeni skup-

• Izvršni svet skupščine občine Novo mesto in občinska konferenca SZDL pozivata posameznike in organizacije, da se vključujejo v akcijo zbiranja sredstev za odpravljanje posledic neurja v Pomurju.

ni vsoti je treba prišteti še 220 milijonov din, kolikor znaša škoda, ocenjena v Zavarovalni skupnosti Triglav, a ni zajeta v prej navedenih objektih. V zvezi z informacijo je občinski izvršni svet podpril predlog za uvedbo davčnih olajšav kmetom, katerih pridelek bo manjši zaradi neurja. Glede na to da je skupna škoda v občini manjša od zneska, po katerem bi lahko občina zaprosila za pomoč iz republiškega sklada solidarnosti, ne bo pomoči iz tega naslova.

L. M.

KDAJ SE VSELI ARHIV?

OTOČEC — Ureditev stare otoške osnovne šole je povezana s tolikšnimi sredstvi, da bi jih novomeška občina komajda zmogla, če bi jih sploh lahko, so menili člani občinskega izvršnega sveta v razpravi o predlogu pogodbe, po kateri naj bi omenjeno šolsko stavbo prevzel Zgodovinski arhiv Ljubljana. Občina Novo mesto naj bi skladno s pogodbo o brezplačnem prenosu pravice uporabe šole namreč zagotovila denar za vzdrževalna dela, ki naj bi preprečila propadanje zgradbe do začetka adaptacije. Z oddajo poslojpa zgodovinskemu arhivu je izvršni svet načeloma soglašal, dovoljenje je izdal tudi pristojni odbor za gradnjo šol, po daljših pogovorih pa so pristali na to tudi občani v otoški krajevni skupnosti.

Brigadirji znajo misliti s svojo glavo

Pri komandantu ZMDA Suha krajina —

ŽUŽEMBERK — »Na koncu akcije sem zadovoljen. Brigadirji so delali dobro v vseh treh izmenah, kar potrjujejo ob koncu blizu kilometra dolgi telefonski kanal in skoraj štirikrat daljši vodovodni ter veliko delovnih ur, namenjenih izboljšavi gozdov in kmetijskih površin. Poškodbe je bilo med udeleženci zelo malo in prav tako ni prišlo do kakšnih drugih večjih problemov,« je dejal ob koncu zvezne mladinske delovne akcije Suha krajina '87 njen komandant Mirko Vaupotič.

Manj pohvalno je ocenil sodelovanje v Žužemberčani. »V začetku sem se dogovarjal z domačini, da bi me vabili na sestanke, a iz tega ni bilo nič. Pobljže smo se spoznali z nekaterimi mladinci, stalne in tesnejše stike pa smo imeli le z miličniki,« je povedal mladi Ptujčan. Nekaj je dodal še o stanovalcih brigadirskega naselja. »Brigadirji delajo prostovoljno.

Zaradi tega smo v vodstvu akcije poskušali narediti sproščeno vzdušje, v katerem bi se vse dogajalo čim bolj nepriljubno in svobodno,« je zavrnil očitke o pomanjkanju discipline v brigadah Mirko Vaupotič, ki je oblikoval podobo žužemberškega brigadirskega poletja v nekoliko prelomnem času, v katerem se spreminjajo že tudi brigade.

Mirko Vaupotič

Drugače so nesoglasja dandanašnji pogosti spremljevalci razgovorov o mladinskem prostovoljnem delu, naj gre za denar zanj ali za zbiranje mladincev. »Tako prihajajo na delovišča nepopolne brigade, kar se čuti posebej pri slovenskih. Vzrok je po eni strani v težkem gospodarskem položaju, po drugi pa v premajhni vztrantosti občinskih mladinskih vodstev. Zdi se, da so v občinskih konferencah prepričani, da ne bodo našli nikogar, že takrat, ko začnejo iskati brigadirje. Zaradi tega najbrž kar prenehajo z zbiranjem,« je malce v skrbeh Vaupotič. V skrbah so ta čas še v občini, ki naj bi pokrile okrog 20 milijonov neporavnanih stroškov s »Suhe krajine«.

M. LUZAR

Prah leži na cestnih načrtih

V preteklosti v občini pozabili na ceste — Delež denarja za ceste upada — Manjka prostora za avtobuse, osebna vozila in tovornjake — Kam s kolesi?

NOVO MESTO — Novomeška občina se ne more pohvaliti z dobrimi cestami na širšem območju in tudi v samem občinskem središču. V mestu se nismo dovolj zavzeli za razvoj cestnoprometne mreže, zlasti ne za gradnjo vpadnic in obvoznic. Leta 1978 je bil v tej smeri storjen odločen korak s prometno-ekonomsko študijo Novega mesta, vendar je ostalo vse le pri ugotovitvah stanja in potrebnega razvoja, kajti napotki strokovnjakov v slabem desetletju niso našli poti iz predalov.

Tako stanje navajajo tudi sestavljalci poročila o razmerah v cestnem gospodarstvu in je bilo deležno obravnave v občinskem izvršnem

VISOKO PRIZNANJE ZA JOŽETA ROBKA — Predsednik pokrajinskega odbora za Dolenjsko Avgust Gregorič je pred dnevi na Resi v partizanskem Rogu podelil visoko priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo članu izvršnega sveta PO Dolenjske, Jožetu Robku. Na sliki: Jože Robek (na desni) sprejema visoko priznanje (Foto: S. Dokl)

O Cvibljju še razpravljajo

Iz poročila o skrbi za spomenike revolucije

NOVO MESTO — Do spomenikov in spominskih obeležij se obnašamo tudi v novomeški občini bolj mačehovsko. Akcija, da bi s posebnimi samoupravnimi sporazumi točno razdelili naloge za vzdrževanje tega dela kulturne dediščine, je zvolednela. Zaradi neresenega vprašanja financiranja namreč v večini primerov sploh ni prišlo do

To velja zlasti za spomenike starejšega datuma, medtem ko so glede obeležij, postavljenih v zadnjem času, zadeve pravno večinoma urejene.

Kabelska TV najprej na levem bregu

Pogoj je 1000 priključkov — Možnost odplačila na 6 obrokov

Združeni gradbeni odbor novomeških mestnih krajevnih skupnosti z levega brega Krke je prejšnji teden začel pripravljati vse potrebno za gradnjo kabelskega omrežja na svojem območju. Za včeraj so naročili meritve TV in radijskih signalov na vzpetinah Marofa in Mestnih njiv, včerajšnji dan pa so namenili tudi ogledu sodobnega kabelskega vozlišča z več kot 2000 priključki v Selnici pri Mariboru, kjer so imeli v petek otvoritev.

Na levem bregu načrtujejo, naj bi podpisovanje pogodb za priključke steklo prihodnji teden. Za pogodbe podpisane v septembru bo veljala cena okrog 400.000 dinarjev z možnostjo odplačila v šestih obrokih. Načrtujejo tudi široko propagandno akcijo, krajevni skupnosti Center in Mestne njive pa sta že izdali svoji glasili z izčrpnimi obvestili o začetku prizadevanj za čim večje število priključkov. Na območju prve faze gradnje je treba zbrati vsaj 1000 naročnikov, kar pomeni približno polovico gospodinjstev. Prvi bi se lahko priključili na omrežje še letos.

V ponedeljek se je sestala tudi iniciativna skupina za gradnjo na desnem bregu. Dogovorili so se, naj bi danes ustanovili gradbeni odbor za desni breg in zaradi naglo rastočih cen začeli čim prej delati.

M. MOŠKON

svetu ter v skupščinskih zborih. Vzroke zanj pripisujejo zlasti vse težjim gospodarskim razmeram, ki krčijo načrte gradnje in preurejanja cest. Delež za ceste v republiškem družbenem proizvodju je upadel od 2,18 odstotka v letu 1980 na 1,61 odst. v letu 1984. Hkrati ugotavljajo, da so se bistveno zmanjšali denarni viri za ceste, ki so povezani z zveznimi predpisi, čeprav drži, da se je v deležu za enostavno reprodukcijo cest povečal obseg sredstev, prispelih od pristojbin za domača motorna vozila in cestnine. Nakopičene težave grozijo, da v občini letos ne bo mogoče zagotoviti enostavne reprodukcije cest niti na lanski ravni.

• V takih razmerah je kaj malo obetov tudi glede avtobusne postaje, ki jo prometno poročilo znova postavlja med prednostne naloge. Očitno je ne bo vse dotlej, dokler ne bo denarja še za nov most, ki naj bi prekal Krko pri železniškem. Načrtovalci namreč predvidevajo istočasno gradnjo obeh objektov, da bi omogočili ustrezno prometno povezavo nove postaje pri stadionu in zaledja.

Enako ali še bolj bremeni mesto mirujoči promet, ki se je sicer nekoliko zredčil z uvedbo parkirne na Glavnem, Kidričevem in Prešernovem trgu. Vendar je pritisk na mestno središče še velik, čeprav so ob stadionu zgradili blizu 170 parkirišč, ki so za zdaj spriči oddaljenosti in obstoječe prometne ureditve nezanimiva.

Prometno reko naj bi zadržali pred mestnim središčem s premestitvijo nekaterih trgovskih dejavnosti iz mestnega jedra v druge dele naselja, s tem da bi tam zagotovili primerno število parkirišč. Zoper povečevanje tovrstne gneče, ki jo potegnejo za seboj trgovine, nastopajo pristojne službe že sedaj, saj po podatkih komiteja za urbanizem ne izdajajo več dovoljenj za lokale, ki ne premorejo parkirišč. Stisko občutijo tudi vozniki tovornjakov. Parkirišča zanje predvideva zazidalni načrt na Cikavi, vendar je že sedaj jasno, da bo tamkajšnji prostor premajhen.

Poročilo o prometnih razmerah navaja še vrsto zadržev, od ožročenosti z nevarnimi snovmi spričo pomanjkanja lovilcev na parkiriščih do nadvse tvegane vožnje s kolesi, tako da v kriznem času zveni povsem nespodbudno.

M. LUZAR

LAMUTOVA RETROSPEKTIVA POTUJE PO SLOVENIJI

NOVO MESTO — Retrospektivna razstava del akademskega slikarja Vladimira Lamuta potuje po slovenskih razstaviščih. Potem ko se je iztekla razstava v Dolenjski galeriji, kjer je bila na ogled od letošnjega slovenskega kulturnega praznika, so jo prepeljali v ljubljansko Moderno galerijo, od tam pa v Ptuj. Razstavo v ptujskem razstavišču odpirajo ta teden.

GOVOR — Ena gospa je v prejšnji številki rekla, da je podpredsednik novomeškega izvršnega sveta ob otvoritvi meseca turizma bral govor, ki je bil za enako priložnost napisan in prebran že pred tremi leti. Po objavi so podpredsednika IS Antona Sporarja pikri zbudljaji skorajda pokopali pod sabo. Pa ni Sporar nič kriv. Novomeščani imamo namreč več podpredsednikov izvršnega sveta. Da bo resnici zadoščeno: inkriminirani govor je bral Sergij Thorževskij mlajši. Mimogrede smo zvedeli tudi, da je omenjeni govor tako vsestransko uporaben, da so ga javnosti predvajali ne samo letos in predlanskim, ampak tudi lani.

PSI — Osnovna šola Grm ima šolsko športno igrišče, na katerem dopoldne telovadajo otroci, popoldne pa psi bližnje in daljnje okolice ter njihovi lastniki. Kužki puste za seboj tudi kakšen spominek, na katerega naslednji dan stopi ta ali oni učenec. Ko smo se Novomeščani odločili za samoprispevek za graditev šol, gotovo nismo mislili, da bomo s tem denarjem uredili tudi pasje dirkališče, da ne rečemo kar pasje javno stranišče in bordel.

NASVET — Poklicala nas je naša bralka in vprašala, ali naj svojo njivo, po kateri bo tekla avtomobilska cesta, letos še pognoji ali ne. Ko smo ji povedali, da tega pri najboljši volji ne vemo, in jo obenem vprašali, kako je v taki zadevi sploh prišla do nas, je odgovorila, da se je to zgodilo zato, ker ljudje bolj kot občinarjem verjamejo časopisu.

Ena gospa je rekla, da kljub na široko odprtim očem in usedom prav po ničemer ne ugotovi, da smo v mestu že nekaj mesecev brez župana.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Janja Turk z Rateža — Uroša, Danica Bohte iz Stopič — Sandija, Ivana Lipar iz Črneče vasi — Katarino, Ida Slapšak iz Krškega — Roka, Branka Povše iz Malih Poljan — Andreja, Martina zoren iz Straže — Anjo, Danica Tržok iz Vrhovca — Marijo, Nada Zupan iz Gomile — Aljo, Nežka Filak iz Gribelj — Mihaelo, Danica Semičar s Krke — Natalijo, Stanka Franko iz Mihočeva — Karmen, Jakica Dražetič iz Črnomlja — Danijela, Lilijana Hren iz Dolenje Nemške vasi — Mitja, Marjeta Kraševc iz Metlike — Roberta, Marija Severinski iz Črnomlja — Ines, Jožica Kovač iz Prapreč — Blaža, Zinka Ržen iz Gabrijel — Ksenijo, Boža Štajner iz Krškega — Sama in Tamaro, Štefka Hudoklin iz Loke — Gregorja, Danica Črtalič iz Gornje Brezovice — simona, Ivanka Femeč iz Trebnjega — Marušo, Bernarda Štrucej iz Zemlja — Mario, Helena Hočevar iz Vavpce vasi — Jožico, Branka Starič iz Gorenje Straže — Marka, Darja Strnad iz Podlpe — Tanjo, Jožica Gorišek iz Dolenje Brezovice — Marka, Marija Mihelič iz Gorenje Straže — Nino, Sonja Poreber iz Lazov — Matjaža, Mojca Brsan iz Gorenje Straže — Anžeta, Lilijana Šebuk iz Semic — Nino, Anjica Cipurič iz Bubenjarcev — Marka, Mira Poljanec iz Dečje vasi — Anjo, Boža Mavrič iz Spodnjih Vodal — Denisa, Marija Mirtič s Šel pri Strzi — dekljo, Marija Pavlin iz Družinske vasi — dekljo, Biserka Špear iz Solin — dečka, Jožica Škufca iz Laše — dečka, Bernarda Jarc iz Ivanje vasi — dekljo in Renata Bernard iz Stefana pri Trebnjem — dekljo.

IZ NOVEGA MESTA: Maruša Šinkovec, Ob Težki vodi 90 — Petra in Suzana Halilović iz Levstikovce 6 — Jasmina.

Čestitamo!

Sprehod po Metliki

JE ŽE TAKO, da se pri nas lotimo nekaterih del šele takrat, ko je prišlo do več tragičnih nesreč, celo do smrtnih. Tako je tudi s pločnikom za pešce, ki ga delajo te dni od Vrtačičeve hiše do metliškega kopaljšča. Kaže, da bo pločnik samo po desni strani, gledano z metliškega konca, a tudi to je bolje kot nič.

ZAPISANA MISEL BO VRGLA nekateri prizadete v znak, a je pač tako, da si mora vedno kdoli puliti las. V Dolenjskem listu je bilo že večkrat zapisano, da na kulturne prireditve ni prav tistih Metličanov, ki bi po položaju morali sedeti na grajskem dvorišču ali kje drugje. Razlito črnilo je bilo zaman. Sprjazniti se je treba z dejstvom, da obiskujejo kulturne prireditve po pisanem in nepisanem pravilu — kulturni ljudje. Če upoštevamo to, je vse jasno kot bel dan.

Brez posebnega samozadovoljstva

OS ZSS občine Metlika ocenil rezultate gospodarjenja v prvem polletju — Gospodarstvo posluje ugodno, negospodarstvo je v težavah

METLIKA — Metliško gospodarstvo je v letošnjem prvem polletju gospodarilo zadovoljivo. S tem so se strinjali vsi člani občinskega sveta ZSS občine Metlika, ki so se v petek zbrali na seji. Komentar je podal predsednik IS občine Metlika Nikola Ladika. Vendar kakšnega posebnega samozadovoljstva ni bilo videti, niti zanj ni bilo vzroka.

Res je, da metliško gospodarstvo nima izgub in da se je ob večji zaposlenosti povečal tudi fizični obseg proizvodnje, vendar podatki niso najbolj zanesljivi.

Naj bo z obračuni tako ali drugače, člani občinskega sindikalnega sveta so lahko ugotovili, da so v gospodarstvu v letošnjem prvem polletju poslovali nad povprečjem regije in republike, da pa so bili za svoje delo slabo nagrejevani, saj njihov osebni dohodek, čeprav je močno porasel, ni dosegel rasti dohodka drugod, se pravi, da še bolj zaostaja.

Splošna ugotovitev iz pokazalcev gospodarjenja je, da plana, določene ga v resoluciji o srednjeročnem razvoju v prvi polovici letošnjega leta, združeno delo sicer ni doseglo, ima pa

lepe možnosti, da jih do konca letošnjega leta le urediš. Pričakujejo tudi rezultate novih naložb.

• Obseg izvoza se je v primerjavi z lanskim letom močno povečal, povečala pa se je tudi pokritost uvoza z izvozom, pri čemer je treba upoštevati, da precejšen del izvoza obsega tudi tako imenovani lohn — posel, se pravi izvoz storitev. Le to so na seji ugodno ocenili, saj dosegajo izvozniki naših izdelkov na tujem trgu tako nizke cene, da pomeni tak izvoz, za razliko od »lohn« posla, dejansko zaje-danje v lastno substanco.

Predvsem je treba poudariti, da so se močno zmanjšale zaloge, da je No-

voteks že do več kot tri četrtine usposobil svoje nove naložbe in da jih bo do konca leta zasedel stoodstotno, da dobro poslujeta tudi Pionir in Novoles, se pravi tisti deli gospodarstva, za katere je še ob koncu lanskega leta, pa tudi v začetku letošnjega, bilo stanje negotovo. Zlasti razveseljivo je dejstvo, da so se v obratu IMV na Suhorju zadeve tako uredile, da je za delavce odpadel mučen prevoz na delo v Novo mesto.

Negospodarstvo v občini se otepa s hudimi težavami. To velja zlasti za področje zdravstva, izobraževanja in otroškega varstva. Pri zdravstvu je treba poudariti, da je prispevna stopnja v občini visoko nad republiškim povprečjem, kar pa še ne zadošča, saj je že v prvi polovici letošnjega leta odliv sredstev skoraj dosegel celotni plan. Tu bo treba vsekakor v okviru republike najti drugačne sistemske rešitve.

T. JAKŠE

SAMI ASFALTIRALI CESTO — Petdeset krajanov vinske gorice Hribi nad Velikim Slatnikom je minuli teden zavihal rokave in kar ročno asfaltiralo 250 metrov dolgi klanec, ki je bil pred tem ob vsakem naliivu skorajda neprevozen. Poleg tridnevnega dela so lastniki goric prispevali po 100 do 200 tisoč dinarjev, ročno pa so pripravili tudi podlag. Na vsej poti jim je sedaj ostal še del takšne ceste. Zagnanost na akciji pa je bila takšna, da so sklenili, da ga še letos asfaltirajo. Da bodo lažje ponovno zbrali denar, so že minulo soboto pripravili veselico z domačimi dobrotami in pristnimi vini iz svojih kleti. (Foto: J. Pavlin)

VELIČASTNI HODNIK — V črnomaljskem dijaškem domu, kamor so se med drugim zatekli šolniki skupaj z razseljenimi ukrajinimi podmladkom, se obiskovalec že takoj ob vstopu prepriča o zanosnosti belokranjskega telesnokulturnega duha. Tamkajšnji hodniki se namreč pogosto spreminjajo v pravcato telovadnico. Da se vse to dogaja zaradi pomanjkanja šolskega prostora, ni nepomembna okoliščina bržčas nikjer v ljubi domovini, na črnomaljskem koncu pa se posebej ne.

PLAŠNA BITJA — Neki spraševalec je želel ob tednu boja proti kajenju zvedeti v eni od črnomaljskih delovnih organizacij za tamkajšnje ukrepe zoper kajenje. Revez je malo manj kot odstopil od namere, saj so ga, ne upoštevaje njegovog človekoljubno poslanstvo, prijazno gonili od vrat do vrat. Vprašanje je brezuspešno zastavil skoraj ducatu pisarniških moljcev, ki so se zvečine dušili v cigaretnem dimu. Zanimivo je, da so se nesojni sogovorniki izmikali vprašanju s tem, da niso pristojni za dajanje odgovorov. Kdo bi si mislil, da so lahko črnomaljski samoupravljavci tudi tako plašni bitja.

PRECEJ EROTIKE — Domačini si očitno preženejo kar nekaj dolgčasa z branjem, saj v trafikah prodajo precej časopisov. Razmeroma veliko kupujejo Erotike in nekateri jo imenujejo kar narodni časopis. Ugotovljeno je, da bralne navade zaradi sestave bralstva ne bodo občutne spodbudile rojevanja novih Slovencev.

Drobne iz Kočevja

KROMPIR PONUJAJO — Kot vsako jesen tudi letos prodajajo v Kočevju kmetje iz Strug, Dobropolj in od drugod krompir za ozimnico. Letošnja cena je 150 din za 1 kg. Podobna je bila tudi za zgodnji krompir.

CETRINO DRAŽJE — Kočevski upokojenci so izračunali, da jih velja kilo sadja približno četrtino več kot Ljubljancem. Menda zaradi dražjega prevoza. Vprašljivo pa je, če je prevoz iz Ljubljane do Kočevja res upravičeno skoraj toliko drag kot iz Makedonije do Ljubljane.

OB PETKIH ZMANJKA — Zanimivo je, da ob petkih dopoldne v kočevskih trgovinah marsičesa ne dobiš. Tako zmanjka alpskega mleka pa sladke in kisle smetane, raznih vrst mesa in tudi nekaterih vrst kruha.

MANJ MOPEDISTOV — Po Kočevju je te dni manj mopedistov, kot jih je bilo sicer. Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da nekateri mladoletni mopedisti niso znali preveč natančno razlikovati med svojo in tujo lastnino. Miličniško poročilo o tem bo kmalu izdelano.

Ribniški zobotrebci

LAŠČANOV NI BILO — Na nedavni razstavi malih pasemskih živali naj bi sodelovali tudi člani takega društva iz Velikih Lašč. Pa se je vse tako napletlo, da Laščanov ni bilo. Upamo, da se bo sodelovanje obeh društev ponovno okrepilo.

AGROKOMERCOV PREGOVOR — Ribničani so pogrnuli tale pregovor: Ne ve Hamdija, kaj dela Hakija. Prirejen je na podlagi tistega: Levica ne ve, kaj dela desnica. Seveda v Agrokomercovem primeru ne gre za meščansko desnico, ampak proletarsko levico.

SLABA BERA — Gobarji so imeli zaradi neprimernege vremena malo slabo bero, čeprav so nabirali gobe tudi po sosednji ljubljanski občini in vse do kolpe. Letošnja gobarska razstava je bila zato bolj skromna. Na njej pa smo videli tudi orjaško (res orjaško) prašnico, ki jo je prispeval Janez Merhar iz Kočevja, sicer pa ribiški rojak.

Trebanjske iveri

GRADBISČE KOT IGRISČE — Trebanjski dom družbene samozadaje ali po domače gasilski dom ni zrastel dalj od temeljev in tlakov, ker očitno ni denarja za nadaljevanje gradnje. Vendar gradbišče še zdaleč ni neizkoriščeno. Delavci s Kosova, ki prebivajo v bližnjih barakah, so na gradbišču postavili dve sušilni, med njimi razpeli mrežo in sedaj vsak popoldan igrajo odbojko. Nekaj deset minut popoldanske rekreacije jim očitno prija, odbojko pa so začeli igrati, ne da bi imeli posebnega referenta za rekreacijo.

MERCATOR SE JE UMAKNIL — Odkar obstaja v Trebnjem tržnica, je bil na njej tudi domači Mercator, a dalj kot do letošnjega 1. septembra vseno ni držal. Mercatorjev uvaženi umik s tržnice seveda ni povezan s kakšnimi političnimi mahinacijami, ampak je posledica hude konkurence, ki je ni zdržal. Roke pa si manjajo Trebanjci, saj imajo od konkurence same koristi: na trgu je izbira sadja in zelenjave prava paša za oči, pa tudi denarice niso hudo ogrožene.

VSE VEČ JE KARTOTEK — Tik pred slavnostno sejo trebanjske občinske skupščine je enemu izmed delegatov postal slab. Na srečo sta bila poleg njega dva prisebna občana in sta ga odpeljala v trebanjski zdravstveni dom. Tam pa se je zataknilo pri sprejemu. Dežurna medicinska sestra se je najprej izgovarjala, da je zdravnik v ordinaciji, kasneje pa je nekaj časa ni bilo na spregled. Ko je občan, ki je pripeljal pacienta, vprašal, kaj dela, mu je odgovorila, da išče kartoteko. Šele ko je slišala gromko zastavljeno vprašanje, ali je več vredna kartoteka ali človek, je nehala brskati po kartotekah in poskrbela, da je pacientu, ki ga za zadelo možganska kap, priskrbelo zdravnik. Na srečo se je vse dobro končalo in delegatu, ki je še vedno v bolnišnici, gre na bolje.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

V žarišču je boljše delo vseh

Po uvedbi družbenega varstva v črnomaljskem tozdu Prometne delavnice se stanje izboljšuje — Z vlaganji do boljšega vzdrževanja vozil

ČRNOMELJ — Dobrega pol leta po uvedbi družbenega varstva v črnomaljskem tozdu Prometne delavnice ugotavlja strokovna skupina, ki naj bi omenjeni kolektiv spravila znova na zeleno vejo, opazne premike na bolje. Ob lanskem polletju je toz izkazal 60 milijonov dinarjev izgube, medtem ko je imel ob letošnjem toliko dobička. Po ocenah Jožeta Panjana, predsednika tričlanske sanacijske ekipe, za zdaj v celoti uresničujejo načrt ukrepov.

Izboljšanje razmer pripisuje začasno vodstvo v veliki meri povečani delovni in poslovni disciplini in vseh ravneh. Sem štejejo boljše opravljeno delo, upoštevaje rokove, odgovornejše ravnanje z materialom in delovnimi sredstvi, pravočasno izterjavo dolgov in drugo. Pri vsem tem posebej omenjajo pripravljivost pretežne večine kolektiva, za pomaga na poti iz težav.

Našteto ne pomeni, da je toz, v katerem predstavljajo potniški in tovarni promet ter servisiranje tri osnovne dejavnosti, zadihal že povsem olajšano. Nekaj dela bo imela v bodoče sanacijs-

• Med sanacijskimi ukrepi omenjajo uvajanje večjih razlik med dobrimi in slabimi delavci, kar naj bi dosegli z dodatnimi merili za ocenjevanje dela, ki so že v pripravi. Na ta način naj bi se povečale razlike v osebnih dohodkih, ki se zdaj gibljejo v povprečju okoli 200.000 din. Sicer so v času družbenega varstva vrednost točke dvignili trikrat, s tem da so jo enkrat tudi znižali na podlagi poslovnih rezultatov.

ka skupina z urejanjem kadrovskih vprašanj, kamor sodi med drugim zaplavit določenih delavcev, za katere je iz različnih vzrokov zmanjkalo opravil. Med nedokončane naloge sodi tudi načrt vlaganj. Z investicijami naj bi opazno izboljšali tekoče vzdrževanje vozil, zato nameravajo postaviti pokrit objekt za t. i. dnevno nego vozil, s čimer bodo pridobili prostor v servisni delavnici, kjer opravljajo tekoče preglede zdaj. V načrtu imajo še preureditev skladišča. Rezerve vidijo med drugim tudi v drugačni organizaciji tovarnega prometa, ki je kot siceršnji dolgoletni izgubar posloval v letošnjem avgustu z ostankom dohodka. Usmeriti se nameravajo na domače prevoze, s tem da za mednarodno špedicijo tudi ne morejo dobiti ustreznih dovoljenj spričo premajhnega števila večjih vozil. Kar zadeva avtobusni promet, bodo ponovno pretresli zasedenost vozil po posameznih progah, da bi odpravili čimveč t. i. praznih voženj. Pred iztekom družbenega varstva naj bi se izboljšale še razmere v turistični agenciji, ki posluje v okviru tozda.

M. LUZAR

Po poteh štirih brigad

Otvoritev planinske poti za občinski praznik

RIBNICA — »Našo planinsko pot Po poteh štirih brigad odvarjamo tako rekoč že dve leti, prehodili so jo že mnogi planinci, vse pa kaže, da jo bomo uradno odprli šele prihodnje leto,« je povedal Ferdinand Nosan, predsednik planinskega društva Inles Ribnica in dodal, da planinci zdaj obnavljajo to pot, saj so mnoge markacije že obledele, več markacij in kažipotov pa so namerano poškodovali lovci, ki žele v gozdu mir le zase in za divjad.

Tajnik društva Leopold Žlindra je postregel še z nekaterimi podrobnějšími podatki o obisku planinske poti Po poteh štirih brigad. Planinec, ki želi potovati po tej poti, mora voditi poseben dnevnik, ki ga dobi pri planinskem društvu Ribnica. V dnevniku mora zbrati skupno 17 žigov s te poti. Ko izpolnjeni dnevnik z žigi vrne, dobi posebno značko in priznanje društva. Čeprav pot še ni uradno odprta, je doslej zbralo vse žige že natančno 70 planincev. Predsednik in tajnik sta nadalje povedala, da je zelo dobro obiskana tudi trim steza do Sv. Ane. Menila sta tu-

di, da je potrebno tesnejše sodelovanje planincev s telesnokulturno skupnostjo. J. P.

FOTOGRAFIRANJE NI DOVOLJENO — V domu JLA v Ribnici je razstava del, ki so jih ustvarili udeleženci lanske ribniške likovne kolonije. Morda bi kdo želel razstavo tudi fotografirati. Vendar te vojak že takoj pri vходу opozori, da fotografiranje v domu sploh ni dovoljeno in da moraš tudi fotoaparati oddati v garderobi. Vojska je pač vojska, kultura pa kultura.

TREBANJSKI PRODAJNI REKORD

TREBNJE — Na pohištvenem oddelku Dolenjke blagovnice v Trebnjem so letos za štirkrat presegli lanske poslovne rezultate in za dvakrat letošnji plan. K takim prodajanim uspehom prav gotovo pomaga sedanja inflacija, saj ljudje kar hitro, da bi se čimprej znebili dinarjev, malo pa je k temu uspehu prispevala tudi trgovska spretnost. V tej blagovnici namreč prodajajo zelo različne usnjene sedežne garniture (2 fotelja, trosed in klubsko mizico z dimljenim steklom) za vsega 653.000 dinarjev. Ugodna cena in ustna reklama, ki sega tako rekoč čez vso Slovenijo, je prispevala k temu, da so v piclem poldrugem mesecu prodali že 50 takih sedežnih garnitur ali toliko kot prej v dvajsetih letih. Pa naj še kdo reče, da nam gre slabo.

• Pri vseh teh dosežkih pa je najpomembnejše, kot poudarjajo v vodstvu krmeljske Metalne, da se bolj veseljijo svojega vložnega znanja, ki se po zaslugi razvojne službe vse bolj povečuje, kot pa stotin ton železja konstrukcij in druge opreme, čeprav je, denimo, že tudi podatek, da je tehtala oprema za ameriško hidroelektrarno Hanibal kar 249 ton, vreden precejšnjega spoštovanja. Gre pač za najzahvalnejše tržišče in za bitko, dobljeno s hudo konkurenco.

spreadereje za Poljsko. Sicer pa so v tej temeljni organizaciji mariborske Metalne tudi letošnje prvo polletje uspešno zaključili. 343 delavcev je za nadpovprečne rezultate gospodarjenja zaslužilo povprečno 219.710 din na mesec.

Največ celotnega prihodka in dohodka so krmeljski kovinarji ustvarili z izdelavo specialnih konstrukcij za TAM, kar je tudi osnovni program tozda Tovarna lahkih konstrukcij. Poleg tega so letos v Krmelju izdelali še tehnološko opremo za novo valjarno v Železarni Štore, hidromehansko opremo za

OBISK FRANCOSKIH TABORNIKOV

KOČEVJE — V avgustu je potovala po Sloveniji skupina 27 francoskih tabornikov, starih od 14. do 18 let, in 5 vodnikov. Najprej so obiskali Gorenjsko, nato Dolenjsko. Vso pot so opravili s kolesi, prtljago pa so vozili v kombiju. 24. avgusta popoldne so se utaborili ob studencu v Mali gori v bližini Kočevja. Naslednji dan so si ogledali živinorejsko farmo na Mlaki. Presenečeni so bili nad velikostjo in urejenostjo hlevov, saj tako velikih, tako so zatrjevali, niso videli niti v Franciji. Francozi so obiskali tudi dom starejših občanov v Kočevju, kjer so jih lepo sprejeli in povabili na kosilo. Taborniki pa so se oddolžili kolektivu doma in varovancem tako, da so jim v obliki igre in z diapozitivni prikazali francosko zgodovino.

Vito Savič

bi že stalo. Pa ne bi bilo niti potrebno, da bi prihajali na delovne akcije vsi razpravljavci, ampak le tisti, ki smo še sorazmerno mladi.

Že zdavnaj pa bi lahko imenovali tudi odbor, ki bi zbiral denar za potrebni material. Lahko bi se zgledovali kar po območju Trata, kjer so tak odbor izvolili za prenovno cerkve in ureditev pokopališča. Zbrali so že veliko denarja in opravili tudi precej prostovoljnega dela. Vse to je seveda možno in uspešno le, če tak odbor sestavljajo in vodijo ljudje, ki jim ljudje zaupajo. Na Trati je tako glavni organizator Rajko Jenko, ki je med ljudmi zelo spoštovan. Tak odbor in organizatorje bi lahko imeli tudi že za kočevsko novo šolo.

J. PRIMC

ZA za program in referendum

Program razvoja osnovnega šolstva v občini Kočevje sprejet. Izglasovan tudi sklep o razpisu referendumu za samoprispevek, ki bo novembra

KOČEVJE — Na seji zbornega dela občinske skupščine Kočevje so 11. septembra delegati soglasno glasovali za dolgoročni program razvoja osnovnega šolstva v občini in sprejeli tudi sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za izgradnjo in adaptacijo osnovnih šol v občini.

Iz poročil in razprave se je dalo razbrati, da večina delovnih ljudi in občanov podpira program razvoja šolstva in da je večina za razpis referendumu. Tako bo referendum 18. novembra (v delovnih organizacijah) in 22. novembra (za ostale občane).

Kos so tudi Hanibalu

V krmeljski Metalni dobro gospodarijo

KRMELJ — Do konca letošnjega leta ima krmeljska Metalna zagotovljeno celotno zasedbo proizvodnje. Potrebno pa bo veliko zavzetosti, če hočejo opraviti vse zastavljene naloge, najsi gre za hidromehansko opremo za obdelavo Chiffa v Alžiriji, cevasti portalni žerjav za splitski Brodomerker, geološko opremo ali pa za portalne žerjave in

HE Hanibal v ZDA, konstrukcije za novo jeklaro v Železarni Jesenice, dimne kanale za rafinerijo na Kitajskem za Smelt, mostne žerjave za Cimos, Rade Končarja, Jugorapid, Motomontažo, toz TIO v Metalni in hidravlični ravnalni stroj lastne konstrukcije za senovsko Metalno.

P. P.

Prodali za tretjino več pijač

V Dani letos 30.000 ton pijač — Skupni prihodek 10 milijard

MIRNA — V mirenki Dani so zadovoljni z letošnjo poletno sezono, saj so od maja do avgusta prodali za tretjino več pijače kot lani, v skladu s pričakovanji pa najbolj narašča povpraševanje po sadnih sirupih, ker so sadni sokovi očitno že predragi za žep povprečnega potrošnika.

»Temu primerni bodo tudi poslovni rezultati, ki pa bi lahko še veliko boljši, če bi ne imeli kar 90 dni zamrznjene cene, ker smo prekoračili mejo, ki jo je določil zvezni izvršni svet.

Tako smo pijačo v juniju, ko je za nas začetek visoke sezone, prodajali tako rekoč zastoj in na srečo smo v juliju ter v avgustu prodali toliko, da smo razliko izravnali,« je povedal Avgust Gregorčič, direktor Dane z Mirne.

Letos bodo v Dani izdelali 30.000 ton različnih izdelkov, sadnih sokov in sirupov ter alkoholnih pijač. Skup-

ni prihodek pa bo ob koncu leta znašal 10 milijard dinarjev, kar je v skladu z načrti.

Kljub motnjam pa se v Dani lahko pohvalijo, da so v primerjavi z ostalimi 75 delovnimi organizacijami v Jugoslaviji, ki imajo enak proizvodni program, kar dobro poslovali.

Dejstvo je namreč, da je ta industrija v velikih težavah, saj cene surovin in repromaterialov naraščajo, kupna moč prebivalstva upada, svoje pa so prispevali tudi ukrepi administracije, ki niso bili v prid gospodarstvu. Dober kazalec gospodarjenja v

Gospodarstvo med upom in strahom

Ocene se razlikujejo

KOČEVJE — Odgovorni za kočevsko gospodarstvo upajo, da bo ob devetmesečju izguba manjša, kot je bila ob polletju, in da se bo sedanja rast kazalcev uspešnosti nadaljevala. Spet drugi pa menijo, da so obeti na področju nabave, prodaje in izvoza slabi. To je nekaj ugotovitev z zadnje seje zbornega dela občinske skupščine Kočevja, ki je bila 11. septembra.

Tako je bilo ocenjeno, da bo ob triletnem obdobju od sedanjih starih zgubarjev posloval z izgubo le še toz Elektra. Nekateri delegati pa so opozorili, da so do konca leta slabi izgledi še v LJK, Trikonu in Avtu. Poudarili so, da postajajo nekateri proizvođači kočevskih (Itas, Trikon, Tekstilana) in sploh slovenskih delovnih organizacij za Jugoslovane predragi. Programe za investicije kočevske delovne organizacije imajo, za njihovo uresničitev pa primanjkuje denarja. Samokritično pa so priznali, da prepoosto opravljujemo slabo poslovanje z vzroki, ki bi jih morali odstraniti v samih delovnih organizacijah.

V poročilu je bilo nadalje poudarjeno, da je naraščanje fizičnega obsega industrijske proizvodnje v sedmih mesecih v primerjavi s polletjem upadlo od 0,4 na 0,2%. Najslabše se je izkazala Tekstilana, kjer je obseg upadel za 21 odst., kar pa je bilo pričakovati z oziranjem na zmanjšanje števila zaposlenih in drugih težav.

Zanimiva je tudi primerjava nekaterih kočevskih dosežkov s povprečjem gospodarstva Slovenije. Indeks rasti dohodka in čistega osebnega dohodka na delavca v kočevski občini so precej višji kot v republikli. Dejansko pa Kočevci občutno zaostajajo za republikli. Čisti mesečni osebni dohodek na delavca je znašal v kočevski občini povprečno 172.735 din, na delavca v Sloveniji pa 198.690 din.

J. P.

ENAKO ŠTEVILO UČENCEV

KOČEVJE — V srednji šoli tehničnih usmeritev in družboslovja v Kočevju imajo tudi letos podobno kot prejšnja leta okoli 630 učencev. Učenci obiskujejo naslednje usmeritve: družboslovno, naravoslovno, tekstilno, strojniško in lesno. Letos so prvič vpisali zaen oddelek učencev lesne smeri, zato pa je bil vpisan oddelek učencev manj na strojništvo. Letos so prvič začeli tudi z izobraževanjem delavcev ob delu, in sicer na strojniški usmeritvi. Za program »obratni strojni tehnik« se je prijavilo najprej kar 78 kandidatov, vpisalo pa se jih je 68. Tako so odprli kar dva oddelka (za kar so dobili tudi ustrezno soglasje), čeprav so nameravali in prvotno tudi razpisali le enega. Pouk na tej šoli bo trajal dve leti.

POMOČ DIABETIKOM

KOČEVJE — Pri kočevskem dispanzerju je za območje občine Kočevje evidentiranih okoli 800 sladkornih bolnikov, od teh pa jih je 380 včlanjenih v Društvo diabetikov Kočevje. Prej je bilo članov še več, vendar so diabetiki z območja občine Ribnica letos ustanovili svoje društvo, prej pa so bili včlanjeni v kočevsko. Stane Jajtič, ki je član upravnega odbora kočevskega društva, je povedal še, da potrebujejo društvo in sladkorni bolniki sploh več pomoči delovnih organizacij, predvsem pri zaposlovanju bolnikov in pri finansiranju dela društva. Sladkorni bolniki imajo namreč občutek, da se jih podjetja izogibajo zaposlovati. Tudi na prošnje za finančno pomoč je bilo manj odziva.

• Komaj je ene sezone konec, že se začne priprave na drugo. Tudi v Dani se v tem času pripravljajo na odkup 10.000 ton jabolk in brusnic. Vendar jih skrbi, ali bodo lahko dokupili tolikšne količine, saj je letošnja sadna letina izredno slaba, pa tudi cene so visoke.

jo tudi manj kot 100 tisoč dinarjev osebnih dohodkov.

J. S.

Grozili smo, prosili, a zaman

Cestarji zamujajo in zamujenega niso nadomestili z delom ob sobotah ali popoldnevih — Nejevolje Brežičanov bo zdaj vendarle konec

BREŽICE — Odsek ceste od mesta do železniške postaje, ki je razkopan od lanske jeseni naprej, bi brez slabe vesti lahko preimenovali v cesto nezadovoljstva, saj so jo vozniki in pešci že tisočkrat prekleli. Najprej so zavlekli delo komunalci (tudi po krivdi Elektra in PTT), za njimi pa cestarji, ki jim zamude še zdaj ne morejo oprostiti. Na vprašanja o tem odgovarjata predsednik skupščine SKIS (komunalne interesne skupnosti) Drago Vimpolšek in predsednik odbora za komunalne zadeve in planiranje Tone Kostanjšek.

• Ste pričakovali toliko zapletov, ko ste se odločili za rekonstrukcijo? »Sploh ne, predvsem pa ne tistih, ki so nam jih povzročali krajinari s svojim nerazumevanjem. Za cesto niso dali niti dinarja, padla jim je z neba, nekateri pa kljub temu niso bili pripravljeni odstopiti zemljišča za pločnik proti odškodnini, čeprav večina za to ni ničesar zahtevala, je potožil Vimpolšek, Kostanjšek pa je dodal, da sta krajevni skupnosti Brežice in Šentlari vnaprej zagotovili, da bosta uredili odnose z lastniki zemljišč.«

• Kaj vas je napeljavalo na to, da ste se sploh odločili za rekonstrukcijo? »Nemogoče prometne razmere,« sta pojasnjevala sosesbena. »Na tisti cesti je ogromno pešcev, ki so neprestano v nevarnosti. Samo dijakov, ki se z vlakom vozijo v brežiško srednjo šolo, je nekaj več kot 300. Zaradi tega so občani desetletje nazaj zahtevali pločnik. Drugi razlog za prenovo je bil smrad iz obcestnih jarkov, v katerega so imele hiše vzdolž ceste speljano kanalizacijo. Ta gnojica je odtekala proti postaji. Nujna je bila torej napeljava kanalizacijskih cevi ter hkratna zamenjava cevododa za vodovod, preden so ju prekrili s pločnikom. Vodovodne cevi so

bile v zemlji od 1914. leta in že takrat niso bile nove, zato je razumljivo, da so se okvare kar vrstile. Nepredvidene težave so se porajale tudi zaradi tega, ker

A. Kostanjšek D. Vimpolšek

Brežice nimajo podzemnega katastra. »Ali lahko poveste, zakaj Cestno podjetje tako zamuja?« »Zaradi slabe organizacije. Za brežiški toz je prevelik zalogaj. Cestarji so prekoračili vse roke. Silili, prosili in grozili smo jim na treh skupščinah SKIS in vsakič so nam dali novo zago-

MALO PRIJAV ZA KABELSKO TV

KRŠKO — Akcija za napeljavo kableskega televizijskega omrežja in odkup antene za sprejem programov TV preko satelita v krški občini ni obrodila kaj prida sadov. V Dolenji vasi se je za kabelsko TV navdušilo le 58 krajanov, v Leskovcu pa 661. Tudi v samem mestu Krškenu je manj interesentov, kakor so sprva pričakovali organizatorji, saj se jih je doslej prijavilo le 876. Sedaj v Krškem teče akcija, da bi zbrali nove naročnike v stanovanjskih blokih tudi s pomočjo stanovanjske skupnosti, pa tudi odkup antene še ni opravljen.

Na Blanci ne gre brez samoprispjevka

Izpolnili več nalog, kot so si jih zadali

BLANCA — »Naša krajevna skupnost je manj razvita in z denarjem, ki ga dobivamo za redno de-

Vlado Žnidarič, predsednik sveta KS Blanca

javnost, ne moremo reševati svojih komunalnih problemov. Zato se sedaj pripravljamo na uvedbo novega samoprispjevka, za katerega bodo krajinari glasovali na začetku prihodnjega leta,« je povedal Vlado Žnidarič, predsednik sveta krajevne skupnosti Blanca.

»Ko bodo krajinari glasovali o uvedbi novega samoprispjevka, bodo seveda morali upoštevati dosežke uresničevanja programa. Lahko se pohvalimo, da smo domala vse naloge izpolnili, naredili smo celo več, kot smo si zastavili. Doslej smo skrbeli zlasti za ceste v hribovitih predelih. Letos smo asfaltirali cesto v Priklanju in v Čanju, lani cesto proti Kranim brdom. Kot prednostno pa bomo v naslednjem obdobju obravnavali cesto med Blanco in Poklekom ter naprej proti Trnovcu in Selcam. Kot veliko nalogo, ki smo jo opravili izven programa samoprispjevka, naj omenim napeljavo telefonskega omrežja, na katerega smo priključili 100 novih naročnikov. Poskušali bomo dobiti denar tudi za nakup nove avtomatske telefonske centrale z zmogljivostjo 384 priključkov, tako da bo svoje številke dobilo še preostalih 50 naročnikov v Blanci in 40 naročnikov iz sosednje krajevne skupnosti Sevnica. Tudi pri oskrbi z vodo so problemi. Urediti bomo morali glavni vodovod od Pokleka do Blanca, pomanjkanje vode občutijo v Krajnih brdih. Zato bomo morali raziskati vodne vire in poiskati možnosti za rešitev tega problema. Skratka, nalog nam še lep čas ne bo zmanjkalo, le če bodo imeli krajinari poslušati za reševanje problemov in bodo še naprej prispevali za njihovo reševanje,« je povedal Žnidarič.

J. S.

tovalo, postavili nov datum. V ponedeljek, 7. septembra, smo poklicali na razgovor k predsedniku občinske skupščine direktorja podjetja iz Novega mesta in najnovejši rok za dokončanje je 24. september. Dokler ne vidimo rezultatov ne bomo verjeli,« je dejal predsednik skupščine SKIS.

• Kdo bo plačal podražitve zaradi večmesečne zamude?

»Dopolnilno delo, ki v projektu ni bilo predvideno, bosta financirala SKIS in Cestno podjetje, vse druge stroške bo prevzel nase izključno izvajalec,« se je oglasil Kostanjšek. Dodal je še, da je denar za to cesto prispevala republiška cestna skupnost. »Najbolj žalostno pa je,« je pripomnil Vimpolšek, »da bodo na več mestih krpe pločnika ostale nedokončane zaradi peščice krajanov, ki nočejo odstopiti zemljišča niti proti odškodnini.«

J. TEPPEY

NOVO DVIGALO V TCP

KRŠKO — V TCP Djuro Salaj preizkušajo novo mostno dvigalo, ki ga je dobavila Mašinska industrija NIŠ. Z novim dvigalom (70 metrov širine in 240 metrov dolžine) bodo lahko les za celulozo zlagali hitreje in bolj ekonomično do višine 8 metrov.

PREDAJA DOLŽNOSTI

SEVNICA — Pretekli teden se je tu sestal občinski svet Zveze sindikatov Sevnica. Na seji je dosedajni sekretar sveta Zdravko Groboljšek, ki se je na lastno željo pred iztekom mandata vrnil v združeno delo, predal dolžnosti novemu sekretarju Janezu Košarju.

DRAŽJA PREHRANA V ŠOLAH

BREŽICE — V osnovnih šolah so z novim šolskim letom podvojili ceno šolske prehrane. Za malico bodo morali starši po novem odšteti po 250 do 300 din, za kosilo pa 700 do 900 din na učenca. Tudi za podaljšano bivanje morajo priskrbeti večji delež mesečni prispevek za otroka je 1500 din.

Še bližja Lisca

Priprave na proslavo

LISCA — Tončkov dom na Lisici, ki je poslovna enota tozda Blagovni promet tovarne Lisca, doživlja v teh dneh pravi preporod. Belijo fasado, notranjost, menjajo parket. Dom mora biti do 1. maja prihodnjega leta, ko bo tam proslava ob 50. obletnici seje politbiroja CK KPJ, povsem naređ.

Tone Vidmar, vodja poslovne enote Tončkov dom na Lisici, ki svoje delo opravlja šele poldrugi mesec, je novo delovno dolžnost sprejel z velikim veseljem, saj je tudi doma iz bližnjega Razborja.

»Asfaltirana cesta na Lisico bo seveda veliko prispevala k večji privlačnosti Tončkovega doma, kjer se že doslej nismo mogli pritoževati nad slabim obiskom. V zadnjem času je dom pomenil pravo odkritje za športnike, saj je bilo pri nas na pripravah kar devet športnih klubov. Prav zaradi športnikov, ki so prišli k nam iz Kopra, Samobora in drugod, smo imeli avgusta zasedene vse nočne zmogljivosti. Septembra imamo sicer mrtvo sezono, a nam zaradi sedanjih prenovitvenih del to niti ne hodi narobe. Dodati moram še to, da bomo prav zaradi interesa športnih klubov prenočitvene zmogljivosti še povečali z depandanco. Letos zaradi asfaltirane ceste pričakujemo tudi uspešno zimsko sezono. Za smučarje bomo odprli novo, 500 metrov dolgo smučarsko progo, na voljo bodo imeli vsega skupaj 4 proge in 2 vlečnici. Glede na vse to pričakujemo še naprej ugodne poslovne rezultate, zaradi katerih se tudi do-

slej nismo pritoževali,« je povedal Tone Vidmar.

J. S.

Gasilci bodo pod svojo streho

Postopek za ustanovitev delovne organizacije se je že začel

KRŠKO — Vse kaže, da bodo vsi problemi, v zvezi z delovanjem Polikline gasilske enote Krško rešeni še do konca tega leta. Izvršni svet krške občine je namreč imenoval komisijo, ki mora pripraviti vse potrebno za ustanovitev samostojne delovne organizacije, na njenem čelu pa je Tone Podgoršek, sekretar sekretariata za notranje zadeve. Postopek za ustanovitev delovne organizacije se je pravzaprav začel že julija letos, ko je skupščina skupnosti za varstvo pred požari sprejela ustrezne sklepe. V skladu s temi sklepi so v Krškem že izdelali elaborat o družbeni in ekonomski upravičenosti ustanovitve samostojne delovne organizacije.

Zgodba pa ima daljšo zgodovino. Že pred enajstimi leti je republiški inšpektorat za požarno varnost predpisal JE Krško, da mora ustanoviti svojo lastno gasilsko enoto. Tako enoto pa je že prej imela Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj iz Krškega. Da bi delovanje gasilske enote organizirali kar se le da smotno, sta TCP Djuro Salaj in JE Krško podpisala samoupravni sporazum s skupnostjo za varstvo pred požari. Poliklina gasilska enota pa je bila organizirana kot delovna skupina SIS za varstvo pred požari. Družbeni pravobranilec samoupravljanja je pred dvema letoma ugotovil nezakonitost takega delovanja in je SIS za varstvo pred požari posredoval pobudo, da pospeši postopek za ustanovitev delovne organizacije, v kateri bi delovali poklicni gasilci v Krškem. Vendar do ustanovitve samostojne delovne organizacije ni prišlo.

V prid ustanovitve samostojne delovne organizacije govori tudi gospodarski račun. Če bi namreč JE Krško in TCP Djuro Salaj imela vsak svojo enoto, ti dve enoti ne bi zadostovali za vso občino in ustanovitvi bi bilo treba še tretjo. Tedaj bi potrebovali vsega skupaj več kot 80 gasilcev pa še več opreme in seveda tudi več denarja. Tako pa bo povsem dovolj 42 gasilcev, ki bodo svojo dejavnost lahko opravljali za vso občino. Največ denarja bo zanjo prispevala TCP Djuro Salaj, JE Krško, del sredstev bo pritekel iz prispevkov iz bruto osebnih dohodkov, del denarja pa bodo gasilci zaslužili z lastno dejavnostjo. Seveda bodo s tem odpadli tudi vse omejitve, ki so jih bili deležni gasilci, ker so poslovali v okviru samoupravne interesne skupnosti.

J. S.

SREČANJE SEVNIŠKIH INVALIDOV

SEVNICA — Komisija za šport in rekreacijo pri društvu invalidov občine Sevnica priredi v nedeljo, 20. septembra, člansko družabno-rekreativno srečanje pri lovski koči v Loki. Vlak odpelje iz Sevnice ob 10.05. Za invalide, ki težko hodijo, bodo priskrbeli prevoz od loške postaje do kočice. Zbirališče pri lovski koči je ob 11. uri. Poskrbeli bodo za hrano in pijačo po zmerni ceni ter različne športno-rekreativne in družabne igre.

Zmerno zadovoljstvo v Sevnici

Gospodarstvo v sevniki občini dosega z resolucijo zastavljene cilje

SEVNICA — »V sevniki občini nimamo niti pretirano dobrih delovnih organizacij niti velikih izgubarjev, glede na pogoje, v katerih dela gospodarstvo, pa s polletnimi rezultati ne smemo biti nezadovoljni. Še posebej ne, ker so v nekaterih delovnih organizacijah resno vzeli priporočila izvršnega sveta in vlagajo veliko v novo opremo, programe, zaposlujejo pa tudi vedno več delovne sile,« je dejala Marija Jazbec, predsednica izvršnega sveta občine Sevnica pred bližnjo sejo skupščine, na kateri bodo obravnavali polletne gospodarske rezultate.

»Predvsem smo zadovoljni, ker v naši občini, z izjemo tozda Strojne tovarne Trbovlje, nimamo drugih izgubarjev. Se pa na to pojavlja vprašanje, na katero bomo morali kmalu odgovoriti. STT namreč namerava ukiniti temeljno organizacijo v Sevnici, ki naj bi poslej poslovala kot delovna enota. Seveda hočemo vedeti, kaj bi to pomenilo za delavce v tozdu in za našo družbenopolitično skupnost. Po vsem naj se to, da izvršni svet predlaga ukinitve ukrepa družbenega varstva v GG Brežice-tozda Žaga, ker ne obstajajo več razlogi za ta ukrep. Sicer pa lahko rečem, da na drugih področjih dosegamo cilje, ki smo jih zapisali v resolucijo. Zaposlovanje delavcev narašča v skladu z njo, saj iz leta v leto zaposlujemo po 100 novih delavcev. Tudi celotni prihodek in dohodek naraščata hitreje, kot je republiško poprečje, vendar pa smo rast osebnih dohodkov omejevali na republiško raven, čeprav bi delavci lahko glede na rezultate dobili debelejšje plačilne kuverte. Če naj posebej omenim boljše delovne organizacije, potem moram povedati, da v Kopitarni izboljšujemo kadrovsko strukturo, Jugotanim ureničuje investicijo, ki je pomembna za ekologijo, nasploh pa so zelo dejavni v Lisici, kjer se lotevajo novih programov. Celo v kmetijstvu, ki je povsod v težavah, ta trenutek ne zavnavamo večjih motenj, saj se stavež živine ni zmanjšal, prav tako tudi ne pridelava mleka, ki se celo večja.

• Precej manj rožnato kot razmere v gospodarstvu pa je stanje v družbenih dejavnostih. Zlasti pereče je stanje v zdravstvu in šolstvu, kjer pa v sevniki občini upajo, da bo končno le urejen sistem solidarnosti, čeprav se v večjih občinah temu še upirajo. Tu naj bi svoje naradil tudi republiški izvršni svet.

nih rezerv že do konca septembra (dokumentacija je bila zbrana šele februarja), da pripravljamo nove spodbujevalne ukrepe z močnimi davčnimi olajšavami za razvoj obrti, potem lahko z zaupanjem gledamo v prihodnost našega gospodarstva,« je povedala Marija Jazbec.

J. S.

Krške novice

NOVE MOČI V TENISU — Teniš postaja v krški občini vse bolj priljubljen šport. Z njim se ne bodo ukvarjale same najbriše ljudske mase, ampak tudi politiki. Na Senovem, kjer bo ta mesec začel teniškega tečaja, so se med tenisače zapisali tudi Igor Dobrovnik, predsednik izvršnega sveta, Zoran Soln, predsednik občinske skupščine, in Drago Šterban, predsednik medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Posavje. O tem, kako krški politiki sukajo loparje, kako jim gredo forhandi in backhandi, kako bo teniš vplival na občinsko politiko, pa bomo še poročali.

BILA STA DVA DAROVALCA — V zadnjem času je večkrat slišati očitke, da v časopisih zanalašč kdaj pa kdaj zapišejo tudi kakšen napačen podatek, samo da bi spet imeli snov za novo pisanje. Toda roko na srce, v tem primeru ni šlo za to, saj bi to pot z veseljem našli vse, ki so darovali denar za odpravo posledic neurja v Prekmurju. Zdj lahko postrzeemo z novimi in preverjenimi podatki: 30 tisoč dinarjev je podarila družina Sotošek iz Koprivnice, 10 tisoč dinarjev pa sta podarila Djura in Jože Mežič iz Velikega Podloga. Oboji so zaposleni v TCP Djuro Salaj.

KOSTANJEVICA — Ob zaključku redakcije so klicali še iz Iskre, tozda Industrijska elektronika, in sporočili, da so v TV akciji »Kdor hitro da, dvakrat da« prispevali 300.000 din, od tega pol iz skladov, pol pa kot osebni prispevek zaposlenih delavcev.

V BOR PO AVTO — Res je, v Krškem imajo poslovno enoto Slovenija avta, res je, da včasih prodajajo tudi Zastave avtomobile, pa še servis imajo in avtopralnico in več podobnih reči. Krčani vse to vedo, in ko se oglašijo v krški prodajalni avtomobilov, največkrat slišijo, da avtomobil ni. Zato pa se vozijo ponje v Varazdin, celo Bor in druge kraje. Tamkajšnji trgovci si seveda manejo roke, pri vsem tem pa krški prodajalci avtomobilov niso nič krivi, dobijo pač toliko avtomobilov, kolikor se Zastavi zdi, da je prav.

GORIŠEK V LLUTROVI KLETI

SEVNICA — Pianist Bojan Gorišek iz Ljubljane, rojen v Loki pri Zidanem mostu, vse uspešne nastope kot svoidni umetnik. Minulo soboto je koncertiral v sevniki Lutrovi kleti. Doslej so v njej nastopali pretežno manjši pevski sestavi, mladi umetnik pa je bil navdušen tudi nad možnostmi pianističnih koncertov v tej dvorani.

Sevnikiški paberki

ŠENTJANŽ PROTI KRMELJU — Koliko drobnih razprtij porodi vsakdanje življenje in do njih prihaja celo na tako humanih akcijah, kakor je krvodajalstvo. Tako akcija bi morali imeti tudi letos poleti v Krmelju, pa je ni bilo, ker krmeljska osnovna šola zanjo ni odstopila prostorov v šoli. Vzrok pa je bil en sam: v šoli so menili, da bi jim krvodajalci preveč onesnažili šolske prostore. Potem je bila akcija v Šentjanžu v tamkajšnji osnovni šoli in uspela bi skoraj v celoti, toda kaj, ko se nekateri Krmeljšani niso hoteli odpejati v Šentjanž. Očitno v Mirenški dolini povsem po svoje razumejo sožitje med kraji.

NAJPREJ PRED SVOJIM PRAGOM — Sevnikiško turistično društvo si že dalj časa prizadeva, da bi Sevnica dobila lepši videz. Prizadevanja pa že rojevajo uspehe. Najbolj resno so jih vzeli na sevnikiški občini, kjer so v smislu gesla »Počisti najprej za seboj!« na vrata prostorov, kamor še cesar hodi peš, namestili listke z opozorilom o obvezni uporabi metlice.

SO VSEGA KRIVI TOZDI? — Evforija ustanavljanja tozdev se sedaj počasi obrača v nasprotno smer. Nekateri bi sedaj radi pokazali, kakor da so vse težave krivi tozdi. Tako razmišljajo tudi v Strojni tovarni Trbovlje, ki ima temeljno organizacijo v Sevnici. Ta temeljna organizacija namreč posluje z rdečimi številkami. Na rob vsemu temu gibanju bi lahko zapisali, da izguba ostane izguba s tozdi ali brez njih.

Kam naj se širi knjižnica?

V Goliovi knjižnici čedalje manj prostora

TREBNJE — Z novim šolskim letom se je delovni utrip v Goliovi knjižnici, ki že nekaj let zaseda del prtiličja nekdanje osnovnošolske zgradbe hkrati s trebanjsko podružnico SDK, še povečal, in to v glavnem zaradi vpisovanja članov iz vrst šolarjev pa tudi drugih bralcev. Obisk zadnja obdobja sicer vidno narašča, tudi v polletnih mesecih, tako da tako imenovane mrtve sezone knjižnica ne pozna. To so prav gotovo razveseljiva dejstva, takšne ugo-

tovitve pa tudi potrjujejo, da ustanova uspešno opravlja svoje poslanstvo, to je, da zadovoljuje želje in potrebe krajanov, ki v njej iščejo take ali drugačne knjige.

Čedalje bolj pa zaskrbljuje spoznanje, da postaja Goliova knjižnica premajhna. Polic s knjigami iz novega pritoka kmalu ne bo več kam postaviti in v tej nagoščeni prostori postaja tudi prost pristop čedalje bolj otežkočen, da o dejavnostih, ki v knjižnici zdaj še potekajo (npr. ure pravljic, literarni večeri), niti ne govorimo.

Dejstvo je, da knjige zasedajo vse več prostora in da se stiska povečuje.

Znatno več prostora, kot ga ima sedaj, bo knjižnica potrebovala že v bližnji prihodnosti, še posebej, če bo uresničeno, za kar si prizadeva republiška kulturna skupnost. Ta si je namreč zastavila, da je treba še pred koncem tega desetletja zagotoviti primerna sredstva za doseganje poprečnega standarda letnega prirasta 200 knjižnih enot na 1000 prebivalcev. Vodja Goliove knjižnice France Režun ugotavlja, da bi morala trebanjska knjižnica po tej zahtevi naslednje leto 3000 novih knjig, in če bi hoteli tolikšen prirast ponuditi bralcem, bi potrebovali dodatne prostore. Teh pa knjižnica zaenkrat nima niti ne ve, kako jih pridobiti.

Vsekakor pa se bodo morali pristojni v Trebnjem čimprej dogovoriti, kako bodo razrešili prostorsko vprašanje za Goliovo knjižnico, ki bo vse bolj pereča tudi, če se omenjena prizadevanja republiške kulturne skupnosti ne bodo uresničila v predvidenem roku.

Ob tem bodo morali odgovoriti, kam naj se ta knjižnica iz prtiličja nekdanje osnovnošolske zgradbe širi: ali horizontalno ali vertikalno pod sedanjo streho ali morebiti kam drugam. Poznavalci razmerenj, da bi knjižnica lahko zasedla še kakšen prostor v isti stavbi, in to brez škode za dejavnosti, ki tudi potekajo v tej stavbi.

Ne nazadnje pa je razrešitev prostorskega vprašanja za Goliovo knjižnico kot občinsko matično ustanovo za knjižničarsko dejavnost skupna občinska skrb. In ta skrb izhaja vsaj še iz časa, ko so šli Trebanjci javno glasovati za samoprisepek za novo šolo, saj je tedanji referendumski program vseboval tudi razrešitev prostorske problematike za knjižnico.

I. ZORAN

Bo muzej dobil okrepitev?

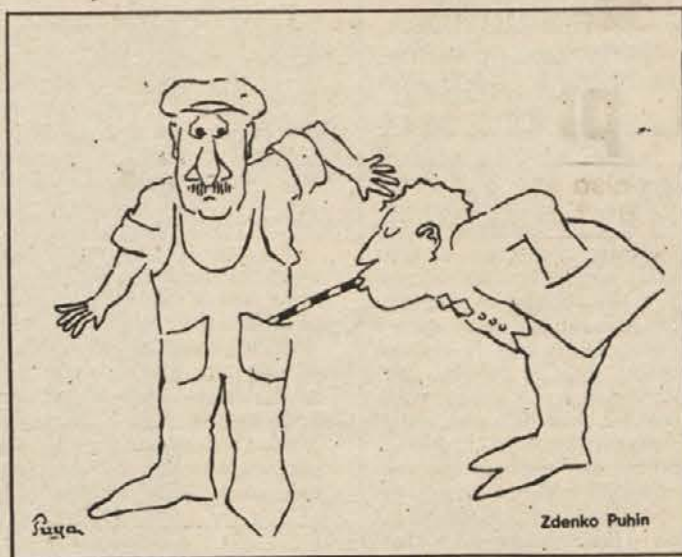
Belokranjski muzej v Metliki potrebuje še enega kustosa — Težave

METLIKA — Belokranjski muzej v Metliki ima sedaj pet zaposlenih, za celovito strokovno obdelavo gradiv in za pripravo zbirke za javnost pa bi nujno potreboval še enega strokovnjaka, kustosa za zgodovino oziroma za arheologijo. »Belokranjski muzej mora nujno in čimprej sestaviti kompletno strokovno ekipo, ki bi bila v celoti sposobna zaščititi premakljivo kulturno dediščino na področju Bele krajine ter tako preprečiti odtok te dediščine bodisi po zasebnih kanalih, bodisi v druge muzeje, ki jim zakon o varstvu narave in kulturne dediščine omogoča posege v Belo krajino na tistih področjih, ki niso pokrita s strokovnim kadrom domačega muzeja, pravi ravnatelj Belokranjskega muzeja prof. Zvonko Rus.

Izvršni svet občine Metlika je že dal soglasje za novo delovno mesto kustosa za zgodovino in arheologijo v Belokranjskem muzeju, vendar s priporočilom, da si muzej pred zasedbo zagotovi soglasje ustanoviteljev, ki so po ustanovni listini dolžni sofinancirati delo muzeja, to pa so kulturni skupnosti občin Črnomelj in Metlika ter Republiška kulturna skupnost. Vsaka od teh skupnosti naj bi prispevala eno tretjino stroškov poslovanja. Prav tukaj pa se zatika. Načelni pristaneček za novo delovno mesto so omenjene skupnosti sicer dale, ostaja pa vprašanje, kako bo z denarjem. Črnomaljska kulturna skupnost namreč že sedaj ne izpolnjuje svoje obveznosti, se pravi da pri sofinanciranju ne dosega določene tretjine, to pa zbuja pomisleke tudi pri ostalih dveh sofinancerjih, ki bi z zasedbo novega delovnega mesta morala pokrivati še dodatne obveznosti.

»Za sedaj se vrtimo v začaranem krogu, kjer ustanovitelji čakajo drug na drugega, načelno soglašajo, z denarjem pa sam nihče noče priti na dan,« pravi prof. Rus. »Stvari bodo bolj enostavne, če bo uveljavljen predlog, da bi po novem letu zagotavljala finančna sredstva za delo muzejev le Kulturna skupnost Slovenije.

T. JAKŠE

PO DVAJSETIH LETIH — Novomeški intarjist Ciril Podbevšek (na posnetku prvi od desne) je v Metliki prvič razstavljal pred dvema desetletjema — tudi takrat potem, ko se je razstava njegovih intarzij iztekla v Dolenjski galeriji. O njegovem zanimivem življenju in delu je na sobotni otvoritvi v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu spregovoril obiskovalec umetnostni zgodovinar Jožef Matijević, kustos Dolenjske galerije v Novem mestu (sredi posnetka), razstavljalca in občinstvo pa je v imenu Ganglovega razstavišča in Belokranjskega muzeja pozdravil ravnatelj tega muzeja prof. Zvonko Rus. (Foto: I. Zoran)

»Začetek vsake moje slike je misel«

Ob razstavi del Erike Marije Bajuk, Slovenke iz ZDA, v Dolenjski galeriji

NOVO MESTO — V obeh dvoranah Dolenjske galerije so od minulega petka razstavljene slike, risbe in plastike Erike Marije Bajuk. Na otvoritveni slovesnosti je o življenju in delu te v Celju rojene Slovenke, ki se je udomila in uveljavila v ZDA, v njeni navzočnosti spregovoril umetnostni zgodovinar Jožef Matijević, kustos Dolenjske galerije, ki je to razstavo pripravil v sodelovanju s Slovensko izseljenko matico v Ljubljani. V kulturnem programu se je z enim od plesov iz svojega bogatega repertoarja predstavila novomeška folklorna skupina Kres.

Erika Marija Bajuk je na pot čez Atlantik odšla z mednarodno štipendijo in po končanih študijih ostala na ameriških tleh. Zdaj kot svobodna umetnica živi in ustvarja v zvezni državi Illinois, poleg tega pa je na College of DuPage tudi profesorica umetnosti. Svoja dela razstavlja seveda največ v Ameriki, sodeluje pa tudi na razstavah v Evropi in na Japonskem. Njena dela so v številnih javnih in zasebnih zbirkah.

Dolgoletno življenje in delovanje v ameriškem okolju se prav gotovo odraža tudi v umetnosti Erike Marije Bajuk, njene stvaritve pa so slogovno in izrazno še najbližje tako imenovani novi podobi, ki je tudi na Slovenskem na moč popularna. Pomeni, da tudi njene slike niso to, kar običajno vidujemo na razstavah, se pravi dojemljive, lahko razumljive in sploh prepoznavne. Ustvariti takšna dela tudi

ni bil avtoričin namen, saj je to, kar je na ogled v Dolenjski galeriji, prej naslikana poezija in v barvah izpovedana misel kot upodobitev motiva na znan način.

Ključ za dojetje te umetnosti ponudi avtorica sama, saj je dala

OBDOJENCI RAZSTAVLJAJO

DOB PRI MIRNI — Obsojenci, ki prestajajo kazen v tukajšnjem kazensko-poboljševalnem domu, se pod vodstvom vzgojiteljev ukvarjajo tudi z raznimi kulturnimi vrstami. S svojimi deli se tudi javno predstavljajo. Tako smo pred časom lahko brali literarne prispevke obsojencev v malem zborniku, ki mu je pomagal na svetlo KPD Dob, pred kratkim pa so na Lansprežu pripravili razstavo likovnih del obsojencev iz tega doma.

najbrž prav zato, da bi gledalec lažje sledil skrivnostim njenih slik, v katalogu z barvnimi in črno-belimi reprodukcijami, ki so ga natisnili v novomeški Tiskarni, natisniti take misli: »Med stopinjami / so razodeta — / če se ne ozrež, / izgubiš trenutke, / ki oblikujejo človeštva.« Očitno je, da jo s svinčnikom ali čopičem v roki vodi misel in da se vse, kar je vredno pozornosti, razodene v enem samem trenutku. To pa potrdi tudi sama, ko pravi: »Začetek vsake moje slike, risbe in skulpture je Misel. Na tej podlagi, ki je povezana z globinami človeštva od preteklosti do danes, se razvijajo iskanja, vprašanja: zakaj? Barve in oblike, kot globoke resnice, so neločljiv del mojih umetniških razmišljanj.

Razstavo, ki bo na ogled do 30. oktobra, sestavljata dva cikla: Med stopinjami in Potepanje po žilah. Slednjega sestavljajo tudi plastike, premični sestavljenki, kompozicije iz keramike, lesa in železa. Za razstavo dejavnost Dolenjske galerije, in še posebej te, pomenijo stvaritve Erike Marije Bajuk zanimivo novost in osvežitev.

I. Z.

Podbevškove »lesene« slike zdaj v Metliki

Razstavo v Ganglovem razstavišču pripravili v sodelovanju z Dolenjsko galerijo — Intarzije na ogled

METLIKA — Razstava intarzij novomeškega likovnika Cirila Podbevškega je od minule sobote zvečer na ogled v Ganglovem razstavišču v metliškem gradu. O življenju in delu avtorja, ki v visoki starosti 84 let še vedno ustvarja, je govoril umetnostni zgodovinar Jožef Matijević, kustos

Dolenjske galerije. Metliškim ljubiteljem likovne umetnosti je intarzista Podbevška predstavil podobno, kot je njegovo življenjsko in ustvarjalno pot opisal Novomeščanom na otvoritvi razstave v Dolenjski galeriji. Tudi v Metliki je Podbevšek pripovedoval o tem, kako se je začela njegova likovna pot in kaj mu pomeni ustvarjanje v intarziji, s čimer se ukvarja prek štirideset let.

V Metliki razstavlja Podbevšek že drugič. Prvič so metliški obiskovalci njegove intarzije videli pred kakimi dvajsetimi leti. Tudi takrat so metliški razstavo pripravili potem, ko se je iztekla razstava v Novem mestu. Tokrat bo razstava v Ganglovem razstavišču odprta še do konca prihodnjega tedna.

V KRŠKEM RAZSTAVA DEL NIKOLAJA BEERA

KRŠKO — Jutri bodo v tukajšnji galeriji, ki jo vodi Valvasorjeva knjižnica, odprli drugo letošnjo slikarsko razstavo. S svojimi deli se bo ljubiteljem likovne umetnosti predstavil akademski slikar Nikolaj Beer, ki je udomljen in dela v Izlahah. Uvodno besedo o njegovi ustvarjalnosti bo imel prof. Nande Razboršek. Otvoritveni program bo z nastopom popestril kitarist prof. Dušan Pavlenič iz glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu. Razstava bo na ogled do 2. oktobra.

Mali kulturni barometer

• Oktobra bo Krka priredila že 10. slikarsko kolonijo. Med povabljenimi je tudi slikar Janko Orač, v Novem mestu udomljeni kozjanski rojak. Orač bo v tej koloniji sodeloval že tretjič, kar je prav gotovo lepo priznanje za tega mladega likovnika, ki si sicer služi kruh kot grafični devec v novomeški tiskarni.

• Te dni mineva dvajset let od »agične smrti Toneta Srebrnjaka, adarjenega, a premalo znanega pesnika izpod Gorjancev. Njegovi sošolci z novomeške gimnazije in prijatelji že več let iščejo in zbirajo njegove pesmi, ki jih hranijo razni pesnikovi znanci in drugi, katerim je zaupal. Spominu Toneta Srebrnjaka bi se radi oddolžili tudi tako, da bi pomagali na svetlo knjižnici njegovih pesmi.

• V galeriji Posavskega muzeja v Brežicah je bil minuli četrtek zvečer spet likovni praznik. S svojimi slikarskimi stvaritvami se je predstavil akademski slikar Vojko Pogačar, krški rojak, ki kot svobodni umetnik živi in dela v Mariboru. Udeleženci otvoritvene slovesnosti so prisluhnili tudi glasbi, ki jo je na elektronski harmoniki izvajal Silvester Mihelčič iz Črnomlja.

• Valvasorjeva knjižnica v Krškem doživlja čedalje hušjo prostorsko stisko. O tem, da so bralce v čistilnici izpodrinile knjižne police, smo že

kultura in izobraževanje

Metliška »srečna dolina«

METLIKA — V tem belokranjskem mestu izhajajo literarne knjižice pogosto, tako da se komaj posuši tiskarsko črnilo na eni in gre že druga v razmoževalni stroj. Z vsako dobimo v roke duhovne proizvode (češče pesniške kot prozne) drugega avtorja. Zvečine so to knjižni prvinci članov (neformalne) metliške skupine, tu in tam pa kateremu izdajo drugo ali celo tretje knjižno delo. Pravi mo, da izdajo, saj stoji praviloma za vsakim avtorjem skupina navdušencev, ki spravi njegovo delo na svetlo, često ob denarni pomoči mladinske organizacije v Metliki. To vse skupaj ni samo hvalevredno, ampak tudi (skoraj) edini način, da pride začetnik do kolikor toliko spodobne samostojne predstavive. Popolno samozaložništvo bi posameznika prehuho udarilo po žepu in bi se marsikdo gotovo ne zagledal natisnjene, če bi moral vse sam plačati.

V takšnem »zadružništvu« je, kot nas poučuje navedbe v njej, nastala tudi Srečna dolina, pesniška zbirka Dušana Bečaja. Zbirka obsega dvajset pesmi, opremljena pa je s fotografijami Janeza Vrančarja, ki je dal knjižici tudi zunanjo podobo. Uvod, s katerim je v nekaj stvarkih opozoril na značilnosti Bečajevе poezije, je napisal Jani Bevk. Sodeloval je tudi Toni Gašperič, tako da je kot lektor besedila jezikovno posnažil. Kdo je knjižico natisnil in kje, žal iz nje ni razvidno, kar je pomanjkljivost. Seveda bi lahko zapisali še to ali ono pripombo, kar pa za nadaljnjo usodo knjižice niti ni tako zelo pomembno. Pomembnejše je, da take zbirke ljudje berejo. Če se bo to zgodilo tudi z Bečajevo, in za zdaj niti ne kaže, da se ne bi moglo, bo to le dokaz več, da je Metlika res »srečna dolina« za poezijo in pesniške zbirke.

I. Z.

Učiteljske plače še zaostajajo

Niko Žibret: »Slabe možnosti za ohranitev osebnih dohodkov«

Kaj se obeta pedagoškim delavcem v prihodnjih mesecih in kakšne načrte nameravajo uresničiti še letos v Izobraževalni skupnosti Slovenije? Predsednik Niko Žibret je na to vprašanje odgovoril:

»Zvišanje osebnih dohodkov učiteljev je samo uresničevanje politike, dogovorjene po republiški resoluciji, najnovejši statistični podatki pa spet kažejo, da osebni dohodki zaostajajo za gospodarstvom, zlasti v osnovnem in srednjem šolstvu; le v visokem šolstvu so bolj izenačeni. Možnosti za ohranitev ustreznih osebnih dohodkov so slabe, saj je neskadje med republiško in zvezno resolucijo ter zveznimi intervencijskimi zakoni in metodologijo, čedalje večje. Kolikor bo mogoče, se bomo še vnaprej zavzemali za usklajevanje osebnih dohodkov. Ali bomo pri tem uspešni, je precej odvisno od občinskih izobraževalnih skupnosti in občinskih izvršnih svetov.

Sproti jih bomo obveščali o sprejetih odločitvah, da bodo tudi same znale ubrati primerno pot do svojih izvajalcev. V ta namen

bomo kmalu sklicali posebni sestanek s tajniki občinskih skupnosti.

Pravzaprav pa so osebni dohodki zadeva, ki bi morala biti sama po sebi

• Učiteljske plače se še zmeraj niso toliko povečale, da bi bile povsod vsaj blizu osebnim dohodkom, na drugih primerljivih področjih združenega dela. Nesorazmerja pa so tudi v samem šolstvu: šole, ki imajo bolj splošne programe, so na boljšem od tistih, ki izobražujejo za proizvodnjo, in položaj delavcev v osnovnih šolah je za spoznanje boljše od tistih v srednjih šolah.

urejena, ne pa da vznemirja ljudi v zbornicah tako zelo, da marsikdaj

zanemarjajo stroko in kakovost svojega dela.«

(Iz Prosvetnega delavca, sept. 1987)

RAZPRAVA O PREOBREMENJENOSTI UČITELJEV

Slavistično društvo Dolenjske v okviru svojih debatnih popoldnevov organizira v torek, 22. septembra, ob 17. uri v Studijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu razpravo o časovnih normativih in preobremenjenosti učitelja na osnovnih in srednjih šolah. Problematika je aktualna, ker imajo učitelji poleg redne delovne obveznosti še cel kup dejavnosti, ki se različno vrednotijo ali pa sploh niso v časovnih normativih.

Zato prisrčno vabljeno! Odbor SDD

ZA OBNOVO CERKVICE SV. DUHA

ČRNO MELJ — V okviru prizadevanj za obnovitev cerkvice sv. Duha priredijo jutri, 18. septembra, v Črnomlju kulturni program. Najprej bo ogled notranjosti cerkvice, ki so jo mladinci v sredo očistili in, kolikor se je dalo, uredili. V cerkvi bo razstava del črnomaljskih slikarjev, nato bo na črnomaljski tržnici dobrodelni koncert domačih glasbenikov, spremljan z diapozitivni belokranjske kulturne dediščine. Po koncertu bo glasbeno zabavna prireditev.

SLOVENSKI OKTET SPET PO EVROPI

LJUBLJANA — Slovenski oktet bo danes odpotoval v Švico in v Lausanne izvedel več koncertov ob predstavitvi naše republike v tem mestu. 25. septembra bo oktet pel v španskem Figueresu, kjer bo nastopil na mednarodnem katalonskem glasbenem festivalu. 5. oktobra bo oktet sodeloval na evropskem glasbenem festivalu v Bratislavi na Češkoslovaškem, 10. oktobra pa v Sovodnjah v Italiji.

Ugibanje ni nikakršna informacija

O uslugi na ljubljanski avtobusni postaji

7. julija sem z Reke po telefonu vprašal na informacije avtobusne postaje v Ljubljani, ali obstaja popoldanska direktna avtobusna zveza ob delavnikih na progi Ljubljana — Krmelj. Odgovorili so mi, da je ob 14.15 in ob 18. uri. Prvi čas mi je odgovarjal, zato sem ga uskladil z vlakom, s katerim sem 9. julija skupaj z ženo, malim vnukom in 81-letno materjo krenil na pot.

Takoj po prihodu v Ljubljano sem se namenil kupiti na avtobusni postaji karte za Krmelj. Pričakalo me je neprijetno presenečenje. Blagajničarka mi je povedala, da avtobus ob 14.15 ne vozi v Krmelj, ampak v Novo mesto in da imamo direktno zvezo samo ob 18. uri. Zaradi kislega deževnega vremena nisem bil ravno navdušen nad čakanjem v Ljubljani, zato sem se na informacijah pozanimal, če vozi iz Mokronoga kakšen avtobus v Krmelj. Uslužbenka na informacijah je prelistavala tri različne vozne ređe in mi naposled odgovorila, da v Mokronogu ne moremo prestopiti za Krmelj. V uste mi je predlagala, naj grem kar do Mokronoga, od koder je do Krmelja vsega kilometra peščenja. »Informacija« me je presenetila in sem dejal: »Tovarišica, ali vi ne poznate kraja, da dajete tako netočne informacije?«. Ker me je nezaupljivo pogledala, sem ji pojasnil, da bi bilo že kilometer peščenja v takih okoliščinah preveč in da je do Krmelja devet kilometrov in ne en sam. Ne da bi se zmedla, mi je predlagala potovanje do Sevnice. Od tam bi imel do Krmelja 16 kilometrov.

Okence sem zapustil ogorčen. Če dobro, da te kraje poznam še iz mladosti. Sprašujem se, kako bi se potoval tujec, ki bi sem ravnal po »informacijah« službe, v kateri sploh ne vedo, kaj govorijo. Da je tako, sem se prepričal naslednji dan, ko sem zvedel, da bi imeli v Mokronogu zvezo za Krmelj že čez deset minut.

Nas je sicer rešil iz zadržge sorodnik, ki nas je iz Trebnjega, kamor smo končno odpotovali, odpeljal v Krmelj. Kaj bi bilo z nekom, ki nima znanec na taki poti in pade v nemilost službe avtobusnih informacij.

D. ŠIPEK

PRIJATELJSKO SREČANJE

Kulturno umetniško društvo »ŽUMBERAK«. Novo mesto prirreja 20. septembra v Radatovičevih v Žumberku prijateljsko srečanje z zabavnim programom in izredno bogatim srečolovom. Pričetek bo ob 11. uri. Igrali bodo žumberški muzikanti, za dobro kapljico in več vrst jedi ter za streho v primeru slabega vremena pa bodo poskrbeli organizatorji prireditve. VABLJENI!

»Mrcvarjenje« jezika

311. izjava Jezikovnega rzsodišča RK SZDLS

Od odvetnika mag. Petra Čeferina smo prejeli pismo, ki se nam zdi tako tehtno, da ga objavljamo v celoti.

Naslov vaše izjave »Nesnažitve« Slovesčine, v kateri se ukvarjate z jezikom proizvajalcev in trgovcev, me je spodbudil, da vas opozorim na zanimiv jezikovni primer iz zgodovine slovenskega pravosodja. Gre za stališče pravosodja, za katerega so se naši sodniki odločili pred šestdesetimi leti. Na Okrajno sodišče Maribor je namreč leta 1927 prispela vloga dveh odvetnikov, ki je bila napisana v zelo slabem jeziku. Zaradi slabega jezika je sodišče zavrnilo sprejem te vloge. Oba odvetnika sta zaradi tega vložila nadzorstveno pritožbo na »predsedništvo Okrožnega sodišča«, to sodišče pa se je posvetovalo z Višjim deželnim sodiščem v Ljubljani. Obe sodišči sta menili, da je »odklonitev take vloge radi tega opravičena, ker izvira vloga iz odvetniške pisarne«. O tem sodišču je »predsedništvo Okrožnega sodišča« v Mariboru dne 28. januarja 1929 s posebnim dopisom obvestilo Odvetniško zbornico v Ljubljani. V tem dopisu je med drugim zapisano: »Vsekakor mora odvetnik gledati na to, da se jezik ne mrcvari na način, ki se lahko smatra za jezik žaljivo.

Kot primer današnje rabe sodnega jezika pa vam pošiljam še besedilo sklepa nekoga slovenskega sodišča, ki sem ga prejel te dni. Glasi se dobesedno:

»Temeljno sodišče v A., Enote v A. — preiskovalni sodnik je v kazenski zadevi zoper B. C., zaradi kaznivega dejanja po čl. 152/II in III KZ SRS, na

Nezadovoljne novomeške varuhinje

»Na nevdržne razmere vnovič opozarjamo«

Nekaj več kot dva meseca je minilo, ko smo se z javnim protestom v vašem časopisu oglašile varuhinje novomeške občine. Odgovora ni bilo, zato na nevdržne razmere spet opozarjamo. Razlike v osebnih dohodkih vzgojiteljic in varuhinj se iz meseca v mesec večajo, tako da trenutna razlika znaša že približno 10,5 starih milijonov. Varuhinje nismo brez šol, še ob delu smo morale študirati. Mišlimo, da je delo varuhinj bolj naporno kot delo vzgojiteljice. Varstvo opravljamo v jutranjem in popoldanskem času, po potrebi nadomeščamo tudi vzgojiteljice, kuharice in čistilke. Ali za vse to zaslužimo tolikokrat manjšo plačo? Mar bomo morale po socialno pomoč? Razmišljamo že o vsem, tudi o prekinitvi dela, toda kdo bo potem pazil na otroke.

Varuhinje VVO Novo mesto

KO SE VRNEMO NA ROŽNO ...

Vsi smo se zelo veselili poletja in počitnic v domovini. V Jugoslavijo smo odpotovali takoj po končanem šolskem letu, in sicer smo se odpeljali na Rožno pri Krškem. Tam nas je sprejel naš prijatelj dom, ki bi vprašal, če bi znal govoriti: »Le kje ste bili tako dolgo? Samemu mi je dolgčas v tej mirni dolini. Potrebujem veselih otrok, želim si vaših skrbnih rok, ki mi bodo s svojim delom božale in ohranjale.« Tudi mi ga pogrešamo, zato ob prihodu vselej poskrbimo zanj. Ob letošnjem obisku je mamica prezračila vse prostore in začela gospodinjiti, midva z Gregorjem sva pregledala okolico. Oče je naslednji dan pripravil orodje in začeli smo kopati temelje za hlev. Pri delu sem pomagal tudi jaz in na dlaneh so me kmalu zaskleli žulji. Roke bi najraje skrivil v žep, vendar nisem smel odnehati. Končati smo morali čimprej, ker smo morali potem še zabetonirati temelje in narediti ploščo. Kopati ni bilo lahko, vendar smo delo končali po štirih dneh. Ko bo hlev nared, bo poln živine. Tedaj, ko se za vedno vrnemo na Rožno,

BOJAN BOHORČ
Frankfurt/M.

Kamni v izložbi, kamen v glavi

Ob brezumnem razbijanju oken slaščičarn, ki so last Albancev

Premlad sem, da bi imel živo izkušnjo poznih tridesetih let, ko so razbijali izložbena okna židovskih trgovcev po nemških in avstrijskih mestih in krajih, pa tudi še kje drugje. Sem pa tudi prestar, da bi lahko brez premisleka prebrala poročila o razbijanju izložb albanskih slaščičarjev in pekov v nekaterih jugoslovanskih krajih v teh težkih osemdesetih letih.

Z nobeno tako močno ideologijo nisem obremenjen, da bi lahko sprejel in v razumel razbijanje izložbenih oken židovskih trgovcev v tridesetih in albanskih slaščičarjev v osemdesetih letih tega stoletja. Zame je to dejanje drhali. In kot so imeli opravilo in odvzelo divjaki tridesetih let, v imajo tudi divjaki osemdesetih. Saj niso razbijali izložb poštenim, delovnim ljudem. Kje pa, izložbe so razbi-

jali sovragu, hudiču, sovražniku! Kdo je sovražnik in kdo je sovrag, pa so jim povedali.

Zločin neuravnoteženega vojaka v paračinski vojašnici — o podobnih streljanjih in množičnih umorih nedolžnih ljudi smo lahko prebrali letos z več koncev sveta, kjer so ta dejanja označili za nora, kar najbrž tudi so, sicer pa jih opredelje na sodiščih — pa so pri nas takoj označili za plod sovražnih, organiziranih sil. Samo malo je treba, pa se v razgreti glavi (teh pa je danes še preveč) dejanje posameznika pripiše kar njegovi narodni skupnosti, domnevemu sovražniku, ne da bi počakali na ugotovitev pristojnih organov, ki naj bi bili sposobni ločiti norost od načrtovanega in usmerjenega zločina. Kako se je potem mogoče čuditi, da letijo kamni v okna lokalov, katerih lastniki so pri-

padniki naroda, iz čigar neder se je porodil zločinec. Kaj jim niso namignili: za zločinom ne stoji posameznik?

Kamni ne letijo v okna lokala poštenega in mirnega občana, marveč v okno sovraga! Kaj koga briga, če je bil še včeraj dober sosed in je prodajal dober sladolek in pekel dober kruh! Kaj koga briga, da z zločinom ni imel prav nič več kot ostali krajani. Sovrag je in hudič, že zato, ker pripada določeni skupnosti.

Kako hudo me vse to spominja v teh osemdesetih letih, ki jih živim, na trideseta leta, ki jih nisem doživel, a verjamem v njihovo izpričano zgodovinsko izkušnjo. Uči me, da se ne sme ponoviti. Ne sme se ponoviti danes! Za to preprosto resnico bi morali končno le biti vsi dovolj zreli.

M. MARKELJ
Novo mesto

VELIKA PRIDOBITEV

Sončna sobota, 12. septembra, je bila kot naročena za proslavitev velikega dosežka teh naših dveh vasi: na mejni cesti občin Krško in Brežice — Tlake — Čela proti zdolam je bila položena asfaltna prevleka v dolžini 2200 m in skozi samo vas Sp. Pohanca v dolžini nekaj nad 200 m. Od zamisli do uresničitve je preteklo izjemno malo časa. S pomočjo združenega dela obeh občin in s sodelovanjem širše družbenopolitične skupnosti in z izjemnimi vlaganji vseh tu živčih krajanov in tudi tistih, ki imajo na območju Dolenja vas — Čela le vinograde in gozdove, so dela potekala dva meseca brez zastoja in bila v dogovorjenem roku tudi končana.

Upravičeno bi lahko imenovala nekaj posameznikov, ki so — bodisi organizacijsko, materialno ali z neposrednim delom — prispevali največ k uresničitvi zastavljene, vendar je pomen uspeha toliko širok, da bi storila krivico množični neimenovanosti, ki so vsak po svojih močeh tudi sodelovali. V časih, ko postajamo narod nezadovoljnejšev, egoistov, ko smo razčlovečili odnose, je naš uspeh toliko večji: sodobna pot skozi obe vasi pomeni tudi pot v boljše odnose, pot v čase, v katere smo nekoč že verjeli. Hvala vsem!

ERNA ROŽMAN

ASFALTIRAJO CESTO NA LISCO — Delavci novomeškega Cestnega podjetja so že pričeli z deli za asfaltiranje ceste na Lisco, kjer bo prihodnje leto praznovati ob 50. obletnici seje politburoja CK KPJ. Rok za dokončanje del — zemeljskih, gradnjo propustov in asfaltiranje — je sicer 1. maj prihodnje leto, vendar računajo, da bodo vsa dela opravili še pred letošnjo zimjo. Dela bodo veljala milijardo dinarjev, sredstva pa je prispevala republiška cestna skupnost. (Foto: J. Simičič)

85 let Janeza Rožmana

Janez Rožman iz Boršta (KS podzemelj) v metliški občini je te dni praznoval 85. rojstni dan. Septembra 1902 je bil rojen v številni kmečki družini. Osnovno šolo je obiskoval v Podzemlju. V tistih časih, ko kmetije niso bile mehanizirane, so bile na posevstvih potrebne močne delovne roke, zato je najprej ostal doma in pomagal očetu kmetovati. Takrat je še rad zapel v večernih urah s fanti na vasi in tudi v igralsko skupino je bil vključen. Ko so mlajši bratje in sestre odrasli in ker v bližini ni bilo možnosti zaposlitve, se je napotil v

predvojni industrijski Maribor, in se zaposlil v Splošni stavbeni družbi, današnji Metalni.

Zivljenje mu ni prizanašalo in bilo je potrebno mnogo moči in volje v bitki za kruh. 1926. leta je sodeloval med delavci na prvomajskih opozorilnih pohodih na mariborskih ulicah.

Za ohranitev delovnega mesta se je bilo treba naprezati in izkazati. Postal je

zakovičar in delal na večjih kovinskih konstrukcijah, kot so mostovi in temoelektarne. Sledilo je delo izven tovarne po Sloveniji, Jugoslaviji in v Grčiji. Leta 1941 so ga Nemci pregnali z družino v Bosno. Po nekaj mesecih se mu je posrečilo prebiti se do Bele krajine, kjer je našel v rojstni hiši zatočišče zase in za družino. 1943 se je vključil v NOV.

Po osvoboditvi se je ponovno vrnil v Maribor in zaposlil v Metalni. Dela je bilo dovolj in preveč. Med rednim delom se je strokovno izpopolnjeval. Poklicno delo je zaključil ob upokojitvi 1959. leta. Za sodelovanje v NOV in uspešnost pri delu v Metalni je prejel priznanje in odlikovanje. Kot zvest Belokranjec se je po upokojitvi z ženo preselil v rojstno vas, kjer sta pred devetimi leti praznovala 50 let zakonske zveze.

Janez je ljubitelj narave, spoštuje ljudi, ceni poštenost in pravičnost ter lepo besedo, zna prisluhniti sogovorniku, je preudaren, pretehta besedo. S. T.

JOŽE PRIMC
Kočevoje

»Kokodakanje« o Agrokomercu

Začudenje ni potrebno, saj je še precej večjih »tatov«, in to »tatov« dohodka po zakoniti poti — O dohodku namreč ne odloča tisti, ki ga ustvarja

V zadnjih tednih smo se v vseh sredstvih javnega obveščanja »razkokodakali« o Agrokomercu in njegovih nekritih menicah, s katerimi si je prisvojil oz. ukradel velik del sredstev drugih delovnih organizacij, bank, republik itd. Vsi se v glavnem čudimo, kako je kaj takega sploh mogoče v našem sistemu. Kdor pa le malo misli s svojo glavno, ve, da je kaj takega možno v glavnem le pri nas in da Agrokomerc niti ni glavni »odtujevalec dohodka«. Večji so gotovo tisti, ki dopuščajo tiskanje novega denarja in s tem inflacijo ter prelihanje ogromno dohodka od tistih, ki dobro delajo, k slabim gospodarjem. Podobno je v bankah, kjer dajejo pre-

majhne obresti in tako v letu dni takim varčevalcem ukradejo veliko milijard.

Nasploh pri nas ne spodbujamo poštenega dela, ampak zapravljanje. Že zaradi inflacije in politike nerealnih obrestnih mer ljudje ne varčujejo, ampak denar hitreje zapravijo. Z zapravljanjem pa nikoli ne bomo stabilizirali našega gospodarstva. Lep primer podpiranja zapravljalcev denarja in s tem rušilcev našega sistema je tudi naše stanovniško gospodarstvo, na kar smo nekateri opozarjali že pred desetletjem in več. Tudi tu se denar od stanarin preliva od tistih, ki varčujejo, vzdržujejo stavbe celo s prostovoljnimi delom itd., k tistim, ki le zapravljajo iz skupnega lonca, kamor se stekajo spet ogromne milijarde. S takim podpiranjem zapravljanja seveda ni mogoče nikoli dosegti ekonomskih stanarin in tudi ne želene stabilizacije.

Ob vsem tem pa imamo zapisano v naši ustavi, da z dohodkom razpolaga tisti, ki ga ustvarja. Pod tem si seveda človek predstavlja, da razpolaga z dohodkom, ki ga ustvarja, najprej vsak posameznik, potem spet na višji ravni vsak v svoji delovni organizaciji pa še v občini, republiki in končno v zvezi. Tega do-

ločila pa sploh ne spoštujemo, saj sicer ne bi bilo možno vse tisto, kar se dogaja. Dodam naj le še, da ne bi bilo nikakih želja po odcepitvi te ali one republike, če bi se prebivalci republike ne čutili izkoriščene.

Smo spet pred široko javno razpravo o spremembi ustave. Lahko pa ugotovimo, da je sedanja ustava še kar dobra (velja za določilo, da vsak odloča o dohodku, ki ga ustvarja), vendar je doslej sploh nismo spoštovali. Tega določila pa ne bi smeli izpustiti iz bodoče ustave, zato je vprašljivo, zakaj je potrebno ustavo sploh spreminjati.

Vse, tudi prepri v družini ali pa med narodi, se začne pri dohodku. Seveda to velja za primer, da nekdo ustvarja, drugo pa želi o porabi dohodka odločiti, si ta dohodek prisvojiti. To velja za vse družbene sisteme, še posebno žalostno pa se je izkazalo v našem (samoupravnem) socializmu, kjer veliko govorimo o samoupravljanju — in na to so naravnani tudi vsi predpisi — v praksi pa delamo ravno nasprotno. Zato nas Agrokomerci ne smejo čuditi.

Z ROKO V ROKI

Živimo, delamo in se učimo v Mokronogu, majhnem kraju, ki se ne more ponasati z veliko industrije. Lahko pa smo veseli, da sodelujemo s tovarniki, ki jih imamo, še posebej z Iskro in Induplatijem. Naj tudi na tem mestu pokažemo svojo hvalečnost delavcem Iskre za pomoč v teledavnici. Tu so nam namreč popravili luči in jih dodatno zaščitili z varovalno mrežo, da sedaj brez skrbi vržemo žogo tudi malo višje. Prav tako so nam omogočili z nakupom računalnika C64 in opreme delovanje računalniške krožka, kar je potesilo že marsikatero mladega radovedneža. Lani so bili pokrovitelji tekmovanja za Vegovo priznanje mladih matematikov, njihov fotokopirni stroj pa nam je v pomoč pri izdajanju šolskega glasila Plamenčki. Da bi se jim vsaj malo oddolžili za prijaznost, učenci odstranjujemo odpadni papir z njihovega dvorišča, oni pa lahko uporabljajo našo teledavnico. Enako se zahvaljujemo kolektivni Induplatiji. Nismo še pozabili, da so člani našega pevskega zbora zapeli v Induplatijevih bluzicah. Ta tovarna nam pomaga tudi z odpadnim materialom, ki nam pride pri interesnih dejavnostih še kako prav. Ob zahvali želimo obojimi se v bodoče tako dobre delovne uspehe.

KATARINA VIDEČNIK
nov. krožek
OŠ Mokronog

OB OBČINSKEM PRAZNIKU

4. septembra slavimo praznik občine Trebnje kot spomin na ustanovitev Gubčeve brigade. Letos smo Mokronožani to obletnico praznovali delovno. Odprli smo namreč novo samopostrežno trgovino z živili, ki je za naš kraj kar lepa pridobitev. Poleg tega je bila v počastitev občinskega praznika še osrednja proslava na Trebelnem, kjer se je zbralo ob spomeniku velikim ljudem. Na prireditvi smo sodelovali tudi člani šolskega pevskega zbora.

MOJCA BERK
novin. krožek
OŠ Mokronog

NA MORJU

Nekaj let smo imeli plavalni tečaj na sevniskem bazenu, vendar z uspehi nismo bili zadovoljni. Želeli smo ponovno v šolo v naravo na morje in prosili za pomoč Metalno. Odstopili so nam svoje hišice v Pacugu, kamor smo med drugim potovali letošnji zadnji avgustovski četrtek. Kar prvi dan sta tovarišici med nami poiskali plavalce in neplavalce. Vsa, ki je v naslednjih dneh splavala, je dobil lično ribico, delo tovarišice. Za šolo v naravi, na kateri smo spoznavali primorski svet, se zahvaljujemo tovarnam Metalna in Lisca ter KS Tržišče.

Učenci 5. r.
OŠ 1. dolenskega partizanskega odreda
Tržišče

KROJNO-ŠIVILJSKI TEČAJ

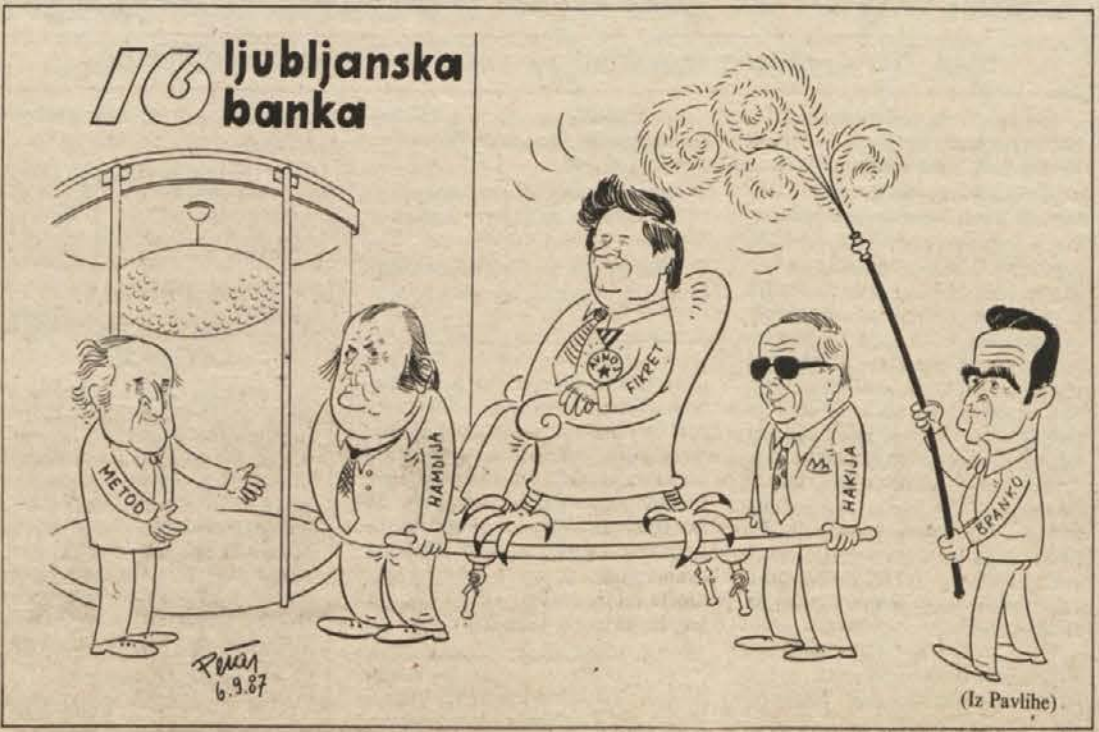
NOVO MESTO — Srednja kmetijska šola Grm, ki že 10 let uspešno organizira tovrstno usposabljanje, spet prireja krojno-šiviljski tečaj. Kandidati se lahko prijavijo pisno ali po telefonu 20-538 do 1. oktobra. Tečaj se bo predvidoma začel v oktobru.

Pri prijateljih

Bralka piše o obisku v domu starejših občanov v Kočevju

Izpred novomeškega Doma starejših občanov smo se odpeljali skozi Dvor v Kočevje. Med potjo smo se ustavili le toliko, da smo natrgali šopka za gostitelje in Mačkovo mamo, našo bivšo stanovalko. V avtobusu smo se drenjali, vendar smo bili židane volje. Naša Julka, domski slavček, je zapela z lepim sopranom in kmalu smo ji pritegnili še drugi. Zbor je bil številen, v njem so bili tudi sestra Dragica, naša humoristka Albina, ki je v domu gospodinja, delovna terapevtka Barbara, fizioterapevt Vinko in šofer Mizec. V domu starejših občanov v Kočevju sta nas prijazno pozdravili glavna sestra in vodja kuhinje, nakar so nas pozorno postregli. Vsi so bili zelo prijazni in gostoljubni in se jim zahvaljujem. Razkazali so nam tudi dom, ki je bil odprt pred kratkim in je manjši od našega. Je zelo čist, vendar sem pogrešala v njem rože in zelenje. Posebej pa sem se razveselila zajčkov, ki jih gojijo v domu. Pozneje smo si ogledali še dvorano v Šeškovem domu, kjer so zborovali odposlanci slovenskega naroda, in tudi muzej. Po ogledu jezera smo prizgiznili v prijatni brunarici, kjer sta poskrbela za dobro voljo Jani in Vinko. Po nekaj poskočnih smeh se vrnili spet v dom, kjer so nas znova pogostili. Potem smo se od prijateljev poslovili in jih povabili na naš septembrski piknik.

MARA SAJEVICA
oskrbovalnica

(Iz Pavlihe)

Bodo Agrokomercu sodili kar komiteji?

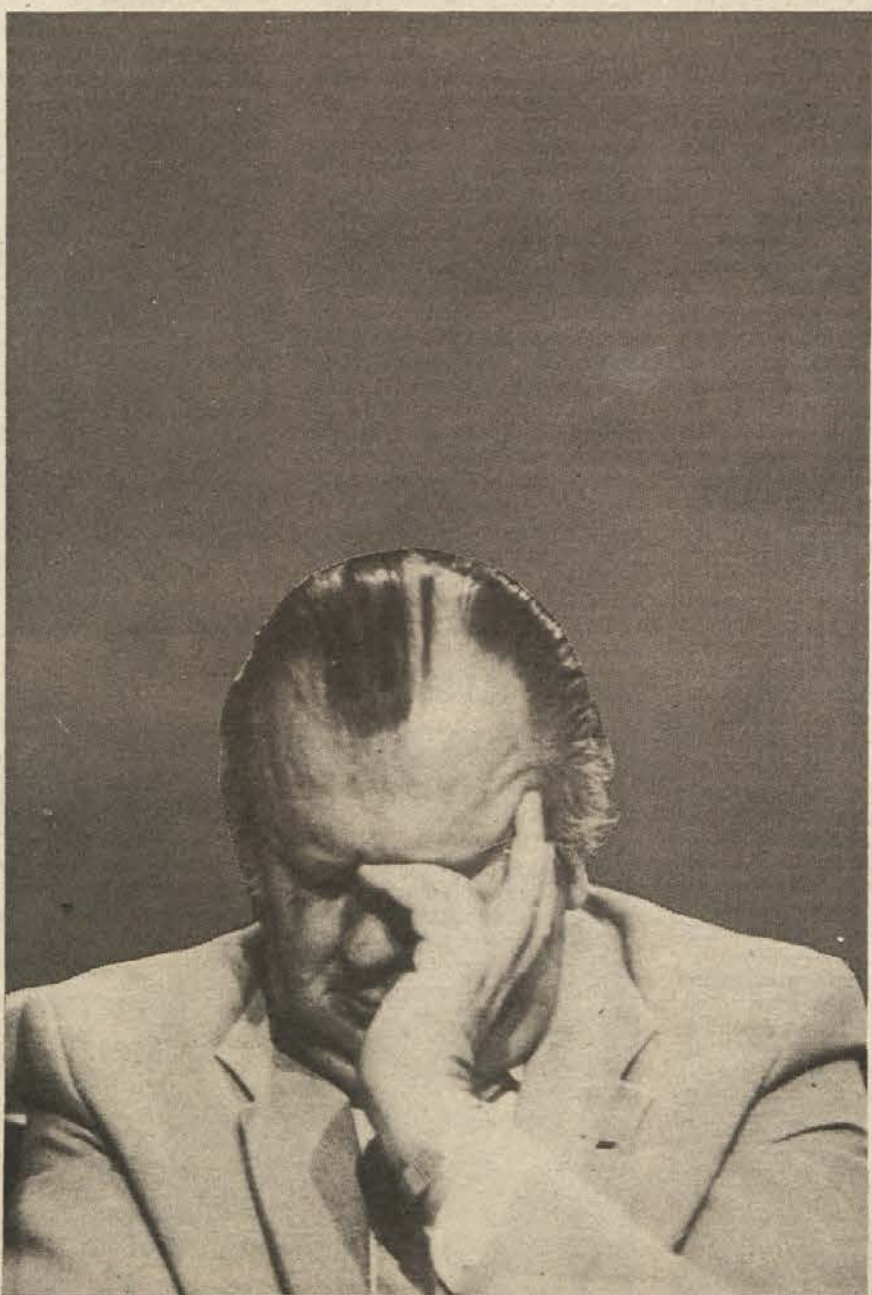
Odstopi v jugoslovanski družbenopolitični stvarnosti niso prav pogosti dogodek, zlasti ne na visoki ali najvišji politični ravni. Pred odstopom podpredsednika predsedstva SFRJ Hamdija Pozderca so se na tak način s pomočjo jugoslovanske politične scene umaknili trije ministri zvezne vlade, v Sloveniji pa pomnimo odstop treh predsednikov izvršnega sveta: Janka Smoleta, Staneta Kavčiča in dr. Antona Vrtašiča. Jasno pa je, da okoliščine, v katerih so se dogajali omenjeni odstopi, že zdaleč niso primerljive z ozračjem Agrokomerca.

Odstop kot sredstvo in posledico političnega (ne)delovanja seveda lahko samo pozdravimo. Hamdija Pozderac, do včeraj še edini kandidat za predsednika predsedstva Jugoslavije v naslednjem enoletnem mandatu, se je za odstop odločil, kot je dejal, »potem ko je temeljito pretehtal vse nastale okoliščine političnega položaja, nastalega ob primeru Agrokomerc, in negativne ekonomske in politične posledice, ki so zelo neugodno vplivale na razmere in odnose v državi ter na mednarodni ugled in položaj SFRJ.« Opozoril je tudi, da je njegov odstop načelno in da meni, da bo tudi s tem olajšal iskanje izhoda iz nastalega položaja v duhu krepitve enotnosti v ZKJ in zaupanja v najvišje vodstvo SFRJ in SR BiH. Predsedstvo CK ZK BiH — Pozderac je odstopil na seji tega organa — je sprejelo razloge in motive Hamdija Pozderca in ocenilo, da je tak korak izraz njegove visoke zavesti o pomembnosti funkcije, ki jo opravlja, komunistične doslednosti in načelnosti.

Potem pa je posipanja s pepelom nena doma konec. Sporočilo s seje predsedstva komunistov SR Bosne in Hercegovine — javnosti ga je posredoval Tanjug — namreč trdi tudi, »da se je pokazalo, da niti eden najvišji državni in politični organ v republiki niti katerikoli posameznik na odgovornih funkcijah v federaciji iz Bosne in Hercegovine ni tičal za kršenjem zakonov in drugih zlorabami v Agrokomercu. Zato predsedstvo CK ZK BiH zavrača vse namige v tej smeri. To v polni meri velja tudi za Hamdija Pozderca, predsedstvo zavrača vsak poskus povezovanja Hamdija Pozderca s položajem, nastalim v Agrokomercu.« Tako med drugim sporočilo.

Piscu teh vrstic ne pade na pamet, da bi doverljajšjega podpredsednika svoje države kakorkoli vplel in povezoval z afero Agrokomerc, seveda pa ga tudi ne zagovarja in brani. (Ne)vpletenost Hamdija Pozderca in njegove rodbine v menično afero bi namreč morali ugotavljati za to z ustavo in zakoni določeni organi. Zato imamo tudi v Jugoslaviji sekretariat za notranje zadeve, preiskovalne sodnike, javne tožilce in sodišča.

• **To, da (ne)krivdo obeh Pozdercev in drugih visokih republiških političnih organov in posameznikov republike Bosne in Hercegovine v aferi Agrokomerc neizpodbitno ugotavlja in določa kar predsedstvo CK ZK BiH, je namreč v popolnem nasprotju z načeli pravne države. Razen tega pa bi se lahko vprašali, od kod vodstvu komunistov SR BiH nenadoma tako velika vednost o vpletenosti in nevpletenosti, ko pa po drugi strani prihaja na dan (tako vsaj trdijo), da zadnja tri leta nihče v repub-**

ličkem vrhu ni vedel, kaj vse se dogaja v Veliki Kladuši? Nedvomno je za tako oceno, pravzaprav razsodbo, potrebno precej popolnoma nesanokritičnega poguma, cinizma in arogance. In veliko grobe moči. Natanko takšne, kot je bila tista, ki je pripeljala do velikokladuškega in drugih agrokomerčev.

M. BAUER

V revščini palica ne pomaga

Čeprav bi doživljalo poročilo o uresničevanju samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za investicije v novomeških občinskih samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti za obdobje 1986—90 na poti v zborni novomeške občinske skupščine drugačno usodo, bi ostajale povsem enake razmere, ki so skoraj pripeljale do zavrnitve omenjene informacije. Poročilo samo kaže, kaj družba more in kaj hoče narediti, in tako, milo rečeno, izkazuje revščino.

Z obravnavanim občinskim sporazumom so se udeleženci zavezali, da bodo zbirali sredstva po stopnji 0,95 od bruto osebne dohodka, s čimer naj bi do leta 1990 spravili skupaj 1.070.000.000 din. Zataknilo se je že na samem začetku. Sporazum je podpisalo 133 udeležencev, medtem ko se je kar 23 tozgodov ognilo. Sešasoma je postalo jasno, da celo podpisniki ne nakazujejo denarja. V takih razmerah so podpisniki plačali do konca letošnjega marca le 141.061.127 din, kar pomeni, da se je nateklo v sisovske blagajne znatno manj sredstev, kot bi se jih z uresničnim dokumentom. Taka suša je precej načela načrte vlaganj v družbenih dejavnostih. V iskanju poti iz zadrege so se v odboru za nadzor sporazuma odločili za razvrstitve investicij po pomenu. Pomankanje se bo pokazalo v omenjenih zmogljivostih vrtecev, v okrnjenih šolskih novogradnjah, medtem ko naj bi zgradili novo lekarno in pozneje še uredili Studijsko knjižnico Mirana Jarca.

Ni dvoma, da je v tako stanje pripeljala pomankanje denarja, ki ga povzročajo izogibanje podpisu sporazuma in tudi nespoštovanje dogovornjenih obveznosti.

• **Kdo natančno pa se izogiba takim obveznostim, je zamočalo tudi omenjeno poročilo in to je spodbudilo delegate družbenopolitičnega zbora, da so v prvem glasovanju informacijo zavrnili**

in jo sprejeli v drugem. V ponovljenem izrekanju so se izrekli za njo s tem, da so zahtevali dopolnilo z imeni kršilcev in tistih, ki sporazuma niso podpisali. Vendar je vprašanje, če tak seznam lahko potegne voz opazno naprej spričo vse bolj praznih tozgodovskih vreč.

M. LUZAR

Največ mrtvih je v mestih

Tudi tisto malo upanja, ki so nam ga dajale številke o dogajanjih na naših cestah v letih od 1979 do 1985, da vendarle stopimo korak, dva bliže k prometno razvitim državam, se je razblinilo kot milni mehurček. Že lani se je število prometnih nezgod, ranjenih in mrtvih v njih krepko povečalo, rast tragičnih števil pa se nadaljuje tudi letos, ko nekateri napovedujejo celo črne rekorde. V letošnjih prvih šestih mesecih se je število hudih prometnih nezgod v Sloveniji v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečalo za blizu 7 odstotkov, mrtvih je bilo 239 (lani 198) in prav 20,2-odstotno povečanje števila mrtvih v prometu mora biti znak za alarm, še posebej, ker se je morija na naših cestah nadaljevala tudi v juliju in avgustu, ko je svoj delež prispevala še dolenjska magistrala, tako da najnovejši podatki govore kar o 28 odstotkih več žrtev na slovenskih cestah v primerjavi z lani.

• **Ob tem bi se lahko ponovno razpisali o naših cestah, vendar daje veliko misliti tudi neki drug podatek: kar 71 odstotkov povzročiteljev prometnih nezgod stanuje v isti občini, v kateri so zakrivilili nesrečo. Več kot očitno je torej, da se velika večina voznikov ne prilagaja razmeram in pogojem na cestah, čeprav te zelo dobro poznajo. Takšno spoznanje kaže, kako nujno je, da vsaka občina zase pripravi ukrepe, ki morajo zagotoviti večjo prometno varnost.**

V mislih imamo pogostejše kontrole prometa pa tudi povsem konkretnih oseb, saj je znano tudi to, da imamo 15 do 25 odstotkov stalnih kršiteljev prometnih predpisov, ki imajo na vesti najtežje prometne nezgode, pristojni organi jih tudi poznajo, začuda pa proti njim ne ukrepajo, kot bi bilo glede na takšno ugotovitev pričakovati.

Ob vsem tem pa je letošnje leto na slovenskih cestah prineslo še nekaj spoznanj, ki so v nasprotju z vsemi dosedanjimi. Ne sicer to, da se je število prometnih nezgod povečalo predvsem na cestah izven naselij, pač pa, da je bilo v naseljih kar 51 odstotkov vseh letošnjih žrtev ali 35 odstotkov več kot v minulem letu. Preteklost je vedno znova potrjevala prepričanje, da so za življenje udeležencev v prometu najnevarnejša trčenja izven naselij, letos pa kaže drugače. Upravičena je bojazn, da tudi to govori o krepkem padcu prometne kulture voznikov, ki jim prometna signalizacija predstavlja le nujen okras cestišč.

Vprašanje je ob vsem tem, koliko smo lahko takšnim ugotovitvam kos z vzgojnim in preventivnim delom, na katerega smo tolikokrat stavili in kateremu smo še posebej preko svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu posvečali tolikšno pozornost. Omenjeni podatki nam namreč kažejo: ali da vzgojno in preventivno delo doslej ni bilo dobro, ali pa da na naših cestah nekaj zaležejo le ostrejši ukrepi in večje kazni. Slednje nekateri zagovarjajo že dalj časa, tudi republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem

prometu je na to temo pripravil nekaj predlogov za spremembe zakona o temeljnih varnostnih cestnega prometa, vse pa kaže, da z novostmi ne bo nič. Gre za zvezni zakon, tisti v Beogradu, ki se o njem odločajo, pa vedo zagotovo veliko več o zračnem kot o cestnem prometu.

B. BUDJA

Obrtniki iščejo enake pravice in dolžnosti

Ko so 9. septembra v Celju odpirali 20. mednarodni obrtni sejem, na katerem se letos predstavlja prek 3000 domačih in tujih razstavljalcev, je bilo spet slišati veliko spodbudnih besed in vnovič izrečenih precej kritik na račun vse prepočasnega širjenja obrti in drobnega gospodarstva. Toda domala enake besede je bilo slišati tudi na lanski otvoritvi, dejansko pa se ni prav dosti spremenilo. Številke namreč kažejo, da se pri nas obrt ne razvija v skladu z možnostmi in potrebami, kje tiči vzrok za neizpolnjevanje načrtov, pa tako in tako ne moremo razčistiti.

A pustimo vzroke za počasen razvoj obrti ob strani, pa raje pogledimo, kako se je obrt pri nas razvijala v zadnjih petih, desetih letih. V letu 1976 je bilo v Sloveniji samo 17.496 obratovalnic s 14.338 delavci, do leta 1980 pa se je število obratovalnic povečalo na 22.986 in je bilo v njih zaposleno 44.368 delavcev. Toda po letu 1980 se je razvoj obrti upočasnil, saj je bilo konec lanskega leta v Sloveniji le 27.825 obratovalnic in v njih zaposleno 27.206 delavcev. Skratka v preteklem srednjeročnem obdobju se je razvoj obrti upočasnil tako glede na število obratovalnic kot glede na število zaposlenih delavcev. Bistvenih sprememb ni prinesel niti obrtni zakon, ki smo ga sprejeli leta 1985, saj je v bistvu omogočil le povečano število zaposlenih delavcev v eni obratovalnici.

• **Predsednik organizacijskega odbora 20. mednarodnega obrtnega sejma v Celju Ernest Draš je ugotovil, da obrt kljub najširši družbeni podpori še danes nima pogojev, ki bi ji omogočili razvoj. Lani so se o vsem tem sicer na dolgo in široko pogovarjali, politiki so obljubili spodbudnejšo razvojno politiko, a je od obljub ostalo bore malo. Obrtniki pa ne kritizirajo samo davčne zakonodaje, kakor mislijo nekateri, ampak jim gre za to, da postanejo enakopravni združenemu delu.**

To pa pomeni, da hočejo imeti enake pravice in dolžnosti, skratka denar za vlaganje v novo tehnologijo, nove stroje, nove razvojne programe, hočejo, da se jim prizna pravica so rizičnega sklada, stroške za reklamo in podobno. In na koncu koncev tudi ni vse v zakonodaji, ampak je marsikaj odvisno od tega, kako zna združeno delo poiskati poti do obrtnikov. V nekaterih delovnih organizacijah, zlasti v uspešnih, so že zdavnaj navezali te stike in obrtniki zanje proizvajajo visoko kakovostne izdelke z manjšimi stroški, ker pač nimajo toliko režije, ker znajo bolje izrabiti material in tudi delovni čas.

Vzrok za sorazmerno zaostajanje obrti za drugimi vejami gospodarstva pa je tudi v tem, da sedanji gospodarski trenutek ni ugoden za tveganje naložbe v nove programe in izdelke ali za širjenje obstoječih zmogljivosti. Nesporno je, da obrt razpolaga z velikim kapitalom v znanju, sposobnostih in prilagodljivosti, ne nazadnje tudi s finančnim, a tveganja, ki jih s seboj prinaša obrt, so za marsikoga, ki bi bil sicer pripravljen delati kot obrtnik, le prevelika. J. SIMČIČ

Končno Radio Novo mesto

Priprave na začetek delovanja regionalne radijske postaje v Novem mestu so v zaključni fazi. Delovati bo začela s pričetkom prihodnjega leta. Zato želimo bralce seznaniti s pripravami, obenem pa vas pritegniti k razmišljanju, kako naj bo oblikovan program, vse, ki imajo ambicije in želje, pa povabiti k sodelovanju.

Adaptacijska in gradbena dela so strokovno izredno zahtevna. Pod nadzorom strokovnjakov Tovarne zdravil Krka in RTV Ljubljana jih uspešno izvaja obrtna zadruga Hrast iz Novega mesta. Zagotavlja, da bodo dokončana do 15. novembra. Do konca novembra naj bi bila montirana radijska oprema v studijih. Po zagotovitvi RTV Ljubljana bo takrat nared tudi oddajnik na Trdinovem vrhu.

December bi izkoristili za preizkušanje in pripravo ekipe ter za poizkusno oddajanje. Najkasneje 1. januarja 1988 pa bo radio začel z rednim oddajanjem. Oddajnik bo imel moč 3 kilovatov, kar bo glede na ugoden položaj Trdinovega vrha omogočalo do-

bro slišnost v vseh občinah in tudi pokrivanje širšega območja, tudi Zagreba, Karlovca in Ljubljane.

Za začetek bo radio odajal vsak dan po 3 ure, in to od 16.00 do 19.00, v nedeljo pa od 9.00 do 16.00 ure. Obseg programa se bo v skladu s kadrovskimi in finančnimi možnostmi širil proti dopoldanskemu času.

V vseh občinah se bo te dni začela v okviru DPO razprava o programskih zasnovah radia. Razprava naj bi bila do 15. novembra zaključena na MS SZDL za Dolenjsko. V programskih zasnovah je poudarjeno, da bo okostje radijskega programa informativno politični program, ki mora biti aktualen, objektivni in prepričljiv. Radio bo spremljal vse pomembne dogodke v regiji, občine bodo v programu enakovredno zastopane, občani pa sproti seznanjeni z dogajanjem v regiji, občinah, krajevnih skupnostih itd. Radio bo negoval vodenje programa, in ne napovedalstvo, in skušal zagotoviti čimbolj živ ter neposreden kontakt s poslušalci. Radio bo programsko odprt, to pa pomeni, da programa ne bi oblikoval zgolj profesionalni novinarski sestav radia, temveč bodo skušali upoštevati tudi predloge posameznikov ali skupin. Sodelovali bi pri oblikovanju vesti, oddaj ali sklopov oddaj na področju informativno političnega, zabavnega in ekonomskega propagandnega programa.

Želja je, da se radio iztrga iz okvirov klasičnega, zgolj profesionalnega programsko oblikovanega radia in da postane vsebinsko

raznolik in bogat ter sodobno koncipiran informativni medij, ki bi uspešno dopolnjeval Dolenjski list in druge oblike informiranja in odražal želje, obenem pa možnosti ter ambicije poslušalcev. Programske zasnove predstavljajo zgolj osnovo za javno razpravo, kakšen radio želimo imeti na Dolenjskem. Bralce Dolenjskega lista zato vabimo, da se vključite v razpravo o programskih zas-

novah radia. Pošljite nam predloge in svoja mnenja, kako naj bo oblikovan program radia, katere teme in področje življenja bi v shemi programa morale najti ustrezno mesto.

Dragocena nam bodo tudi vaša mnenja o konceptu odprtega, neposrednega in živega medija, v katerem boste v skladu z željami ter sposobnostmi lahko sodelovali tudi vi.

Vse, ki želite poklicno ali ljubiteljsko sodelovati z radiom, vabimo, da nam se oglasite. Sodelujete lahko:

- pri programskem oblikovanju radijskega programa (radijski novinarji, voditelji, oddaj, napovedovalci),
- na tehničnem področju (radijski tehniki, urejanje radijske diskoteke),
- pri ekonomsko-propagandnem programu (zbiranje ekonomskih ponudb, oblikovanje EPP spročil itd).

Z vsemi, ki želijo sodelovati, se bomo pogovorili in proučili možnosti za uresničitev želja ter ambicij. Radio ima trenutno uradni naziv »Radio Novo mesto v ustanavljanju«. Glede na njegov pokrajinski pomen bi bilo verjetno primernejše ime, ki pa poudarja regijski značaj radia. Zato vas vabimo, da nam tudi glede tega sporočite svoja mnenja in razmišljanja.

Mnenja in razmišljanja o vsebini in imenu radia kakor tudi svoje želje za sodelovanje nam čimprej sporočite na začasnem naslov:

Radio v ustanavljanju, Trdinova 2, Novo mesto. Na isti naslov nam sporočite tudi morebitna vprašanja in dileme. Nanje bomo skušali odgovoriti neposredno, če pa bodo zanimiva za širšo javnost, pa preko Dolenjskega lista.

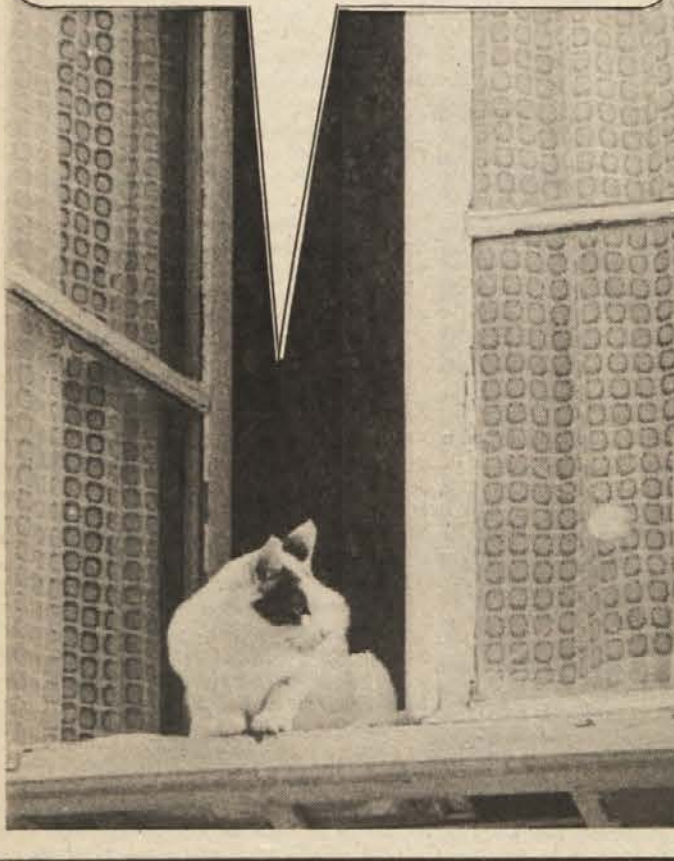
UROŠ DULAR
za Radio Novo mesto
v ustanavljanju

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

NE GREM VEN! DINAR PADA, AGRO-KOMERC GRMI, TEMNO JE KOT NA KO-SOVU.

DOLENJSKI LIST PRED 20 leti

Najnaprednejši vseh časov

Doma in v tujini se ve, kakšen silen napredek smo dosegli — Za jajce in oreh debela toča na Bizeljskem

PRICA SMO, kako se vse bolj uveljavlja samoupravljanje delovnih ljudi na vseh področjih družbenega življenja. Pri nas in na tujem se ve, da je to uresničevanje najnaprednejših in najrevolucionarnejših težajev delovnih ljudi vseh časov. Vedno bolj in vedno jasneje se kažejo učinki samoupravljanja na delovno prizadevnost in dejansko soodločanje pri vseh najpomembnejših vprašanjih in nalogah. In vse večja so sredstva, s katerimi razpolagajo tisti, ki so jih ustvarili. ... Noben kolikor toliko objektivni in dobronameren opazovalec ne bo mogel mimo doseženega družbenega razvoja, ki ga lahko primerjamo ne le s predvojnjo, zaostalo Jugoslavijo, ampak ga lahko merimo z razvojem v mnogo bogatejših in modernih državah.

KO SE JE ZADNJI petek popoldne nenadoma stemnilo, nihče ni pričakoval drugega, kot običajno nevihto. Dež je bil celo dobrodošel, saj je poletje zelo skoparilo z njim. Toda tokrat so črni oblaki nad Bizeljskim prinesli s seboj uničenje. Točno četrta na šest so kazale ure, ko se je z neba nenadoma usula toča. Za pest debele kepe ledu so spočetka padale kar na suho. Nato se je ulilo in toča je postala drobnejša, a je bila še vedno za jajce in oreh velika.

Z OTVORITVIJO povečanega motela na Čatežu se je pojavila zaskrbljenost glede vode. Že prej se je dogajalo, da je včasih zmanjkalo, zdaj pa je direktor restavracije na Griču prepričan, da sedanje zajetje ne bo imelo dovolj vode za restavracijo in vas obenem.

RAZVESELJIVO JE, da so si suhokranjski kmetje v zadnjem času nabavili motorne kosilnice in druge kmetijske stroje, da bodo lažje obdelovali kmetijske površine in povečali pridelke. Lotili so se tudi obnove domačij.

ZARADI NOČNEGA nereda, ki ga povzročajo prodajalci paprike, sadja in drugih sedežev, se pritožujejo prebivalci Prešernovega trga in drugi stanovalci v bližini novomeške tržnice.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
14. septembra 1967)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske novice.

Proti tatvini kar se da strogo

Kdor se zasači, da je kradel, naj se pošteno kaznuje! S silo odstranili slovensko zastavo v Celovcu — Uganjka je še, kdo bo novi minister

(Proti tatvini) po vinogradih in sadnih vrtovih naj se kar se da strogo postopa. Kdor se zasači, da je kradel grozdje ali sadje, naj se pošteno kaznuje, tako da ga za vselej minejo skomine. Predragoceni so ti pridelki, da bi jih brezvestneži trgali in jemali. Posestnike vinogradov opozarjamo, da skrbje za potrebno varstvo in da nastavlajo potrebne paznike; ravno tako jih svarimo pa tudi zlasti našo mladino, da pusti vinograde pri miru in da se ogiblje vsake prilike škodovati bližnjemu s tatvino sadja ali grozdja. Naj se tudi s strani občin kaj ukrene.

(V kratkem) utegnemo dobiti nekaj novih ministrov; mnogo se pri tem govori in piše o jugoslovanskem ministru — rojaku, katerega naloga bi bila posebno zastopati težnje jugoslovanskih dežel. Kdo bi bil ta mož, je tudi še uganjka.

(Cesar je bil) na Koroškem pri velikih vojaških vajah. Pri tej priliki se je zgodil v Celovcu velik naroden

škandal. Cesar ne more trpeti vsenemških zastav, a zagrizeni mestni očetje so jih nalašč dali obesiti pred kolodvorom. Vlada jih je dala odstraniti. To je tako razburilo množice, da so s surovo silo odstranili slovensko zastavo raz streho hiše družbe sv. Mohora. In vendar ima naša slovenska trobojnica mnogo več pravice tudi na Koroškem, nego vsenemška zastava.

(Vodovodna naklada.) Po odobrenju veslavalnega deželnega odbora kranjskega se ima vodovodna naklada v mestu Rudolfovem plačevati v štirih enolikih obrokih. Če dobivalec vode nad 14 dni po doteklem roku ne plača, sme mestna občina 6% zamudne obresti zaračunati.

(O glasu.) Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se v Novem mestu poučuje francoski, laški in nemški jezik pod jako ugodnimi pogoji.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
15. septembra 1907)

Vrnitev iz preddverja smrti

Ljudje bodo na zamrznitev in kasnejšo obuditev še počakali, pes Miles pa jo je srečno preživel — Lepi obeti za kirurgijo — Brez transfuzij

Iz vsakodnevnih praks je poznano, da globoko zamrznjena živala dolgo ohranijo svoje lastnosti in se ne pokvarijo. Ljubitelji nenavadnih zanimivosti so gotovo že slišali za zgodbe o zamrznjenih mamutih iz Sibirije, katerih meso je bilo po več tisočletjih še vedno užitno. Zadnja vest te vrste je stara vsega nekaj let. Zamrznjenega mamuta pa so požrli psi. Bolj močnega dokaza, da je mraz odlično ohranjevalo, skoraj ni mogoče najti. Ohranjalne lastnosti hladu s pridom uporabljamo v vsakdanjem življenju za daljše shranjevanje živil, preparatov, zdravil in stvari.

Nekaj drugega pa je zamrzoavanje živih bitij. V fantastičnih filmih z zamrzovanjem članov vesoljskih posadk ni nobenih težav. V resničnosti je seveda povsem drugače. Zamrzniti živo bitje in ga potem nepoškodovanega obuditi nazaj v življenje je nadvse težka in zahtevna naloga. Strokovnjaki po svetu se trudijo, da bi jih premagali, saj bi obvladanje tehnike zamrzovanja živih bitij lahko s pridom izkoristili na mnogih področjih, od vesoljskih poletov do medicine. A zaenkrat so narejeni šele prvi koraki. Tisti bogati posamezniki, ki so se dali v Ameriki po smrti globoko zamrzniti in katerih trupla zdaj hranijo (za drag denar seveda) v posebnih hladilnih komorah, so morda razmišljali pravilno, vendar mnogo prezgodaj, ne zdaj in ne kdaj pozneje jih iz smrti nobena znanost več ne obudi.

Z zamrzovanjem in prebujanjem preprostih živih organizmov ni nobenih problemov. V naravi potekajo podobni procesi vsako zimo, ko številni plazilci, insekti, dvoživke in druge živali otrpnejo in se prebude šele čez nekaj mesecev. Težave se začnejo pri višje razvitih toplokrvnih bitjih. Poznamo sicer tako imenovano zimsko spanje nekaterih sesalcev, vendar to ni povsem isto kot dolgotrajna zamrznitev.

V naravne zakone, ki niso naklonjeni ohlajevanju toplokrvnih živih bitij, so se začeli vtikati raziskovalci in znanstveniki. Najprej jim je uspelo obdržati pri življenju umetno podhlajenega hrčka, potem pa so se lotili še psov. Prvi štirinožec, ki je nedolgo tega popolnoma zdrav preстал ohladičev, je angleški brak, pes z imenom Miles. Prijazni kuža se je uspešno in predvsem popolnoma zdrav vrnil v življenje iz hladnega preddverja smrti.

Zanimiv poskus so izpeljali strokovnjaki na Kalifornijski univerzi. Psa po najprej omrtvili in ga položili na ledeno ležišče, dokler mu ni telesna temperatura padla na 20 stopinj.

Roparji ali raziskovalci?

Z naj sodobnejšo tehnologijo segli do ostankov Titanica — Dviganje predmetov iz globine razburja

Odkar so odkrili, kje ležijo ostanki slovitih preokceanke Titanica, na tistem območju severnega Atlantika ni več miru. Mešana francosko-britanska odprava že več kot mesec dni dviga iz potopljenega ladje najrazličnejše predmete, od butelj, kosov pohištva in jedilnega pribora do krožnikov in kovancev. Med drugim so na površje spravili tudi manjšo železno blagajno. Nameravali so jo odpreti v Monte Carlu pred televizijskimi kamerami, vendar pa so javni rompopom opustili, ker so strokovnjaki povedali, da nikakor ne gre za ladijsko blagajno, v kateri naj bi bile shranjene dragocenosti, nakit, denar in vrednostni papirji. Kaj so v nji našli, se ne ve, a zanesljivo ne zaklada.

Nato so mu izsesali vso kri in jo zamenjali s čisto umetno krvjo. Potem so žival ohlajevali naprej do 10 stopinj. Pes je otrpnil, umetna kri pa je ostala v tekočem stanju. Čez nekaj časa so psa začeli počasi odhlajati. Pri določeni temperaturi so mu vbrizgali nazaj pravo kri in ga povsem oživili. Brak Miles se je vrnil v življenje.

Drugi psi, ki so bili na vrsti pred Milesom, niso imeli takšne sreče. Po ohladičvi so nekateri doživeli usodne epileptične napade, pri drugih so nastopile težave z dihanjem, precej jih je staknilo pljučnico. Miles se ima za zdravo vrnitev v življenje zahvaliti predvsem uporabi posebnega katetra, ki mu je med ohladičvijo odvajal tekočino iz pljuč, in že omenjeni umetni krvi. Raziskovalci so jo pripravili iz tekočine, soli, glukoze, škroba, anti-koagulantov (snovi, ki preprečujejo strjevanje) in iz posebnih snovi, ki nadzorujejo nabiranje kislin. Naravna kri bi se pri ohladičvi začela strjevati v kepice, v nji bi se sprožili procesi zastrupljanja, kar bi bilo usodno, umetna pa je ostala tekoča in čista.

»Zdaj, ko je pes tako dobro preživel zamrzoavanje, bomo prešli na poskuse z opicami,« pravi Hal Sternberg, eden od »zamrzovalcev«. Ti poskusi bodo pokazali, kaj vse bo še potrebno storiti, predno bo strokovnjakom uspelo zamrzniti prvega človeka.

Ce odmislimo oddaljeno in zaenkrat še fantastično izrabo ohlajevanja ljudi za dolgotrajne vesoljske polete, potem si od poskusov lahko še največ in najprej obetajo zdravniki. Nekaturne ohladičve, pri katerih se iz telesa odvzame vsa kri in se nadomesti z umetno tekočino, bodo kirurgom omogočile izvajati najbolj zahtevne posege brez težav, ki jih imajo sedaj zaradi krvavenja bolnika in nevarnosti možnega izkrvavitvenega šoka. Prav tako bodo porabili pri dolgi operativnih posegih občutno manj transfuzijske krvi. V najboljšem primeru je sploh ne bodo potrebovali, saj bodo po končani operaciji bolnika ohladili in mu vrnilo njegovo lastno kri.

MiM
(Vir: Discover)

Kozmična semena življenja

Klica življenja je priletela na meteoritih — Nastala je v gigantskih oblakih medzvezdnega prahu

Le malokdo je verjel, da slavni Francis Crick, soodkritelj »opek življenja« — DNA, misli povsem resno, ko je govoril o usmerjenem panspermiju. Po tej njegovi teoriji naj bi se življenje na Zemlji začelo iz mikroorganizma, ki ga je na naš planet poslala neka višja civilizacija iz globin vesolja. Fantastika!

Res je slišati tako. Toda ni rečeno, da se slavni znanstvenik povsem moti

in da je teorija o panspermiju preveč fantastična, da bi lahko bila resnična. Ali je sicer splošno sprejeta teorija o strelci, izbruhu ultravijoličnih žarkov ali o udarnem valu, ki naj bi zadel preproste molekule v primarnem zemeljskem ozračju in jih spremenil v bolj zapletene organske molekule, kaj manj fantastična?

Znanost ima dovolj potrditev, da je scenarij nastanka življenja lahko tekkel na tak način. A znanstveniki imajo v rokah tudi dokaze o tem, da se je življenje prav tako lahko zaneslo na naš planet iz vesolja.

Dokaz takšne možnosti je že leta 1969 priletel izpod neba in se zaril v zemljo blizu Murchisona v Avstraliji. Kot na drugih meteoritih so tudi v tem našli delce aminokislin, kakršnih doslej na Zemlji niso poznali. K nam so priletele iz vesoljskih globin. Aminokislina so organske spojine, brez katerih si težko predstavljamo nastanek živih organizmov. Odkritje delcev aminokislin v meteoritih potrjuje možnost prenosa življenjske klice iz zunanega vesolja.

Vendar pa to ni najpomembnejša novost avstralskega meteorita. Aminokislina so odkrili tudi na drugih meteoritih. Avstralski je predvsem pomagal odgovoriti na zelo pomembno vprašanje, kako stare so organske snovi v meteoritih.

Znanstveniki so doslej domnevali, da so delci organskih snovi v meteoritih ostanki kemičnih reakcij iz zgodnjih stopenj tvorjenja osončij. John Cronin in njegovi sodelavci pa menijo, da so meteoritske aminokislina mnogo starejše. Raziskali so namreč aminokislina iz omenjenega meteorita in odkrili v njih takšna razmerja devterija, kot so jih odkrili z meritvami v oblakih medzvezdnega prahu.

»Če so snovi iz medzvezdnega prahu, potem gre njihova rodovna linija daleč v čas pred tvorbo osončja,« pravi Cronin.

Smiselno je domnevati, da so meteoriti prinesli organske spojine na površje Zemlje, prav tako pa so lahko raznesli »seme« življenja tudi po drugih svetovih. Medzvezdni oblaki so ogromni in iz njih so vse zvezde in planeti. Ker je po sedanjih izračunih neznansko veliko takšnih svetov, kjer bi lahko nastalo življenje, lahko z veliko verjetnostjo domnevamo, da so se organske snovi, razsejane po širnem vesoljskem prostoru z meteoriti, razvile v takšne ali drugačne žive oblike še kje drugje.

»Kar se je zgodilo tu, se je moralo prav tako zgoditi tudi kje drugje,« trdi Cronin.

MiM
(Vir: Newsweek)

REVNI PREBIVALCI kolumbijskega mesteca Cali so se zadnjič do dobra najdeli piščancev. Bila je prava piščančja veselica, saj so iz hladilnic dobili 1300 kosov perutnine. Za dar so se lahko zahvalili nenavadni gverilski skupini, ki pod imenom M19 skrbi za reveže. Pripadniki te skupine so namreč oropali hladilnico in revežem razdelili, kar je bil v nji piščanec. Podobno akcijo so izvedli tudi prej, le da so delili mleko.

V SPANSKEM MESTU Getafa za nekaj časa nočejo niti slišati o kakšni ržoti. Siti so ju še od zadnjega kuharja, ko je 19 kuharjev v loncu s premerom 12 metrov skuhalo 13 ton rižote. Obed so pripravili celih šest ur, razdelili pa so ga med 30.000 ljudi. Z vsem tem so seveda prišli v Guinnessovo knjigo rekordov, za nekaj časa pa so rižote siti.

DO ZANIMIVE POJEDINE so prišli tudi kopači v irskem mestu Tipperary, ko so v bližnjem barju pri kopaču šote naleteli na veliko kosa-ro in velik kolut sira v nji. Videti je bil sicer nekoliko starejšega datuma, vendar kar užiten. Ogledali so si ga še arheologi in ugotovili, da gre za 1400 let star sir, ki so ga pripravili še stari prebivalci Irse. Bili so mojstri za sire, hranili pa so jih v šoti, ki je priznано dobro ohranjevalo. Kazalo bi morda pogledati tudi po naših trgovinah, če nimajo kje na zalogi kakšnega kosa keltskega sira.

ZA ŽEJNE BRITANCE so prišli lepši časi. Prenehal je veljati zakon o odmoru, kot so krstili odredbo še iz časa prve svetovne vojne. Odredba prepoveduje točenje alkoholnih pijač v priljubljenih »pubih«, po naše gostilnah, v popoldanskem času. Prepoved so izglasovali zato, da se delavci v času popoldanske malice ne bi opijali. Zdaj si bodo vrli Britanci lahko privežali dušo po potrebi in se izenačili z delavskim razredom v Jugoslaviji, ki te pravice uživa skozi ves dan, od 7. ure naprej.

ITALIJAŃSKI JAMAR Maurizio Montalbini je izboljšal svetovni rekord v dolgem bivanju v jami. V podzemni špilji blizu Ancone je prebil več kot 200 dni in je tako prekosil dosedanega rekorderja Francoza Siffreja. Možakar je po vrnitvi iz jame povedal, da v jami čas teče drugače kot na prostem. Po njegovih izračunih je bil v jami precej manj časa. Seveda, komu pa počevanje v hladu in brezdelju ne mine prehitro?

Zgovorni geni

So možne bolezni zapi-sane v vsaki naši celici?

Najnovejša dognanja v genetiki so tako daleč, da lahko že govorimo o realnih možnostih ugotavljanja nevarnosti za določene bolezni zgolj s pregledom genske snovi. To pomeni, da bo zdravnik iz delčka pacientovega tkiva lahko ugotovil, ali mu ne grozi katera od nevarnih bolezni, in mu tako omogočil, da bo še pravi čas ukrepal in se obvaroval nevarnega obolenja.

Strokovnjaki že poznajo tehnike, s katerimi je mogoče odkriti specifične genske napake, ki opozarjajo na možen razvoj težkih in usodnih obolenj, kot so Alzheimerjeva, Huntingtonova in druge bolezni. Najnovejši dosežek te vrste je odkritje genske napake, ki napoveduje obolenje za rakom na debelem črevesju, torej bolezen, ki je med najbolj razširjenimi.

Strokovnjaki so z raziskovanjem genske snovi ljudi z redko dednostno boleznijo, imenovano FAP (podedovano tvorjenje polipov v debelem črevesju), odkrili značilno napako na petem paru kromosomov. Presenetljivo je to, da so enako ali podobno napako v genski snovi našli kar pri polovici ljudi, obolenih za rakom na debelem črevesju.

Bo v bližnji bodočnosti zadoščalo, da nam bo zdravnik vzel le majcen košček kože, pa bomo zvedeli, katere bolezni nas najbolj ogrožajo? Vse kaže, da bo res tako. Ali bomo kaj bolj zadovoljni, pa je vprašanje.

MiM
(Vir: Discover)

NAGRADA V SEVNICO

FRANC ČUBER iz Sevnice je bil izzreban na zadnjem zrebanju reševalcev 35. nagradne križanke. Zrebu je dodelil zanimivo knjigo našega znanega zapisa valca in pričevalca vojnih dni Jožeta Vidica — Krik v Dragi. Kot ostale Vidičeve knjige je tudi ta zelo brana in priča o strahotah zadnje vojne.

Rešite današnje križanko in pošljite rešitve najkasneje do 28. septembra na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIZANKA 37.

PRGJŠČE MISLJ

V mladosti zamujene norosti ne more nadomestiti niti vsa modrost starosti.

B. RUSSEL

Napredek ni niti dober niti slab, temveč preprosto neizogiben, dogajanje, ki se nam vsiljuje.

R. BRENNER

Vaše bogastvo in vaša moč sta često vaša ovira. Ko so vam vzeli vse, so vam vse dali.

V. HUGO

Na človeku, ki ga sovražimo, nas nič ne gane.

V. HUGO

39

NAGRADNA KRIŽANKA

DL	ODSTRA- NJEVANJE PAZDERJA IZ PREDIVA	LESENA KOČA	VRSTA GLASBENE IGRE	SESTAVIL J. UDIR	ASSOC. PRESS INTERNATIONAL	REZALNO ORODJE	DL. M. ARMENSKO SSR	POTREBA STISKA	PERGAMSKI KRALJ
ORGAN VIDA				BORIŠČE					
KANON/ TONA				PERUTNICA/ KOLE- SARSKO DIRKALISČE					
KROMPIR- JEVA KASA/ BOMBAZNA TKANINA					MENIČNO JAMSTVO/ SNEJANJE				
DL	REDKEJŠE Z. IME	NOTA, OPOMBA	RAZTELE- SEVALEC/ IGRALKA ECKBERG	JEMENSKA LUKA/ VINSKA TRTA		PERJE PRI REPI/ PRIMITIVNA NOTNA PISAVA		MOSKI SORODNIKI PO MOSKI LINIJI	BLAGAJNA
KRAJ PRI KARLOVCU							BOSPOVAR- SKO RAZ- STAVIŠČE/ PERUTNICA		
JUG. POPEVKAR				MESTO V POREKLU (ZRN/ BARVA KOŽE)					
PRIPO- VEDNIK			PEVEC PESTNER/ IMMANUEL KANT			SLOV. IN HRV. PESNIK (STANKO)			
POLIT. SISTEM V TITOVEM CASU						IGRALEC IN HUMORIST TREFALT			
ST. JUD. KRALJ			PLESEN NA VINU		DL	POKRALJINA V SAUL ARABJI			

vaša zgodba

ČAROVNICA JE KRIVA

Menda pravi kitajski pregovor, naj bi vsak človek za svojega življenja posadil vsaj eno drevo in napisal knjigo. Dreves sem kot kmet v življenju posadil kar precej, toda knjige, te pa še nisem napisal. Vseeno bom prijel za pero in izdal nekaj življenjskih skrivnosti iz svojih davnih dni.

Ko še nisem imel hlač, ampak le srajco, tisto mrzlo iz hodnega domačega platna, ki mi je segala nekaj čez kolena, me je že bilo zelo strah šole. Sam sploh nisem vedel, kaj je šola, ampak starejši so govorili o njej rajši slabo kot dobro, in tako se je nekaj tega oprjelo še mene. »Boš že videl zlodeja, samo da grem v šolo!« so me krotili celo doma. Ob domačih pa sem poslušal še druge, ki so venomer tarnali: »Oh, ta šola! Ko na svetu ne bi bilo tega zla!« Ampak niti te tožbe niti moj globoki strah niso mogli zasukati sveta v drugo stran ali ustaviti časa. Napočil je dan, ko sem moral še sam hočeš nočeš v šolo!

Ceprav je bila šola za prvi in drugi razred nedaleč stran, v sosednji vasi v gradu, me je pospremila sedem let starejša sestra. Toda glej nesrečo! Na koncu vasi za plotom ob cesti se je nenadoma pojavila ženska, na pogled stara, ki je stopila pred naju, kot bi zrasla iz tal. Kaj šola v sosednji vasi in nepoznani učitelji — vse to ni bilo tisti hip nič več strašnega! Strah je bil tu, tik pred nama. Zensčina je usula na naju plaz besed in naju še prepričevala, da tisti dan odpade pouk, ker se v cesarski šoli nekaj dogaja. Ni vedela povedati kaj točno naj bi bilo, vendar da bomo že zvedeli v nedeljo s prižnice, samo k maši naj pridemo. Tako naju je vaška coprnica, ki naju je tako prestrašila, ko se je nenadoma prikazala, oplazila s svojim škodoželjnim jezikom. In tisti dan nisem šel v šolo.

Naslednji dan me je mama spet odpravila v spremstvu sestre »prvič« v šolo, ampak tokrat je zažugala: »Ne verjemita coprnici!« A glej ga, zlodeja — na istem mestu kot prejšnji dan je na naju prazna ista babnica. Spet je začel govoriti, a je nisva hotela poslušati. S piskajočim glasom je trobentala za nama, sestra pa ji je vrgla čez ramo, da Rudek pač mora v šolo. Če bo ta zaprta, da bova šla pa domov. V šoli me je učiteljica lepo sprejela, čeprav sem en dan zamudil. Pogladi me je po laseh, me vprašala, kako mi je, in pripomnila, da je bila že nekoliko v skrbeh, ker je bil prejšnji dan moj prostor v klopi prazen. Sestrica ji je povedala v opravičilo, zakaj sem prvi dan ostal doma. V razredu je bilo zelo živahno in prijetno, kot je bilo najbrž tudi prejšnji dan. Vsi smo se veselili: saj to bo vendar šola pravilj, prijetnih zgodb in naših sanj, česar smo si v resnici edino resnično želeli.

Prvi dan je bil najlepši od vseh mojih šolskih dni. Ampak moj prvi dan je bil že drugi za ostale iz razreda. Tega občutka se nisem mogel znebiti in senca tistega, izpuščena, me je spremljala ves čas. Otroci so se še dolgo spominjali predvsem svojega prvega šolskega dneva in se o njem veselo pogovarjali. Meni je bilo hudo, čutil sem se oropanega za nekaj resnično lepega in nenadomestljivega. Nekoliko zagrenjen občutek me je spremljal še dolgo dolgo. Da je šola trda resničnost, čeprav se začena kot pravljica, sem kmalu sam spoznal, grenkobe zaradi izgubljenega prvega šolskega dne pa je kriva zlobna coprnica, ki mi je naklepala še mnogo hujšo nesrečo in škodo.

RUDI RAMUTA

Kje je stekla zibelka aidsa?

Virus ni ušel iz tajnih laboratorijev, marveč se je prenesel na ljudi z zelenih opic — Antropolog je odgovoril na vprašanje, kako

Aids je zares kot strela, nenadno in nenapovedan, vdrl v življenje ljudi. V nekaj letih je sprva skoraj da eksotična bolezen postala ena od najbolj strašnih šib, ki pestijo človeštvo. Ta čas, ko zanjo ni pravega zdravila razen preprečitve okužbe, se bolezen kaže tudi kot ena od najhujših zdravstvenih groženj, kar jih je doslej srečalo človeštvo.

O sami bolezn, njenem razvoju, kako se prenaša, o razširjenosti in drugih značilnostih se dokaj veliko ve, še več pa je razširjenih neresnic in netočnosti, manj znano pa je, od kod je zares prišla nad svet in človeštvo ta strašna bolezen. Če izvzamemo sicer razširjene, vendar za lase privlečene trditve, da jo je poslal Bog kot kazen nad pregrešno človeštvo ali da so jo zvarili v tajnih laboratorijih genetski strokovnjaki po naročilu ameriške CIA oziroma sovjetske KGB, ostane samo še prozaičen, vendar zaenkrat edini znanstveno dokazan odgovor, da se je virus aidsa prenesel na človeka z afriških zelenih opic.

Strokovnjaki trdijo, da je do usodnega prenosa virusa prišlo v zgodnjih sedemdesetih letih. V potrditev te teorije navajajo veliko podobnost virusa, ki so ga odkrili pri centralnoafriških zelenih opicah, z virusom, ki so ga odkrili v krvi aidsarjev. Dejstvo je tudi, da se je aids najprej razširil v Afriki in šele potem v Ameriki in Evropi, čeprav imajo nepoznavalci vtis, da se je aids pojavil najprej v razvitem svetu, ker se je pač začelo na veliko pisati in govoriti ter tudi ukvarjati z njim šele potem, ko je izbruhnil v razvitih državah. Režimi v najbolj ogroženih afriških državah po znanem načelu »o čemer ne pišeš, se ne dogaja« vztrajno tajijo razširjenost

aidsa in skušajo nevarnost prikriti pred domačo in svetovno javnostjo, ne ustrašijo se tudi težkih obtožb, da razviti nerazvitim podtikajo bolezen in da za tem stojijo tudi rasistični predsodki. Kakšna ogromna škoda in nesreča za ljudi je tako početje, je odveč poudarjati.

Toda kako je nevarni virus prešel z opic na človeka, ko je vendar dobro znano, da je prenos mogoč samo s spolnim občevanjem in s stikom okužene in zdrave krvi? Prenos zaradi uživanja mesa okuženih opic ne pride v poštev, prav tako je izredno majhna možnost, da se je virus prenesel zaradi opičjega ugriza. Tudi možnost, da bi virus aidsa prenesel komar, ki bi najprej picil obolelo opico, potem pa človeka, odpade, ker je dokazano, da virusa ni mogoče prenašati s piki žuželk. Ostaneta samo še dve možnosti: prenos pri spolnem občevanju in stiku krvi okužene živali in človeka.

Že pomisel na spolne odnose z opicami je odvratna, še manj pa verjetna, preostane torej samo še možnost, da je do prenosa virusa prišlo pri mešanju človekove in opičje krvi.

Dokaz za potrditev te možnosti prenosa virusa aidsa z opic na ljudi, je že pred časom zapisal, seveda ne da bi to vedel, antropolog, ki je raziskoval centralnoafriška črna plemena. Francoski raziskovalec F. Noireau je pred kratkim odkril v antropološkem zapisu o spolnih navadah plemen v okolici Velikih jezer zanimivo podrobnost. V knjigi afriškega antropologa Aniceta Kashamure je odlomek, v katerem stoji zapisano, da »si moški in ženske vcepijo kri opičjaka oziroma opice v stegna, osramlje in zadnjico, da bi tako spodbudili in povečali svojo spolno aktivnost.«

S takšnimi obredi bi se zares lahko prenesel virus aidsa z opic na ljudi. Obred je antropolog opazoval pri plemenu Idžui, ki prebiva na otoku jezera Kivu na meji med Zairo in Rwando. To območje pa je že po dosedanjih ugotovitvah znano kot zibelka aidsa.

Ne ve se natančno, kako razširjeni so ti običaji, koliko časa jih že izvajajo in če jih še. Strokovnjaki menijo, da se je najverjetneje z njimi že večkrat prenesel virus z opic na ljudi, vendar se aids ni razširil in je zamrl. Šele ko so se začeli ljudje pogosteje preseljevati in se nastanjivati v velikih mestih, kjer veljajo drugačni običaji in so odnosi med spoloma bolj sproščeni, se je poprej lokalno omejena bolezen razširila in v nekaj letih sprevrgla v epidemijo svetovnih razsežnosti.

Odkritje je najprej zbudilo sum v pristnost antropološkega zapisa. Toda hitro se je razvedelo, kdo je Kashamura in koliko gre verjeti v pristnost njegovih zapisov. Kashamura ni opisal morebitnega popačenega obreda, ki bi ga morda izvajal kak ekscentrični pripadnik plemena, marveč dejanske običaje, ki jih je zelo dobro poznal, saj je domačin s Kivuja.

Nedvomno je tudi zanimiva in nadaljnjih raziskav vredna ugotovitev istega antropologa, da igra v obredih afriške spolne magije tudi človeška kri podobno vlogo kot opičja.

MiM

Praga lažje diha

Obvoznica prinesla več čistega zraka za mesto

Čeprav so stara mesta nastala na križiščih prometnih poti, so se v današnjem času skoraj vsa znašla v prvih prometnih krčih. Niso več kos povečanemu prometu. Hrup, gneča, izpušni plini, pomanjkanje prostora, vse to je temeljito načelo živce in zdravje meščanom in mestu samemu. Poněkod pa so zaradi prometa hudo ogroženi tudi kulturnozgodovinski spomeniki velike vrednosti. Znano je, kakšno škodo povzročajo izpušni plini in tresljaji antičnim spomenikom v Atenah in Rimu. Nič na boljšem pa ni bila tudi stara Praga, eno najlepših mest na svetu.

Meritve so pokazale, da je ozračje nad glavnim mestom Češkoslovaške zelo onesnaženo, posledice pa so se kmalu pokazale na razjednih kipih, fasadah, načetem peščenju gotskih in baročnih stavb. Res je velik del mestnega prometa prevzela podzemna železnica, ki so jo dogradili pred leti, vendar je šele severna obvoznica zares zmanjšala promet, še bolj pa ga bo južna obvoznica, ki jo zdaj gradijo.

Frekvenca prometa se je zmanjšala za 40 odst., zmanjšala sta se tudi hrup in onesnaževanje, čeprav Praga ostaja še naprej med najbolj onesnaženimi velikimi mesti. Vendar so koraki iz dimaste in sajaste sedanosti v bolj čisto prihodnost le opazni.

ZIMSKA OLIMPIADA + UNIVERZIADA + MENICIADA

Anica Zidar: BRAZUDE V SRCU

TOMAŽ, desetleten fantiček s pegastim nosom, s temnimi lasmi in z očmi, ki so se kar naprej kresale v razburjenju, je hotel vsaki stvari priti do dna. Vse na njem je bila ena sama zvedavost. Oči so kar naprej vrtale in vrtale. Posebno slo je imel v sebi, kar ga je gnalo v nemirno potepuštvu. Na teh poteh je v polni meri občutil divjo naravno svobodo, kar je dajalo njegovemu značaju poseben pečat. Hitro je razbral v okolju vse tisto, kar je bilo nekaj posebnega, kar ga je razburjalo. Tako živo se je zagrizlo vanj, da je sanjari pri belem dnevu in govoril sam s seboj.

Njegovo domišljijo je močno zaposlil ded. »Veš, človek mora biti nekje zakoreninjen. Jaz sem z vsemi koreninami človek zemlje,« mu je govoril ded. »Človek zemlje! Lepo si povedal. Samo, kako misliš ti s koreninami?« »Hm! Nekaj te veže, da ne moreš vse pustiti in odriniti po svetu.« »Kako pa je z tistimi koreninami na Brezovi rebr? Čudni ljudje so tam. Ne veš, ali so žalostni ali veseli. Ali imajo korenine ali jih nimajo.« »Tomaž, ti ljudje so svojevrstni reveži. To je hrib izgubljenec. Veš, življenje jih je nekako pozvilo. Korenine pa imajo.« »Lepo te prosim, ded! Kako pa te lahko življenje povoz?« »Lahko. Naš čas je prav naklonjen temu. Kako naj ti povem? Suša je prišla v te ljudi, tako kot pride včasih na polje. In polje razpoka. Z ljudmi je nekaj podobnega. Življenje je teklo in teklo; ni jih vzelo s seboj. Zdaj kaj bolj razumeš?«

Tomaž se mu je nasmehnil. Tale ded! Kakšne besede spravlja skupaj! Pa zmeraj se ujamejo. Nekaj povedo. Vse dedove besede je shranil v skrite koticke svoje duše, kjer so se po svoje preoblikovale. Podgrnil se je po čelu. Ded je takoj uganil, da bi iz tega utegnili nastati kaj novega. Radovednost se mu je že pasla v oče. Oba sta se v hipu obrnila proti Brezovi rebr. »Kaj Brezova reber res počasi umira? Babica je rekla, da je med tistimi ljudmi veliko pripovedk.« »Tomaž, to niso pripovedke. Resnične zgodbe so: o nesrečni ljubezni, o smrti, o vojni...« Dedov glas je bil nenadoma tako razrahljan, nalomljen. Že samo beseda vojna mu je zledenila kri. »O vojni? Tega pa nisem vedel.« Tomaž je bil ves neučakan. »Vojna! Bodi tisočkrat prekleta! Hujša je od vsake pošasti. Pa še vedno so ljudje, ki jo začenjajo. Vprašanje je, če so to še ljudje. Ne, niso! Zverine so! Sesekljati bi jih bilo treba na koščke kot tiste iz pravljice, potlej pa potlačiti v blato. Leta in leta naj bi se širil smrad kot opomin. Na Brezovi rebr je tudi pokazala zobe.« »Ded!« Takih besed pri njem ni bil vajen. Ded je umolknil. Groza je zdrselo po njem. Vojna bi ga skoraj ugonobila, zato o njej ni maral veliko govoriti. Trikrat je bil ranjen, ušel je iz drvečega vlaka, izpučil je železen križ v okencu in ušel iz kleti, kamor so ga vtaknili Nemci. Napete zgodbe. O njih ni govoril rad. Spogledala sta se. Vroč poleten dan se je sesedala okoli njiju. Sonce je prebadalo, našlo je še tako skrito špranjo. Ded je zakašljal, po-

praskal se je za ušesom. Z vzdihom je sedel na klopico pod španskim bezgom. Z okornimi prsti je izvlekel cigaro in si jo prižgal. »Tomaž! Potegnil si se v rasti; glava je večja, več prostora je v njej. Zato pojdi na Brezovo reber! Vprašaj in vrta! Radi govorijo. Z besedo celijo rane.« »Saj bom šel. Mislim sem že na to,« je zinil, ko je spet začutil notranjo ubranost. »Veš, na hribu boš marsikaj zvedel. Boga-tejši boš. Potlej bova pa še midva malo preudarila vso zadevo.« Tomaž je zardel v navdušenju; iztegnil je roko. »Udari, ded! Da bo držalo!« Ded je zamahnil z lopatasto roko, da je bil deček ves vzradočen. Potlej pa se je zatopil v oblike dima pred seboj. Tomaž je skoraj po prstih odšel. V takih trenutkih ga ni maral motiti, ni ga hotel iztrgati iz sanj. Ded mu je pogosto rekel, da takrat, kadar močno vleče dim iz cigare, premišljuje, sanjari... Sanje ob belem dnevu niso nič posebnega; tudi Tomaž se je včasih zamaknil vanje. Odnesele so ga daleč stran, ponavadi je pristal z njimi nekje v vesolju. Zadnje čase je vse bolj razmišljal o stvarih, ki so se pogosto pojavljale v časopisih, na televiziji. Vojna zvezd. Begača ga je. Kaj ni dovolj nereda že na zemlji? Zakaj bi rinili še med zvezde? Ko bo velik... Šel bo po svetu, o miru bo govoril, vsi ga bodo razumeli. Tudi ded pravi tako. Dedove sanje so bile drugačne. Sanjal je o svetu, o drugačni ureditvi sveta, ta mu ni bil všeč, brez duše da je, brez čustev... V takih trenutkih je bil ded res čuden, stegnil je roke in nekaj govoril o čudoviti svetlobi... Če se je še tako oziral, je Tomaž ni nikjer videl.

Igre tudi za bolj resne

Za premor in odpočitek med delom šefi kupujejo računalniške igrice za osebne računalnike

Poslovni računalniki so seveda v prvi vrsti namenjeni resnemu delu, kot so pisanje poročil, člankov in drugih besedil, poslovnemu načrtovanju, arhiviranju in urejanju dokumentov, vodenju poslovanja itd. Tudi narejeni so bili v te namene, zato vse do nedavnega skoraj ni bilo mogoče dobiti zanje sicer zelo priljubljenih računalniških iger, od katerih se pregrejajo čipi v hišnih mavricah, Commodorjih, atarijih in schneiderjih. Ustvarjalci igrice so imeli ves čas pred očmi najstnika, ki si želi streljati v vesoljska vozila, premagovati najrazličnejše težave in voziti z motorji in formulou ena po ekranu. Toda raziskave tržišča so pokazale, da se za ustrezne računalniške igrice zanimajo tudi odrasli. In tako zdaj v softverskih hišah nastaja vse več iger, ki so namenjene za uporabo na poslovnih in osebnih računalnikih.

lično v prodajo, kupovali pa so jih poslovni ljudje prav z namenom, da med delom omogočijo tudi nekaj razvedrila.

Zdaj je ponudba igrice že zelo pestra, prodaja pa cveti. In tudi na delovnih mestih je bolj zabavno. »Če imamo odmore za kavo, zakaj bi jih ne imeli tudi za računalniške igrice?« meni eden od poslovnežev, ki svojim zaposlenim dopušča, da se malo poigrava z računalnikom. Zaenkrat takšni premori učinkujejo spodbudno na zaresno delo.

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

IZTOČIL 15 LITROV GORIVA — V noči na 6. september je nekdo vžomil v osebni avtomobil 28-letnega Jožeta Čadoniča iz Črnomlja. Mož je imel vozilo parkirano pred stanovanjskim blokom, neznanec pa je iz rezervuarja iztočil okoli 15 litrov goriva in tako Čadoniča oškodoval za blizu 7 tisočakov.

DOMA JE RAZGRAJAL — Žužemberški miličniki so 7. septembra pridržali do iztrenitve 46-letnega Antona Gorenčiča iz Dešeče vasi pri Žužemberku. Gorenčič je na precej majavih nogah doma vpil in razgrajal, tako da je preostalo le hlajenje na za to odmerjenem prostoru. Možakarja že v kratkem čaka še obisk pri sodniku za prekrške.

ŠE EDEN BREZ GORIVA — Neznan storilec je 9. septembra med 14. in 22. uro iz fička 48-letnega Petra Žužinjaka iz Tanče gore iztočil okoli 20 litrov goriva in s tem oškodoval lastnika za 8.600 din. Žužinjak je imel vozilo parkirano pred črnomajskim Beltom, za storilec pa kaže postavbe še iščejo sledove.

ODSEL JE PRAZNIH ROK — Med 6. in 11. septembrom je nekdo vžomil v stanovanjsko hišo v Šmarjetških Toplicah, last 49-letnega Mija Luketiča iz Ljubljane. Neznan storilec je po hiši razmetaval, vendar očitno ni našel zase nič koristnega in je odšel praznih rok.

Krvodajalcem naj bi dali več dopusta

Rdeči križ predlaga delovnim organizacijam uvedbo prostih dni

BREŽICE — Krvodajalstvo dobiva v občini več podpore in veljave. Ta čas obravnavajo v občini družbeni dogovor, po katerem naj bi imeli krvodajalci pravico do enega prostega dne takrat, ko darujejo kri. Tisti, ki so to človekoljubno dejanje ponovili desetkrat, naj bi posledje imeli še en prost dan, dvajsetkratni darovalci pa dva dodatna prosta dneva. Nekatero delovno organizacijo tak način že uveljavljajo. To sta Pionir in IMV.

Komisija za krvodajalstvo pripravlja ta mesec tudi izlet za krvodajalce. Obiskati nameravajo celjsko območje, Šempeter z rimsko nekropolo, jama Pekel in še nekatere zanimivosti. Jesensko krvodajalsko akcijo načrtujejo za 27. in 28. oktober. Na dan občinskega praznika bo odvzem krvi v Brežicah, dan prej pa v Bregani. Aktivisti Rdečega križa obiskujejo delovne organizacije, saj se je pokazalo, da je tak način stikov najbolj odziven, zlasti zdaj, ko jim nudijo sindikalne organizacije učinkovito pomoč. Ljudem izkoreninjajo tudi strah pred morebitno okužbo z aidsom, saj mnogi ne vedo, kakšen je postopek pri odvzemu krvi.

VLOMILI V BLAGAJNO MARKETA

CERKLJE — Storilci, ki so še vedno neznan, so v času med 29. in 31. avgustom v Cerkljah vlomili v Market Emone Posavje iz Brežic. Storilci so se spravili nad blagajno in iz nje odnesli dnevna izkupička v znesku 4.832.000 din.

TURISTKO OŠKODOVAL ZA 430 TISOČAKOV

MAČKOVCE — Neznan storilec je v noči na 7. september vžomil v osebni avtomobil 43-letne zahodnonemške državljanke Gabriele Brunkhorst, ki je pustila vozilo parkirano ob magistralni cesti v Mačkovicu. Neznanec je iz vozila odnesel 2 usnjene jakni, žepni kalkulator znamke Sharp, Sonyjev walkman in dve očali. Turistka je tako oškodovala za 430 tisočakov, storilca pa še iščejo.

GOREL LESEN HLEV

MARINDOL — 11. septembra dopoldne je prišlo do požara na lesenem hlevu, ki stoji ob stanovanjski hiši Pavla Bunjavca iz Marindola. Ogenj se je najprej pojavil na mestu, koder je potekal električni kabel brez izolacije, požar pa je kmalu zajel 5 krat 3 metre velik hlev. Na srečo so domači dovolj hitro ukrepali in ogenj pogasili, tako da je zgorelo le nekaj stebel, škodo pa so ocenili na vsega 5 tisočakov.

Motorne žage prodala za pištolo

Nenavadna kupčija s štirimi ukradenimi motornimi žagami na sodišču

NOVO MESTO — Nadvse zanimiva je zgodba, ki se je pred dnevi pletla na novomeškem sodišču, ko so na zatožni klopi sedeli 28-letni Marjan Brajdič-Matija iz romskega naselja Žabjek, 23-letni Roman Miklič in njegov leto dni starejši brat Bogdan, oba iz Straanske vasi, ter 46-letni Rustem Koca, oče kar dvanajstih otrok z Lokve pri Črnomlju. Nenavadna je namreč kupčija, ki so jo imenovani sklenili med seboj.

Razprava je namreč pokazala, da sta Marjan Brajdič in Roman Miklič neugotovljenega dne v lanskem juliju pri vasi Draga blizu Sinjega vrha Rustemu Koci prodala tri motorne žage Stihl in eno znamke Husquarna, skupaj vredne vsaj 650.000 din. Pravzaprav nič nenavadnega, ako oboje ne bi zanesljivo vedela, da gre za ukradene žage. Zato sta jih tudi prodala po smešni ceni in tarifi: zanje sta prejela od Kocija 100 tisočakov in pištolo. Četrty, Bogdan Miklič, je na zatožni klopi sedel, ker je skupaj s Brajdičem in bratom ukradene žage pomagal razpečati.

Vsi so na obravnavi bolj ali manj krivdno valili drug na drugega, še najbolj verodostojni sta izjavi Koca in Bogdana Mikliča. Slednji je povedal, da ga je Brajdič tistega dne zaprosil, naj ga odpelje h Koci v Lokve. Tega ni bilo doma, zato so se napotili v Drago pri Sinjem vrhu, kjer so Koco našli, med slednjim in Brajdičem pa je takoj stekel pogovor. Bogdan Miklič je kmalu zatem Brajdiča in svojega brata Romana odpeljal do Žabjeka, kjer so se ustavili ob nekem smetišču. Brajdič in Roman Miklič sta izstopila in kmalu prinesla v smetišču skrite štiri motorne žage, ki sta jih naložila v

prtljžnik, z njimi pa so se nato odpeljali nazaj v Drago. Rustem Koca je sodnikom povedal, da sta mu Brajdič in Roman Miklič ponudila kupčijo, ki jo je sprejel, dogovorili so se tudi za odkupnino 200.000 din. Kasneje so se dogovorili, da jim bo žage plačal s pištolo in 100.000 din gotovine. Koca je še istega dne žage prodal Nikolaju Rogini iz iste vasi, zanje pa iztržil pištolo, staro motorno žago in 20.000 din gotovine.

Senat sodišča je ob upoštevanju številnih olajševalnih okoliščin (skrb za veliko družino, priznanje) Rustema Koca obsodil na 10 mesecev zapora, Marjana Brajdiča-Matijo na 1 leto, Romana Mikliča na 9 in brata Romana Mikliča na 5 mesecev zapora. Sodba še ni pravnomočna.

TRETJINA KRŠITELJEV — Posnetek je iz ene najprometnejših novomeških vpadnic, Cesta herojev, ob kateri stoji ta osnovna šola in gimnazija. V natak 16 minutah so miličniki kaznovali štirinajst voznikov zaradi prekoračitve hitrosti, ki je tod omejena na 50 kilometrov na uro. Eden je mimo švignil z 80 kilometri na uro v števcu. (Foto: B. B.)

Kaj je zabeležil radar?

V nekaj dneh je bilo na naših cestah kontrolirano 1.892 vozil, tretjina jih je vozila prehitro

NOVO MESTO — Letošnje črno leto na slovenskih cestah ni obšlo otrok in mladoletnikov, saj jih je samo v prvem polletju kar 21 izgubilo življenje, daleč največ je bilo med njimi pešcev. To in pa spoznanje, da so bili otroci v vsega osmih primerih sami krivci za nezgode, je bilo tudi vzrok poostrenemu nadzoru prometa vse od prvega letošnjega šolskega dne. Stoenka z radarjem je v teh dneh pridno krožila tudi po vseh štirih dolenskih občinah in samo podatek, da je bilo od 2. do 11. septembra kontroliranih kar 1.829 vozil, 512 od teh pa jih je kršilo dovoljeno hitrost, pove veliko, še posebej, če vemo, da lažna šoferska solidarnost tudi v tem primeru gotovo ni odrekla.

Preddolgo bi bilo naštevaje vseh podatkov, zato omenimo le, da so bile kontrole še v Sentjerneju, Brezovici, Vavti vasi, Jurki vasi, Mokronogu, Rakovniku, Slovenski vasi, Mirni peči, Zburah, Brusnicah, Žužemberku, Črnom-

• Miličniška kontrola prometa 11. septembra na območju Novega mesta je zabeležila tudi tale dogodek: mimo radarja je švignil osebni avto BMW novomeške registracije, ki je potem, ko je videl, da gre za miličniško kontrolo, skušal pobegniti. Miličniki so bili urnejši in so voznika prijeli. Imeli so kaj videti: za volanom je sedel 15-letni mladenič Gregor Š. iz Novega mesta.

lju, Vranovičih, Dragatušu in Šekje, miličniki pa bodo to delo nadaljevali tudi v prihodnje. To je tudi prvi konkretni korak, da na ta način vendarle skušamo omiliti letošnjo tragično statistiko naših cest, kajti zaenkrat od trkanja na zavest in vzgojo naših voznikov ni domala nikakršnih rezultatov.

RADAR BELEŽIL — Takole je miličnik Darko Ašič spremljal delo radarja in podatke o kršiteljih posredoval patrolji. Za vsak slučaj je zraven še fotoaparati.

Cela štiri leta čakali na kazen

400 tisočakov za sprejem nezakonitih avansov

NOVO MESTO — Dogodek in zgodba o njem sta sicer stara, kako počasi meljejo pravosodni mlini, pa kaže podatek, da je bila šele letos izrečena sodba novomeški IMV, tozdr Commerce Novo mesto, zaradi gospodarskega postopka, storjenega leta 1983.

V izrečeni sodbi novomeškega temeljnega sodišča stoji, da je IMV storila špekulacijo v prometu blaga, saj je v nasprotju z zakonom in dobrimi poslovnimi običaji od januarja do 10. februarja 1983 za svoja vozila sprejemala avanse. Točneje povedano: kupci vozil so morali za avtomobil R-4 TLS, katerega veljavna cena je bila takrat 168.860 (!) din, plačati avans v višini 199.000 din, za R-4 GTL z veljavno ceno 184.300 din 219.000 din avansa in za R-18 TL s ceno 311.870 din avans v višini 379.900 din; dobavni roki vozil pa so bili 3., oziroma 15. april 1983 ter 30. junij 1983.

Zakon pravi, da je jemanje avansov v višini nad dovoljeno ceno v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji, sodišče pa je zategadelj IMV, tozdr Commerce, obsodilo na plačilo denarne kazni v znesku 400.000 din, Steva Kramžerja kot odgovorno osebo v Commerce IMV za opisano dejanje na plačilo desetih tisočakov, izrečen pa je bil tudi varstveni ukrep objave izreka sodbe v tisku.

RANIL SE JE Z NAJDENO PIŠTOLO

ČRNOVELJ — 34-letni Rafo Nisanmždič iz Črnomlja je 11. septembra pri gostinskem lokalu Medved v Črnomlju opazil neznanega Roma, ki je nekaj stikal po bližnjem grmu. Ko je Rom odšel, je v grm pogledal še Nisanmždič in ugotovil, da je neznanec vanj skril predelano signalno pištolo kalibra, ki se polni s šibrami. Ko je orožje prijel v roke, se je pištola sprožila in ga ranila v lano leve roke. Po nudi prvi pomoči so Nisanmždiča odpeljali v novomeško bolnišnico.

Po dolenski deželi

• Misleč, da po romskem naselju skačejo pečene kokoši, je, krepko nacejen, Franc Rozman iz Prečne v nedelju z vilicami v rokah tekal za Romi in jih hotel nabosti. V kruto resničnost se je vrnil šele čez nekaj ur, ko se je zbudil na novomeški postaji milice.

• V času med 5. in 12. septembrom je neznan storilec v kraju Sela pri Ratežu vžomil v vikend 53-letnega Albina Štiha iz Šmarja-Sap. Sodeč po tem, da je Štiha iz vikenda izginilo le 40 kilogramov sladkorja, obstaja utemeljen sum, da je bil na delu kakšen čebelar, ki ob svojih dohodkih novih cen sladkorja ne bi prenesel.

• Miličniki so prejšnji teden v Dolenskinem bifeju v Mirni peči prijeli nekega Suljo Omeroviča. Sulju so se nenavadno tresle roke, tako da so iz njih kar po vrsti padali kozarci. Starost temu ni bila kriva, saj jih Suljo šteje šele 34.

• Zanimanje za košarko je po uspehu naših reprezentantov na Univerzadi in deklet na evropskem prvenstvu močno poraslo. To je zaznati tudi iz tega, da je prejšnji teden nekdo z igrišča SSPTNU v Novem mestu ukradel 4 mrežice za košarko in tako oškodoval šolo za 8 tisočakov. Šport in kriminal pač pri nas že dolgo hodita z roko v roki.

VINJEN ZBIL PEŠAKINJI

KRŠKO — 11. septembra ob 22.20 se je 23-letni Dušan Simakovič iz Krškega peljal z osebnim avtomobilom iz Krškega proti Veliki vasi, na Ulici mladinskih delovnih brigad pa dohitel pešakinji, 51-letno Zofko in 47-letno Anico Pevc iz Venš. Zaradi prevelike hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola — alkotest je krepko pozelenel — je Simakovič pešakinji zadel in zbil po cestišču. Obe sta se pri tem hudo poškodovali in so ju odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Zoper voznika bo podana kazenska ovadba.

Halo, 93

• Minulo soboto je novomeška poklicna gasilska enota prejela obvestilo o požaru na baraki v Jerebovi ulici. Po prihodu so poklicni gasilci ugotovili, da se močno kadi iz montažne gradbene barake zagrebške Geotehnike, ki opravlja dela pri prenovi mostu v Ravog log. Pokazalo se je, da so gorele delovne obleke. Gasilci so požar v nekaj minutah lokalizirali in pogasili, delavcem pa je ostalo opozorilo, naj tudi v začasnih objektih upoštevajo požarnovarstvene predpise.

• V nedeljo ob 11.10 uri so občani obvestili poklicne gasilce v Novem mestu o požaru na stanovanjski hiši v starem delu mesta na Bregu št. 9, ki je last Matjaža Matka. Zaradi značilne strnjene zidave starega predela mesta gasilci niso mogli z vsemi intervencijskimi vozili do goreče hiše, pač pa le z avtosticerno in komandnim vozilom. Navzlic temu je bil ogenj kmalu pogasjen, do požara pa je prišlo zaradi izolacijskih del na sosednji hiši.

S traktorjem preko nasipa

43-letni Janez Vovko iz Žalovič je bil takoj mrtev

ŽALOVIČE — Sezona kmečkih opravil je v razmahu, z njo pa, žal, tudi čas delovnih nezgod. Blizu se čas ličkanja, ki je v minulih letih zakrivil veliko nesreč, vse pogosteje pa je na njivah tudi traktor.

Do ene takšnih tragičnih nesreč je prišlo v soboto, 12. septembra, ko je ob 16.25 43-letni Janez Vovko iz Žalovič peljal traktor, na katerega je

imel pripet voz, naložen s polnimi zaboji krompirja. Med vožnjo po klovno potu je iz doslej še neznanega vzroka zapeljal na levo, kjer je travnat nasip. Kolo traktorja je hip zatem zdrsilno v previs, tako da se je vozilo prevrnilo 8 metrov globoko na njivo. Vovku je med prevračanjem stisnilo glavo, poškodbe pa so bile tako hude, da jim je na kraju nesreče podlegel. Uničen je bil tudi traktor, škodo na njem so ocenili na 500 tisočakov.

SMRT NA TIRIH

VRANJE — 10. septembra nekaj čez polnoč je 59-letni Franc Lončar z Mrzle planine peščil iz smeri Sevnice proti Blanci, v Vranju pa, ne meneč se za spuščene zapornice, stopil na tere. V tistem trenutku je iz krške smeri pripeljal hitri potniški vlak, katerega lokomotiva je Lončarja zadela, da je poškodobam podlegel na mestu nesreče.

PRIJAVIL LAŽNI ROP

KRŠKO — V ponedeljek, 14. septembra, se je krški postaji milice oglasil 52-letni Jože Zemljak iz Stolovnika in prijavil, da sta ga dan poprej blizu doma napadla neznanca, mu grozila z orožjem in okradla za 30.000 din. Preiskava je pokazala, da je bila prijava lažna, tako da bo v kazenski postopek sedaj moral Zemljak.

Posekala kar 1872 dreves

Vložena obtožnica zoper trojico zaradi suma grabeža — Namesto 8 posekala 573 kubikov lesa

KOČEVJE — Že v kratkem bodo morali na zatožno klop kočevskega sodišča sestri 55-letni gozdarski tehnik Mirko Pantar, 37-letni Mato Begič in 9 let mlajši strojni ključavničar Branko Žižek, zoper katere je kočevski javni tožilec vložil obtožnico zaradi utemeljenega suma grabeža. Kot stoji v obtožnici, naj bi Mirko Pantar, sicer vodja gospodarske enote pri Gozdnem gospodarstvu Kočevje, odkazal teren za čiščenje lesa oziroma za posek v nasprotju s pravilnikom o prodaji lesa. Na ta način sta Mato Begič in Branko Žižek lahko posekala več kot 573 kubikov najrazličnejšega lesa, čeprav sta

imela vsak odobren in plačan le posek 8 kubikov. Begič in Žižek sta si na ta način pridobila preko 2 milijona dinarjev protipravne premoženjske koristi. S tem pa zgodbe še ni konec. Po navedbah obtožnice naj bi Mato Begič in Branko Žižek z lesom tudi trgovala, seveda na nedovoljen način. Oba sta les, ki sta ga posekala nekje za Koblerji in za katerega sta plačala skupaj vsega 4 tisočake, prodala naprej, ob Splošnem mizarstvu v Grosupljem in nekemu zasebnemu obrtniku še drugim kupcem. Obtožnica pravi, da sta Begič in Žižek vsega skupaj posekala nič več in nič manj kot 1872 dreves. Ni kaj, lepo število!

Odeje v mestni kanalizaciji

Veliko dela za kočevske gasilce — Ob gašenju še čiščenje kanalizacije — V ceveh odeje, oblačila in še kaj — Zanimarije gasilski aparati

KOČEVJE — »Prebivalci se vedno bolj neodgovorno in vedno manj samozadržito obnašajo, saj smo doslej imeli na leto povprečno po 24 požarov, letos pa jih je bilo do konca julija že 36,« ugotavlja Milan Simičič, tajnik Občinske gasilske zveze Kočevje. Najpogosteje so se vneli dimniki, in sicer 8-krat, trava pa je gorela 7-krat. Pet požarov je bilo v delovnih organizacijah. Pralni stroji in hladilniki so se vneli 3 krat (lani je gorel tudi televizor). Letos sta bila tudi že dva manjša gozdna požara, dva krat pa so gasilci posredovali zaradi požara v hlevu ali drvarnici. Dvakrat sta gorela tudi avtomobila. Največja škoda je bila, ko je gorela stanovanjska hiša v Rožni ulici v Kočevju. Dva alarma pa sta bila tudi lažna.

vali pri prebijanju (čiščenju) kanalizacije v mestu. Ugotavljajo, da je mestna kanalizacija slaba, premeri cevi premajhni, v ceveh pa najdejo vse, od kosov odej do oblačil in drugega, kar mečejo tja občani ali pa nevestni gradbinci. V poletnih dneh so opravili tudi že

več prevozov vode. Najpogosteje so jo vozili za Lovski vrh oz. Laze pri Koprivniku, Grčarice pa tudi delovišče Cestnega podjetja Novo mesto v Zlebiču redno oskrbujejo s pitno vodo. V prenovljenih prostorih gasilskega centra uspešno dela tudi gasilski servis, ki vzdržuje gasilske aparate za delovne organizacije in druga sredstva za gašenje.

ZARADI UTRUJENOSTI NA TRAVNATO BANKINO — 31-letni Stjepan Somic iz Mošenice, začasno na delu v Zahodni Nemčiji, se je 11. septembra ob 1.15 peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. V Skopiacih je zaradi utrujenosti in vožnje preblizu desnega roba ceste zapeljal na travnato bankino, nato pa naglo zavil na levo, kjer je trčil v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal 50-letni Jože Kastelic iz Ljubljane. Med trčenjem se je Kastelic laže poškodoval in mu je bila pomoč nudena v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za 5 milijonov dinarjev.

NA MOSTU IZSILJEVAL PREDNOST — 11. septembra ob 13.15 je 25-letni Marjan Hosta iz Dolnje Stare vasi peljal tovornjak z Mirne proti Slovenski vasi. Ko je v Trsteniku pripeljal do zoženega dela cestišča pred mostom, kjer stoji znak, da imajo prednost vozila iz nasprotne smeri, je, ne meneč se za to opozorilo, zapeljal na most, po katerem pa je takrat že vozil nasproti z osebnim avtom 25-letni Marjan Bartolj z Mirne. Med vozili je prišlo do čelnega trčenja, v katerem se je Bartolj hudo telesno poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Na vozilih je bilo za 1.000.000 milijon dinarjev škode.

Ukradene motorje predelali

Kazenska ovadba zoper pet mladoletnikov iz Kočevja in Brega — Kradli kolesa z motorjem, vlomili v bife

KOČEVJE — Pet mladoletnikov (K. S., P. S., P. D. in Ž. Z. iz Kočevja in I. R. z Brega pri Kočevju) je kočevska postaja milice prijavila javnemu tožilcu zaradi kraje koles z motorjem. Od letošnje pomladi pa do avgusta so ukradli 8 koles z motorjem. Po opravljeni tatvini so jih na kakem samotnem mestu razstavili in pobrali kolesa, luči, motor in druge dele, ki so jih potrebovali za svoje »jeklene konjičke. Cesar niso potrebovali (predvsem odkirje koles z motorji), so odvrgli v Rinžo ali v gozd. Dele so skrivali tudi v neki kraški jami v bližini Kočevja.

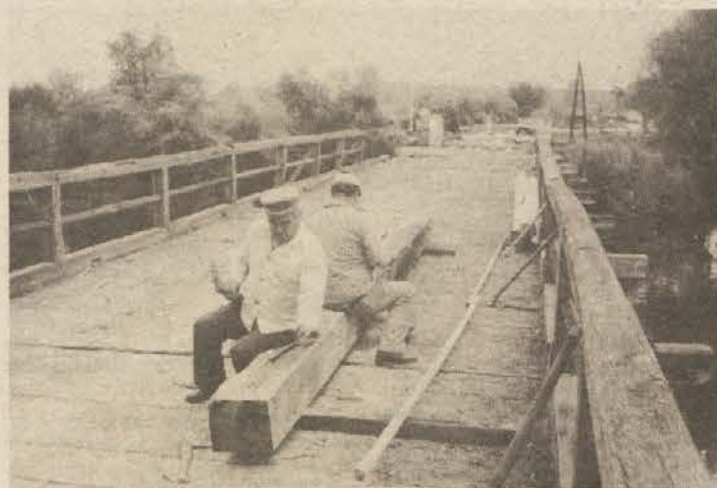
Pri hišnih preiskavah so miličniki zasegli precej delov ukradenih koles. Nekaj delov so gasilci potegnili tudi iz Rinže. Pri teh preiskavah so miličniki odkrili še več drugih predmetov, ki izvirajo še iz drugih tatvin, ki so jih zagrešili mladoletniki. Tako so kradli tudi pijačo iz bifeja RIS v Kidričevi ulici v Kočevju, kamor so vlamljali ponoči. Pijačo so popili, prazno embalažo pa so prodajali raznim trgovinam po Kočevju.

Pri komandirju postaje milice Kočevje Petru Ješelniku smo zvedeli, da je kazenska ovadba za tatvine koles z

motorjem že predana javnemu tožilcu, za ostala kazniva dejanja pa še ne. Ta skupina mladoletnikov se je »okrepila« z nekaterimi novimi člani, lotevala še nekaterih drugih kaznivih dejanj, ki pa jih miličniki še raziskujejo.

Komandir Ješelnik je zato poudaril, naj bodo starši bolj pozorni, kaj počene njihovi otroci, posebno še, če prinašajo domov predmete, za katere ni povsem znano, po kakšni poti so lahko do njih prišli. Predvsem bi se morali bolj samozaščitno obnašati občani, najbolj pa lastniki koles z motorjem. Število takih in podobnih kaznivih dejanj namreč v zadnjih letih zaskrbljuje hitro narašča.

J. PRIMC

OBNAVLJAJO MOST V KOSTANJEVICI — Delavci brežiškega tozda novomeškega Cestnega podjetja so pretekli teden začeli popravljati most v Kostanjevici. Računajo, da bodo dela na obeh mostovih čez Krko končali še ta mesec. Za ta čas so vojaki postavili pontonski most, čez katerega je sedaj preusmerjen ves promet. (Foto: J. Simčič)

MOPEDIST V KRITIČNEM STANJU

KOČEVJE — V nedeljo, 13. septembra, ob 15.55 je prišlo na Trdnjavi (Rudnik) pri Kočevju do hude prometne nesreče, v kateri sta bila udeležena dva mladoletna voznika koles z motorjem. Iz Trdnjave proti restavraciji Jezero je vozil H. R. Zaradi neprimerne hitrosti ga je na nepreglednem desnem ovinku zaneslo na levo, da je trčil v kolo z motorjem, ki ga je pravilno po svoji desni vozi nasproti mladoletni K. A. Oba voznika so odpeljali najprej v zdravstveni dom v Kočevju, nato pa na Univerzitetni klinični center Ljubljana, kjer so ugotovili, da je H. R. lažje poškodovan in so ga odpustili iz bolnišnice, K. A. pa so zadržali, saj je zaradi hudih poškodb po glavi v kritičnem stanju. Na obeh vozilih je za okoli 400.000 din skode.

J. P.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 18. IX.

TV MOZAIK
10.00 TEDNIK
11.00 MEDNARODNA OBZORJA
11.40 SVET NA ZASLONU
MATINEJA
12.20 AVGUST STRINDBERG, ponovitev 2. dela švedske nadaljevanke
15.05 — 00.00 TELETEKST
15.20 TV MOZAIK, ponovitev
17.40 POROČILA
17.45 VUKOV KOTIČEK, 3. del otroške serije
18.00 DR. WHO: ROBOT, 7. del angleške serije
18.25 DVA OBRAZA JADRANSKE OBALE: Turizem in kultura
19.00 OBZORNİK
19.10 RISANKA
19.15 IZ TV SPORODOV
19.25 ZRNO, VREME

19.30 DNEVNIK
20.00 BREZČASNA DEEŽELA, 8., zadnji del avstralske nadaljevanke
20.55 ZAKON LJUBEŽNI, 2. del dokumentarne serije
21.45 REZERVIRAN ČAS
22.15 DNEVNIK
22.30 DESET ČUDEŽNIH DNI, francoski film
V Chabrolovem filmu Deset čudežnih dni igra Orson Welles človeka-boga, bogataša, ki v svoji okolici vlada in strahuje. Svojo mlado ženo in posvojenca sili, da se oblačita po modi iz leta 1925 in se ne zaveda ljubezni, ki se je splela med ženo in posvojencem, ki ima nenehne vedenjske motnje.

DRUGA TV MREŽA

16.55 Test — 17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Znanost —

18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Alpski večer 87 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Iz koncertnih dvoran — 22.00 Klub srčnih bolnikov (kanadski film) — 22.35 En avtor, en film: Adi Imamović: Vrnitveni

TV ZAGREB

8.20 Poročila — 8.25 Otroška oddaja — Izobraževalni program: 8.55 Kaj dela, kako dela — 9.10 Živimo z glasbo: Zlata ptičica — 9.30 Francoščina — 10.00 TV Dnevnik — 20.00 Argumenti (zuntanjepolitična oddaja) — 20.30 Mali koncert resne glasbe — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Zgodilo se je jutri (ameriški film) — 22.30 Znanost in mi

SOBOTA, 19. IX.

7.50 — 12.35 in 16.00 — 23.25 TELETEKST
8.05 POROČILA
8.10 KLJUKČEVE DOGODOVIŠČINE, ponovitev 4. dela lutkovne serije
8.25 MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB, 4. del
8.45 ABECEDA NA POLJU IN V GOZDU
8.55 NACIONALNI PARKI: Risnjak
9.20 TA ČUDOVITI NOTNI SVET, ponovitev 2. dela
10.20 SLOVENSKI OKTET V POSTOJNSKI JAMI
10.50 PO SLEDEH NAPREDKA
11.30 JUGOSLOVANSKA TEVETKA: LICE OB LICU, ponovitev
12.30 POROČILA
16.25 POROČILA
16.20 PES, KI JE PREPREČIL VOJNO, kanadski film
17.45 GLASOVI ZGODOVINE: GAML ABDEL NASER
18.35 NA ZVEZI
19.00 KNJIGA

19.10 RISANKA
19.15 IZ TV SPORODOV
19.25 ZRNO, VREME
19.30 DNEVNIK
20.15 PESEM JE ŽENSKA: Ditka Haberl
20.50 BRATOVŠČINA, ameriški film
Gre za zgodbo o dveh bratih. Mlajši se po končanem študiju pridruži mafiji in se poroči s hčerko enega od vplivnih mafijskih mož. Ta je pred leti izdal vrsto svojih sodelavcev. Ko botri to zvedo, zadolžijo mafijskega šefa, da ga ubije. Čeprav se ukazu upira, saj mora ubiti sorodnika, se ukazu le ukloni. To je povod za nadaljnja obračunavanja, v katerih sta brata na različnih bregovih. Starejši brat se umakne na Sicilijo, mlajši, ki ima nalogo, da ga najde in ubije, mu vendarle pride na sled...
22.20 DNEVNIK
22.35 MESTO KOT ALICE, 1. del avstralske nadaljevanke
Nadaljevanke pripoveduje o mladi Angležinji, ki leta 1942 pride v japonsko ujetništvo. Japonci ženske in otroke tri leta vodijo skozi džunglo. Na poti srečajo

avstralska ujetnika, ki skušata pomagati bolnim ženskam in otrokom. Med Angležijo in Avstralcem se spete nežna vez. Nadaljevanke ima šest delov.

DRUGA TV MREŽA

14.25 Test — 14.40 Kako biti skupaj — 15.10 Moška vzgoja (sovjetski film) — 16.25 Severno od sonca (drama) — 17.25 Mednarodni festival folklorne Ankar 87 — 18.25 Dallas — 19.30 Dnevnik — 20.15 Glasbeni večer — 21.45 Poročila — 21.50 Oddaja iz kulture — 22.20 Jazz — 22.50 Športna sobota — 23.10 Kronika Bitefa

TV ZAGREB

9.00 Izobraževalni program — 10.30 Poročila — 10.35 Program plus — 17.00 Poročila — 17.10 TV kolekar — 17.15 Narodna glasba — 17.45 Sedem TV dni — 18.30 Medtem (dokumentarna oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.15 Boljše življenje — 21.05 Psi vojne (angleški film) — 22.35 Dnevnik — 22.50 Nočni spored

Napadel tudi paciente

Pripor za Florjana Baumkirherja iz Zabukovja — Vrsta kaznivih dejanj nasilniškega obnašanja

ZABUKOVJE — Sevniški miličniki so v ponedeljek, 14. septembra, zaradi suma kaznivega dejanja nasilniškega obnašanja prijeli večkratnega kršitelja zakona, 43-letnega Florjana Baumkirherja iz Zabukovja. Po doslej zbranih podatkih ima slednji na vesti več kaznivih dejanj.

Kot govorijo prvi podatki preiskave, naj bi bil 3. septembra zvečer v gostilni Pajk v Zabukovju pretepel vaščana Franca Oblaka, 7. septembra dopoldne pa na avtobusu v Podvrhu obračunal z Antonom Zakrajškom. Z nasilniškim obnašanjem naj bi bil Baumkirher nadaljeval tudi 10. septembra, ko je v trgovini v Zabukovju, kjer je zaposlena njegova žena, vrgel na tla registrsko blagajno in računalnik, poleg tega pa razbil še

enajst steklenic mineralne vode Radenska. Dan zatem je doma v večernih urah pretepel svojo ženo, lonec pa je prekipel, ko je v ponedeljek obiskal zdravstveni dom v Sevnici. Tam se je namreč hotel stepsti tako z osebjem doma kot s pacienti, na srečo pa so miličniki posredovali dovolj zgodaj.

Zoper Baumkirherja bo podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu, privedli pa so ga tudi k preiskovalnemu sodniku novomeškega sodišča, ki je zoper njega že odredil pripor.

Občani zahtevajo več kontrol za mopediste

O prometnih zagatah v ribniški dolini

RIBNICA — Na cestah v ribniški dolini se je letos zgodilo že veliko prometnih nesreč s hudimi posledicami, tudi smrtnimi. Zastavlja se vprašanje, kakaj, ko so vendar podzvzeti mnogi ukrepi za njihovo preprečevanje.

Gotovo je glavni vzrok za nesreče nizka prometna kultura voznikov, od kolesarjev in mopedistov, do motoristov in avtomobilistov. Ne kaže pa zanemariti tudi slabih cest. Najslabša med njimi je magistralna, polna lukenj in vdolbin. Nanovo prelita bi morala biti med Ribnico in Kočevjem že lani, pa še vedno ni, ker že po stari navadi za ta del Slovenije najprej zmanjka denarja. Promet na magistralni pa je vedno večji, posebno v času turistične sezone.

Letos so posebna zanimivost ribniške doline mopedisti, ki jih je že skoraj za armado. Nekateri med njimi počenjajo prave vragolije, seveda take, ki niso v skladu s prometnimi predpisi. Miličniki mopediste in motoriste sicer še posebno zavzeto kontrolirajo, vendar občani menijo, da bi bile te kontrole lahko še pogostnejše in strožje.

Ribnica nujno potrebuje obvoznico. Težki tovornjaki zdaj pogosto kar zatrpajo ozko glavno ribniško ulico in tako še dodatno prispevajo k prometni neurejenosti. Obvoznica bi prispevala k razbremenitvi prometa skozi Ribnico.

»Botri« nesreče pa so pogosto tudi vozniki, ki vozijo pod vplivom alkohola. Tudi teh kršilcev je vedno več. Sicer pa drugače skoraj ne more biti, saj je tudi gostišče vedno več, med gosti pa so v večini pivci alkoholnih pijač.

M. GLAVONJČ

NEDELJA, 20. IX.

8.00 — 13.05 in 15.30 — 22.15 TELETEKST
8.15 POROČILA
8.20 ŽIV ŽAV
9.15 DR. WHO: ROBOT, ponovitev 7. dela
9.40 MESTO KOT ALICE, ponovitev 1. dela avstralske nadaljevanke
10.30 DOMAČI ANSAMBLI: PTUJ 87, 1. oddaja
11.35 NA ZVEZI, ponovitev

12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.45 N. Gogolj: MRTVE DUŠE, 3. del sovjetske nadaljevanke
17.00 POROČILA
17.05 JOHNNY BELINDA, ameriški film (ČB)
18.45 RISANKA
19.00 KINO
19.15 IZ TV SPORODOV
19.25 ZRNO, VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 PRETEŽNO VEDRO, 5. del

nadaljevanke
20.55 ZDRAVO

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Oddaja za JLA in igrani film — 12.00 Oddaja resne glasbe — 15.15 Estoril: Avtomobilske dirke FI za VN Potrualske — 18.45 Oddaja iz kulture — 19.30 Dnevnik — 20.00 Avtomobila — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Dokumentarna oddaja — 21.45 Mali koncert — 22.00 Poezija

PONEDELJEK, 21. IX.

TV MOZAIK
10.00 ZRCALO TEDNA
MATINEJA
10.20 VELIKAN, ameriški film
16.50 — 22.50 TELETEKST
17.05 TV MOZAIK, ponovitev
17.25 POROČILA
17.30 RADOVEDNI TAČEK
17.45 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽA-

MET
17.50 NACIONALNI PARKI: Mijet
18.15 DANZAS MARACAIBO, 1. oddaja
18.45 RISANKA
19.00 OBZORNİK
19.12 IZ TV SPORODOV
19.25 ZRNO, VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 KLJUČ DO REBEKE, 2. del ameriške nadaljevanke

21.05 OMIZJE: Agrokomerc in tržno gospodarstvo
22.45 POROČILA

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Basnodrom — 17.45 Vukov kotichek — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30

TOREK, 22. IX.

TV MOZAIK
10.00 ŠOLSKA TV
11.00 JEZIKOVNI UTRINKI
11.05 TUJI JEZIKI: Angleščina XVI
16.15 — 23.00 TELETEKST
16.30 TV MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.35 POROČILA
17.40 EX LIBRIS M&M
18.45 RISANKA

19.00 OBZORNİK
19.12 IZ TV SPORODOV
19.25 ZRNO, VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 SAKRALNI KONCERT DUKA ELLINGTONA, posnetek iz franciškanске cerkve v Ljubljani
22.05 INTEGRALI
22.45 DNEVNIK

DRUGA TV MREŽA

17.30 Tuji jeziki: angleščina — 18.00 Mostovi-hidak — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Novi rock 87 — 19.30 Dnevnik — 20.00 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije: Čebelarški muzej Radovljica — 20.30 Zrebanje lota — 20.45 Informativna oddaja — 21.00 Narodna glasba — 21.50 Glasba na ekranu: B. Adamič — 22.20 Pavle Miškina

SREDA, 23. IX.

TV MOZAIK
10.00 MOSTOVI
MATINEJA
10.30 SAKRALNI KONCERT DUKA ELLINGTONA, ponovitev
16.50 — 23.30 TELETEKST
17.05 TV MOZAIK — MOSTOVI, ponovitev
17.35 POROČILA
17.40 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE
17.55 MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB

18.15 ŽIVALSKI SVET
18.45 RISANKA
19.00 OBZORNİK
19.12 IZ TV SPORODOV
19.125 ZRNO, VREME
19.30 DNEVNIK
20.00 DOKUMENTAREC MESECA: RAZLIČNE HITROSTI ČASA, portret Vladimirja Štovička
20.45 FILM TEDNA: SANTA FE, 2. del avstralske trilogije Kam in nazaj
22.45 DNEVNIK

23.00 NOVI ROCK 87

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška serija — 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV kolekar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbena dogajanja — 21.30 Včeraj, danes, jutri — 21.45 Umetniški večer: Shakespeare na TV: Vihar

K CISTERNI ŠE TRAKTOR — Člani Gasilskega društva Gabrje so avgusta uvrstili na seznam svoje opreme nov traktor, s katerim bodo prevzeli na kraj morebitnih požarov lani kupljeno cisterno. Tako bodo lahko hitro posredovali tudi na manj dostopnih območjih, kamor ne morejo večja vozila. Za nakup traktorja so združili lastna sredstva, prispevke krajanov in družbene dotacije. (Foto: M. Luzar)

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Z datumom 13. avgust 1987 je izšla 16. številka Skupščinskega Dolenjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA NOVO MESTO

Ugotovitveni sklep ustanovne skupščine SIS za pospeševanje in proizvodnjo hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Novo mesto
Samoupravni sporazum o ustanovitvi Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Novo mesto
Statut Samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Novo mesto
Sklep o oblikovanju konferenc delegacij za delegiranje delegatov v skupščino skupnosti za preskrbo občine Novo mesto
Smernice za spremembe in dopolnitve dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 ter družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1986—1990

OBČINA RIBNICA

Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Ribnica

DANES POMISLITE NA VAŠ DIMNIK!

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV kolekar — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Slavnostna seja CK ZKJ ob 50-letnici prihoda Josipa Broza Tita na čelo partije — 21.00 Poseben umetniški program ob 50-letnici prihoda Josipa Broza Tita na čelo partije
gledališče — 10.30 Poročila — 10.35

Z VAMI JE **schiedel**® IN **GRADNJA ŽALEC**
tel. (063) 701-011

Kvaliteta v dveh kosih

Je združitev Iskre in Novega mesta utopija?

NOVO MESTO — Tema je sicer stara, vendar ob sobotnem priletu prvenstva v republiških rokometnih ligah vnovič aktualna. Kajti dejstvo je pač, da se ženski rokomet v novomeški občini s kakšno večjo kvaliteto ta čas ne more pohvaliti, vsaj s takšno, kakršno bi si glede na tradicijo tega športa in rezultate v preteklosti bržkone zaslužili, po drugi strani smo vnovič priča absurdni, da iz taiste občine v najboljši republiški ligi nastopata kar dve ekipi.

Veliko je bilo v minulem prvenstvu govora o tem, da se bosta ekipi šentjernejske Iskre in Novega mesta združili, bilo je tudi nekaj sestankov vodstev obeh klubov, slišati je bilo grožnje iz novomeške TKS, da v primeru nerazumevanja in neenotnosti ekipi čakajo sankcije, a vse kaže, da iz tega ne bo nič. Odveč je verjetno pripomniti, kaj bi taka združitev za kvaliteto ženskega rokometna na Dolenjskem pomenila, a spominimo se le primera Kranja. Iz

docela v kvalitetnem rokometu anonimnih ekip je z združitvijo nenadoma nastala vrsta, ki je lani dobesedno pometla z vsemi nasprotniki in osvojila naslov republiških prvakinj. Vse kaže, da bo tako tudi letos. V Novem mestu pa za vsako ceno ščitimo svoje lokalne interese in stolčke, kopja se lomijo ob vprašanjih, kakšno ime naj bi nosila nova ekipa, ali bo njen trener Novomeščan ali šentjernečan, ali se bodo tekme igrali v šentjernejski ali novomeški dvorani, kdo bo nosilec ženskega imena, kdo moškega rokometista, skratka, kdo bo pobral smetano in kdo usadilino. Namesto da bi bilo v ospredju spoznanje, da gre vendar za šport in da se v skrajnem primeru na tehnično na eno stran postavijo vse prednosti take združitve, na drugo pa, če hočete, vse, kar naj bi prvi ali drugi klub s to potezo izgubil. In če že med kluboma ni enotnega jezika, naj bi odločilen korak naredila občinska telesnokulturna skupnost.

B. BUDJA

ROBIČ PETNAJSTI NA KRITERIJU

HILDESHEIM — Skupina novomeških kolesarjev Darko Papež, Robič in Kruljac se je minuli petek udeležila kriteijske dirke v zahodnonemškem Hildesheimu. Med 120 kolesarji je Papež zasedel 15. in Kruljac 18. mesto, medtem ko je Darko Papež odstopil. Zato pa se je slednji izkazal nekaj poprej, ko so se tekmovalci preizkusili v dirki za motornim vodstvom. Čeprav so naši kolesarji prvi sodelovali v takšni preizkušnji, je Papež zasedel 9. mesto, njegova povprečna hitrost pa je bila preko 60 kilometrov na uro.

Zmaga slovenskih voznikov

V Trstu se je končalo prvo srečanje voznikov kasačev Alpe-Jadran — Uspeh Slovenije in Radkoviča

TRST — Ob za naše razmere in naše hipodrome nenavadni uri, 21.50, se je minulo sredo na idiličnem hipodromu Montebello v Trstu končal letošnji kasaški troboj Alpe-Jadran, ki je kot prvo tekmo v svoj življenjski napisal tisto 16. avgusta letos na šentjernejskem hipodromu. Po šentjerneju sta bili še dve dirki, 6. septembra v avstrijskem Wildonu in, kot že rečeno, minulo sredo v Trstu, skupni zmagovalci pa je nekoliko presenetljivo, predvsem zaradi velikega naskoka, postala ekipa Slovenije.

Tekmovanje, ki je svoj krst doživelo prav v šentjerneju, je s tremi prireditvami nedvomno pokazalo, da je bila odločitev prava in da kaže s temi prireditvami nadaljevati, postanejo naj del tradicije kasaškega športa. Še posebej pa veseli, da je že prvo srečanje prineslo slovenski vrsti takšen uspeh, h kateremu je levji delež prispeval tudi šentjernečan Božo Radkovič, ki je z dobrimi vozniki na vseh treh dirkah zbral kar 19 točk in zmagal v posamični konkurenci voznikov amaterjev.

Sicer pa pogledimo vrstni red, najprej ekipe: 1. Slovenija 64, 2. avstrijska Stagerska 39, 3. Furlanija-Juljska krajina 35; posamezno: 1. Radkovič (šentjernejski) 19 točk, 2. Hanžekovič (Ljutomer) 18, 3. Cepak (Furlanija-Juljska krajina) 17, 4. Hoefler 15, 5. Walcher (oba Stajerska) in Slabe (Brdo) po 13 itd. Omeniti moramo, da je edino Radkovič od vseh slovenskih voznikov nastopil na vseh treh dirkah, prav tako pa je potrebno zapisati, da je slovensko ekipo na vseh treh nastopih v okviru srečanja Alpe-Jadran vodil znani zagnani šentjernejski ljubitelj konjskega športa, veterinar Alfred Trenz.

MLADINCI DOLENJSKE DEVETI

NOVO MESTO — V nedeljo se je končala tradicionalna, že 28. kolesarska mladinska dirka Po Istri, na kateri je letos nastopilo 20 ekip, med njimi tudi vrsta Dolenjske. V konkurenci starejših mladincev so se tako prvič poskusili Eržen, Fink in Puš, vsi še mlajši mladinci, ki so se, če to, upoštevamo, odlično odrezali: ekipno so zasedli deveto mesto, po štirih etapah pa so bili v posamični razvrstitvi: Eržen 26., Fink 29. in Puš 33. Eržen je zasedel tudi 4. mesto v točkovanju gorskih ciljev, Puš pa 8. v seštevku letičnih ciljev.

IMELI SO SI KAJ Povedati — Ne preveč zadovoljni so obrzi Jožeta Majesa, vodje strokovnega štaba kolesarjev Krke, Jožeta Mozetiča, predsednika Kolesarske zveze Slovenije, in Marjana Zupanca, predsednika KD Krka (od leve proti desni), ki jih je kamera ujela med ogledom nedavno končanega svetovnega kolesarskega prvenstva v avstrijskem Beljaku. Ob pregledu rezultatov naših kolesarjev so si gotovo imeli kaj povedati. (Foto: B. Budja)

Hud poraz Iskre v derbiju

Pričelo se je prvenstvo v moški in ženski SRL — Prvi derbi Mlinotestu — Inlesova zmaga v Sevnici — Tesen poraz Crnomaljev

Čeprav je zunaj še poletje, se je s sobotnim prvim kolom v obeh republiških rokometnih ligah že pričela sezona dvoranih športov. Prva srečanja v moški in ženski SRL so prinesla bolj ali manj pričakovane rezultate, nekoliko presenečena le hud poraz šentjernejskega v uvodnem derbiju proti Mlinotestu, medtem ko katastrofa Kočevk v Veliki Polani ob dejstvu, da so igralke Itasa letos močno oslabiljene, ni nepričakovana. Sicer pa pogledimo sobotno kolo pod drobnogledom, najprej moške.

SEVNICA—INLES 25:29 (11:13) — Sevnicanom, novincem v ligi, ni uspel podvig v srečanju z lanskim prvacom SRL. Res, da Ribničani nastopajo letos precej pomlajeni, vendar še zmeraj veliko bolj izkušeni od gostiteljev, kar je tudi odločilo srečanje. Tekma je bila namreč veskrozi izenačena, Sevniciani pa v ugodnih trenutkih niso izkoristili svojih priložnosti, kar se jim je seveda maščevalo.

Sevnica: Kovačič, Regner, Starina 3, Kostec 3, Šunta, Špan 3, Svažič 4, Kneževič 1, Senica 1, Trbovc 10, Možic. Inles: Lapajne, Šilc 1, Čirovič 9, Lukič 5, Tomšič 2, Ilc 3, Mate 7, Jurič, Fajdiga 2, Lesar, Mihelič, Žagar.

PRULE—CRNOMELJ 21:20 (10:9) — Srečanje v Ljubljani je razočaralo maloštevilne gledalce, gostje pa so imeli veliko priložnost, da bi iztržili kaj več. Le svojem vratarju se imajo igralci Prul zahvaliti, da točki nista odšli v Crnomelj.

Crnomelj: Plut, Bohte, M. Papež 3, Kavšek, Hudelja 3, Novak 1, Možina, J. Papež 7, Pezdirc 2, Adlešič 3, Orič 1, Kmetič. Pari 2. kola so: Inles—Šoštanj, Crnomelj—Slovenj Gradec, Sevnica—Bakovci itd.

MLINOTEST—ISKRA 20:14 (12:7) — Derbi prvega kola v ženski SRL je prinesel visoko zmago gostiteljev in povsem prav so imeli tisti, ki so igralke iz Ajdovščine šteli med največje konkurentke za vrh lestvice, razočarale pa so šentjernejske. Tudi slednje naj bi bile po napovedih kandidatinje za naslov prvaka, česar pa, po sobotni igri sodeč, ne bi mogli trditi.

Srečanje je odločil že prvi polčas, ko so si igralke Mlinotesta prigrabile dovolj veliko prednost za mirno nadaljevanje.

Iskra: Bolte, Gorenc, Dolar 1, Kegljavič, Radovan, Turk 5, Selan 1, Rangus 2, Vide 5, Kim, Jakše, Kos.

NOVO MESTO—BURJA 25:20 (13:6) — Že od vsega začetka je bilo to srečanje igra mačke z mišjo. Novomeščanke so bile veliko boljše nasprotnice, čeprav s prikazano igro niso povsem zadovoljile. Vodile so od prve do zadnje minute, večkrat je bila njihova prednost tudi 10 zadetkov, a je v zadnjih minutah, ko je dal trener Popadič priložnost tudi mlajšim igralkam, skopnela. Še največ sta pri Novomeščankah pokazali razpoloženi krilni igralki Iličinova in Patetova.

Novo mesto: Butala, Pate 6, Kramar 1, Iličin 10, Jakše 5, Repinc, Abazović 1, Simončič 1, Opruc 1, Hočevnar.

Pari prihodnjega kola: Itas Kočevje—Cerkno, Kranj—Novo mesto, Iskra—Olimpija itd.

BREZ TEŽAV DO PRVIH TOČK — Rokometnice Novega mesta so na startu prvenstva v SRL brez večjih težav ugnale mlado ekipo Burje iz Škofljice. Patetova (na posnetku v akciji) je bila ob Iličinovi najboljša igralka gostiteljev, ki so visoko zmago pripravile v zadnjih minutah srečanja, ko je trener Popadič dal priložnost tudi mlajšim igralkam. (Foto: B. Budja)

Nadgrajujejo delo od prej

Košarkarice »Laboda« pred tekmami za obstanek v ligi — Bodoče igralke iz pionirskih vrst — Denar bo

NOVO MESTO — S pričetkom pouka naj bi stekla tudi tekmovanja ženskih košarkarskih ekip v osnovnošolski ligi, ki bo vključila tekmovalne sestave širšega novomeškega območja. To je ena od poti, po kateri želi priti vodstvo ženskega košarkarskega kluba Labod do močnejšega kadrovskega zaledja.

Po težavah iz lanske sezone, ko je ekipa zaključila tekmovalno močno oslabiljena, si je strokovno vodstvo postavilo za cilj obstanek v republiški ligi. Sodijo, da bo konkurenca med ekipami, ki bodo odigrale prva srečanja že sredi oktobra, močna, ker se vsa moštva skrbno pripravljajo spriču predvidenih novosti v tekmovalnem sistemu. Zaradi tega neželjene del novomeške košarke že zagnano trenira. Članice se dobivajo na vadbi šestkrat na teden, pri igri pa se jim poznajo dobre majske in junijske kondicijske priprave. Clanska vrsta je v glavnem v prejšnji sestavi, ob njej pa raste obetavna generacija mladink, ki naj bi se ji pridružile pionirke iz šolskih tekmovalnih ekip.

Dolgoročni cilj klubskega vodstva je II. zvezna liga, za kar se bo po besedah trenerja Bojana Peljhana dalo ustvariti dovolj kakovostne igralke in dobiti nekako tudi denar. Strokovni štab, ki poudarja, da mu pri prevzemu vodenja kluba ni bilo potrebno začeti vsega znova, je utrdil še trenerske vrste. Za vadbo bo skrbelo dobrega pol ducata trenerjev. Vsa prizadevanja podpira tovarna Labod kot pokrovitelj novomeške ženske košarke.

L. M.

PAPIRNIŠKA MAGISTRALA

KRŠKO — Danes bo na pot proti Titovemu Drvarju odšla skupina 10 kolesarjev rekreativcev iz TCP Djuro Salaj. Papirniška kolesarska magistrala Krško — Titov Drvar naj bi poslej postala stalna vez prijateljstva med obema mestoma.

POLOM RIBNIŠKIH NOGOMETAŠEV

RIBNICA — Katastrofalno slabo so pričeli tekmovalne v letošnji ljubljanski regionalni nogometni ligi igralci Ribnice. Na startu so visoko izgubili dve srečanja, proti Borovnici kar z 1:8, z Dramljami pa 0:4.

Start z novim trenerjem

Začetek prvenstva v ženski SRL — Popadič znova na krmilu Novomeščank — Trening šele 28. avgusta

NOVO MESTO — Novomeške rokometnice so uspešno startale v letošnje prvenstvo: v soboto so brez vsakršnih težav odpravile ekipo Burje. Resnici na ljubo pa je treba dodati, da igralke iz Škofije niso pokazale kaj dosti rokometnega znanja in so daleč od tiste ekipe izpred štirih, petih let. Prvič po daljšem premoru pa je v soboto na novomeški klopi sedel novi trener Slavoljub Popadič, ki je ekipo Novega mesta vodil že pred leti v medrepubliški rokometni ligi. Ni sedaj naš namen razpredati o tem, kako to, da Novomeščanke v domala vsako novo prvenstvo zajadrago z novim trenerjem, bolj zanimivo bo nemara slišati, kje je danes mesto novomeškega ženskega rokometista. Še ne tako dolgo nazaj je bil to tretji kolektiv v Sloveniji.

»Imamo domala enako ekipo kot lani, izjema so Pelkova in Zupačičeva, ki sta začasno prenehale zaradi študija v Ljubljani, edina nova igralka pa je vratarka Hočevnarjeva iz Metlike. Naš osnovni cilj je, da ekipo pač obdržimo skupaj, da dekleta odigrajo še kako leto ali dve v tej postavi, potem pa bi moralo vnovič kreniti navzgor. V klubu imamo danes preko 50 mladih obetavnih igralk, ki so se že dokazale in potrdile. Omenim naj le, da so tako mlajše kot starejše pionirke osvojile drugo mesto v Sloveniji, kar gotovo ni majhi kašelj, za nas pa je obveza, da enako zavzeto in strokovno delamo z njimi še naprej. Če le ne bi bilo nekaterih težav.«

Katerih?

»V prvi vrsti nas sedaj pesti izredno pomanjkanje denarja. Imamo več

ekip, stroški naraščajo, kupček denarja pa je vse tanjši. Klub je brez pokrovitelja, živimo le od sredstev, ki jih dobivamo od ZTKO, kar pa je — to nam bodo pritrili vsi, ki imajo karkoli opravka z ligaškim športom — daleč premalo.«

Na takšnih ugotovitvah je verjetno postavljen tudi cilj ekipe v letošnji tekmovalni sezoni. »Vedeti je treba, da smo dejansko brez resnih priprav. Dolgo je bilo nejasno, kdo bo trener, potem so poklicali mene, ki sem v klubu že polnih 10 let. Tako smo s treningi pričeli šele 28. avgusta, kar se sicer v srečanju z Burjo še ni tako poznalo, vendar je bilo le očitno, da dekletom primanjkuje uigranosti in kondicije. Poskušali bomo doseči uvrstitev okoli 4. mesta ali še

Šport

Do točk kljub prazni zračnici

V Prilipah dirka za republiško prvenstvo

PRILIFE — AMD Brežice je minulo nedeljo na progi v Prilipah organiziralo tekmovalno motokrosistov za republiško prvenstvo v kategorijah od 125 in 250 ccm, katera pokrovitelj je bila Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj iz Krškega. Ob progi se je zbralo okoli 1.500 gledalcev, ki so uživali v drznih vožnjah kakšnih 55 tekmovalcev, med katerimi je še posebno pozornost vzbujala edina predstavnica ženskega spola, Nada Matic iz Kopra.

V kategoriji do 125 ccm je vse minilo po pričakovanih, obe dirki je brez večjih težav dobil Andrej Gošnik iz Slovenija avta, ki tako tri tekme pred koncem tudi krepko vodi v skupni razvrstitvi. Bolj zanimivo je bilo v kategoriji do 250 ccm, kjer je pravo tako dve zmagi osvojil Branko Novak iz Šentvida pri Stični, medtem ko v skupnem seštevku še naprej vodi Brežičan Simon Avbelj, ki je imel v nedeljo nesrečo; domala vso drugo dirko je prevozil s prazno zadnjo zračnico, a na koncu vseeno zasedel šesto mesto.

Rezultati, 125 ccm: 1. Gošnik (Slovenija-jaavto), 2. Batič (Nova Gorica), 3. Mlinarič (Lenart), 4. Fortuna (Šentvid pri Stični), 5. Tošič (Slovenske Konjice); do 250 ccm: 1. Novak (Šentvid pri Stični), 2. Juvan (FAM Lukovica), 3. Slopek (Brežice), 4. Simon Avbelj (Brežice), 5. Tojnk (Izlake); ekipno: 1. Brežice.

ZMAGOVALCU 30 TISOČAKOV

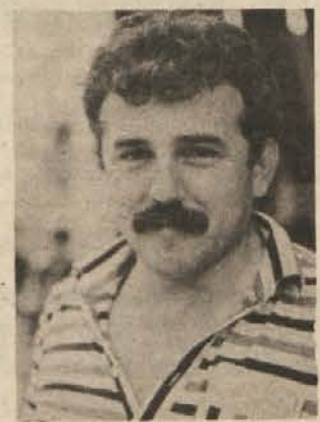
LESKOVEC — Nogometaši Kobra iz Leskovca pri Krškem organizirajo na igrišču osnovne šole v Leskovcu v nedeljo, 20. septembra, ob 8. uri odprto prvenstvo v malem nogometu. Organizator bo sprejemal prijave na igrišču pred pričetkom turnirja. Najboljšo ekipo poleg pokala za 1. mesto in prehodnega pokala čaka še 30 tisočakov, drugouvrščena bo poleg pokala prejela 10 in tretjevrščena zraven pokala 6 tisoč dinarjev nagrade.

KRITERIJ V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ — Kolesarsko društvo iz Črnomlja organizira v nedeljo, 27. septembra, pod pokroviteljstvom črnomljskega GOK-a meddruštveni kriterij v kolesarstvu, ki bo potekal v Loki pri centru srednjih šol oziroma pri stadionu. Start dirke, na kateri bodo nastopili pionirji in mladinci iz vse Slovenije ter Karlova, bo ob 10. uri v Kidričevi ulici v Črnomlju.

HRIBAR ŠESTI

MURSKA SOBOTA — Najboljši novomeški namiznoteniški igralec Marjan Hribar je še konec minulega tedna v Murski Soboti pomeril v republiških kvalifikacijah za nastop na zveznem turnirju. Hribar je v prvi, najmočnejši skupini zasedel 6. mesto, kar je za mladega igralca vsekar lep uspeh, nastop na zveznem turnirju pa so si zagotovili le prvi trije igralci.

Slavoljub Popadič: »Povsem na vrh ne moremo računati, naše mesto je okoli četrtega.«

kakšno stopnico više, kajti to nas bob morebitni zamenjavi tekmovalnega sistema postavlja med ekipe, ki bodo v igri za višji tekmovalni razred. Sicer pa je treba o letošnji ligi reči, da je vnovič precej neizenačena, da izstopajo kakšne štiri, največ pet ekip (Kranj, Iskra, Mlinotest, Novo mesto, Branik), ki bodo odločale o vrhu prvenstvene lestvice, vse ostale so bistveno slabše in je težko računati na kakšno presenečenje. To velja tudi za kočevski Itas, ki je letos krepko oslabiljen in bo letos verjetno daleč od lanskih rezultatov,« je svoje razmišljanje zaključil Slavoljub Popadič.

B. B.

Obiščite kozmetični salon »LOUISE«
v Metliki, Mestni log 3, tel. 068/58-109

NUDIMO VAM:

- nego obraza (ionoforeza, dezinkrustacija, visoka frekvenca)
 - depilacija (trajno odstranjevanje kocih)
 - masaže
 - odpravljanje celulita s celutronom, elektrostimulacijo, ionoforezo in masažo
 - make up
 - prodajo kozmetike »Louise«
- Delo opravljamo z novo najsodobnejšo opremo.

CENE PRIMERNE!

djuuro salaj

**Tovarna celuloze in papirja
DJURO SALAJ, KRŠKO
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB**

objavlja prosta dela oz. naloge za:

1 PRIPRAVNIKA

- Pogoji:
- končana visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri (zaželjena smer plan in analize)
 - delo za določen čas, za potek pripravniške dobe

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba naše delovne organizacije 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku roka za sprejemanje prijav.

711/37-87

Na podlagi 51. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84) ter 8. člena odloka o stavbnih zemljiščih na območju občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list, št. 17/86)

OBJAVLJA

Sklad stavbnih zemljišč občine Trebnje na podlagi sklepa komisije za oddajanje stavbnega zemljišča, sprejetega na 10. seji dne 9. 9. 1987,

JAVNI RAZPIS

za oddajo stavbnih parcel za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš, in sicer:

NASELJE ZAGORICA pri BIČU

- individualne stanovanjske hiše na
- 1. parc. št. 97/2, pašnik, b. r. 4., v izmeri 753 m²
- 2. parc. št. 97/3, pašnik, b. r. 4., v izmeri 781 m²
- 3. parc. št. 97/4, pašnik, b. r. 4., v izmeri 774 m²
- 4. parc. št. 97/5, pašnik, b. r. 4., v izmeri 763 m²
- 5. parc. št. 97/6, pašnik, b. r. 4., v izmeri 913 m²
- 6. parc. št. 96/2, pašnik, b. r. 4., v izmeri 694 m²
- 7. parc. št. 96/3, pašnik, b. r. 4., v izmeri 756 m²
- 8. parc. št. 96/4, pašnik, b. r. 4., v izmeri 718 m²
- 9. parc. št. 96/5, pašnik, b. r. 4., v izmeri 702 m²

Odškodnina za zemljišče znaša 999 din/m².
Cena priprave zemljišča na dan 15. 9. 1987 znaša 721 din/m².
Navedena zemljišča niso komunalno opremljena.
Vsak ponudnik bo moral še posebej plačati:

- prispevek za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča v gradbeno za površino lokacije,
- na svoje stroške izvesti priključke na komunalne naprave (cesta, vodovod, elektrika),
- sofinancirati izvedbo oziroma razširitev obstoječih dostopnih poti do kompleksa,
- urediti okolico objekta v skladu z lokacijskim in gradbenim dovoljenjem ter tehnično dokumentacijo.

Pogoji:

1. Odškodnino za zemljišče ter ostale stroške priprave zemljišča je ponudnik dolžan plačati v roku 30 dni po podpisu pogodbe o oddaji stavbnega zemljišča, po tem roku tečejo veljavne zamudne obresti.
 2. Ponudnik je dolžan zgraditi objekt do III. gradbene faze v roku 5 let po pridobitvi zemljišča.
 3. Ponudnik je dolžan plačati varščino v znesku 10% od celotne vrednosti zemljišča.
 4. Varščino je potrebno nakazati na žiro račun sklada stavbnih zemljišč občine Trebnje št. 52120-654-603 in potrdilo o vplačilu priložiti prijavi. Varščina se uspelemu ponudniku vračuna brezobrestno v ceno stavbnega zemljišča, neuspelemu pa se varščina vrne brez obresti najkasneje v roku 30 dni po izbiri najugodnejšega ponudnika.
 5. Rok za vložitev prijav je 15 dni po objavi tega razpisa. Prijave morajo biti zapečatenene, na ovojnici pa oznaka »javni razpis«. Prijavo je potrebno nasloviti na Sklad stavbnih zemljišč občine Trebnje, Goljev trg 5.
 6. Ponudnik, ki najbolj izpolnjuje razpisne pogoje, mora najkasneje v roku 30 dni po prejemu odločbe skleniti s skladom stavbnih zemljišč pogodbo o oddaji zemljišča, ker bo sicer zemljišče oddano naslednjemu najugodnejšemu ponudniku.
 7. Ob odpiranju prijav bo komisija za oddajanje stavbnega zemljišča zahtevala od ponudnika dodatno dokumentacijo, če bo ta potrebna za ugotovitev najugodnejšega ponudnika.
 8. Če se bo za posamezno zemljišče prijavilo več ponudnikov, ki izpolnjujejo pogoje razpisa, bo komisija izdelala prednostni vrstni red na podlagi meril, določenih v odloku o stavbnih zemljiščih na območju občine Trebnje.
 9. Stroški objave se zaračunajo v ceno stavbnega zemljišča.
 10. Obrazec za prijavo ter ostali razpisni pogoji so ponudniku na razpolago pri Skladu stavbnih zemljišč občine Trebnje.
- Številka: 465/03-86-3
Datum: 15. 9. 1987

SKLAD STAVBNIH ZEMLJIŠČ
OBČINE TREBNJE
730/37

**DELAVSKI SVET VODNOSKUPNOSTI
PODJETJA NOVO MESTO**

razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za štiri leta:

1. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA (ni reelekcija)
2. VODJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1: visoka ali višja strokovna izobrazba pravne smeri, najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- pod 2: visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri, najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Poskusno delo traja tri mesece.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in z navedbo dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: Vodnogospodarsko podjetje Novo mesto, Trdinova 23, »za razpisno komisijo«. O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izbiri.

725/37

**DO NOVOTEKS, tekstilna tovarna
TOZD Konfekcija I
Novo mesto**

Na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 16. 6. 1987 razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo večjega števila rabljenih navadnih šivalnih strojev

Licitacija bo dne 26. 9. 1987 ob 10. uri v prostorih bivšega podjetja KROJAC, Glavni trg 17.
Kandidati morajo pred začetkom licitacije plačati varščino v višini 10% od izklicne cene. Prometni davek plača kupec, sredstva bodo prodana po načelu »videno — kupljeno«.
Vse ostale informacije in ogled dve uri pred pričetkom licitacije.

710/37-87

**SKUPŠČINSKI
DOLENJSKI LIST**

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA,
IN TREBNJE

Z datumom 30. julij 1987 je izšla 15. številka Skupščinskega Dolenjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ

Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprispevka na območju vasi Hrast in Perudina

OBČINA METLIKA

Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Metlika za leto 1987

OBČINA NOVO MESTO

Popravek sklepa o valorizaciji dohodkovnih cenov iz odloka o davkih občanov občine Novo mesto
Sklep o prenehanju javne poti
Sklep o določitvi cen osnovnih komunalnih storitev
Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih v občini Novo mesto
Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Novo mesto za leto 1987
Odlok o spremembi odloka o komunalnih dejavnostih na območju občine Novo mesto
Sklep o prenehanju javnih poti

OBČINA RIBNICA

Odlok o urejanju in varstvu okolja v občini Ribnica
Odlok o omejitvi nabiranja lipovega cvetja in pridobivanja lubja lipe
Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Ribnica za leto 1987
Sklep o ugotovitvi, da so spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne komunalne interesne skupnosti Ribnica sprejete
Odlok o lokacijskem načrtu za centralno čistilno napravo Goriča vas s povezovalnim kanalom »S« in razbremenilnim kanalom
Program priprave prostorsko izvedbenih aktov, ki jih bo v skladu s srednjeročnim družbenim planom občine Ribnica za obdobje 1986—1990 sprejela skupščina občine Ribnica

OBČINA TREBNJE

Sklep o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zdravstveno varstvo
Sklep o razlogih, merilih in postopku za oprostitev, zmanjšanje in odpisovanje prispevkov za zdravstveno varstvo kmetov
Odlok o ravnanju s plodno zemljo
Odlok o spremembi proračuna občine Trebnje za leto 1987
Sklep o drugem povišanju cen komunalnih storitev v občini Trebnje
MEDOČINSKA OBJAVA
Odlok o poimenovanju ceste 4. SNOUB Matija Gubec

PIONIR

**Evidentiranje kupcev za
nakup stanovanjskih hiš —
vrstne hiše — Regrške košenice
v Novem mestu**

- izgradnje:
- do 4 faze
 - ključ v roke (vselitev po dogovoru)

**nov dom —
vaš dom**

Pokličite nas!

PIONIR

Informacije:
GIP PIONIR Novo mesto, Kettejev drevored 37. Tehnična komerciala in inženiring —
prodaja — tel. 068 21-826, 23-686

šport

**DAN PLANINCEV NA
ERMANOVCU**

ERMANOVEC — Več kot tisoč planincev se je minulo nedeljo, 13. septembra, zbralo pri koči planinskega društva Sovodenj na Ermanovcu, kjer je bilo letošnje srečanje slovenskih planincev. Udeležilo se ga je tudi veliko število dolenskih planincev, med njimi tudi poseben avtobus ljubiteljev gora iz Brežic, Artič, Krškega in s Senovega. Avtobus je ustavil v Poljanski dolini, nakar so planinci preostali del poti do koč, ker je bila osrednja proslava, na kateri je govoril dr. Marjan Rožič, prepeščali. Za mnoge je bil to nepozaben dan, za druge pa dokaz več, kako razvito je planinarjenje na Slovenskem, kjer imamo kar 173 društev.

B. HORVATIČ

**RIBNICI TURNIR
PRIJATELJSTVA**

RIBNICA — Kegljaški klub Riko iz Ribnice je pred dnevi v času sejma suhe robe in lončarstva pripravil tradicionalni, že 4. turnir prijateljstva, ki so se ga poleg domače vrste udeležile še ekipe Kočevja, cerkniškega Bresta ter dve vrsti iz zahodnonemškega Singelfindna. Prijeto presenečenje so pripravili domači kegljaci, ki so z 2.432 podrtimi keglji zmagali, drugo je bilo Kočevje (2.392) in tretji Brest iz Cerknice (2.380). Najboljši posameznik turnirja je bil Rus iz Rika s 422 podrtimi keglji.

M. G-č.

**PRVO MESTO
ROKOMETAŠEM INLESA**

ČRNOMELJ — Tukajšnji rokometni klub je pred dnevi pripravil priložnostni rokometni turnir, na katerem so prvo mesto osvojili igralci ribniškega Inlesa. Rezultati: Inles — Črnemelj 19:16 (9:8), Inles — Dubovac 23:15 (12:7), Črnemelj — Dubovac 20:14 (10:7). Ribničani so pred dnevi nastopili še na turnirju v Celovcu in zasedli zadnje mesto. Proti Aera Celje so izgubili s 23:29 (13:15), proti avstrijskemu prvotigašu Avantiju pa s 25:30 (12:15).

M. G-č.

Smučarsko društvo Domžale organizira

TOMBOLO

v ŠPORTNEM PARKU
DOMŽALE
20. 9. 1987 ob 14. uri

Glavni dobitek: 2 STARI MILIJARDI

2. dobitek: osebni avto
3. dobitek: 5 barvnih TV sprejemnikov
4. dobitek: 2 motorni kolesi Avtomatik

in več drugih dobitkov v vrednosti 3 stare milijarde
Posebni avtobusni prevoz iz Ljubljane. Za pijačo in jedačo je poskrbljeno!

kmetijska zadruga krka

n. sub. o. novo mesto, cesta komandanta staneta 10

**MERCATOR — KZ KRKA
NOVO MESTO
TOZD Oskrba, n.sub.o.
Novo mesto**

Cesta komandanta Staneta 10
Novo mesto

Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

1. ŠOFERJA
2. KV MESARJA
3. PK MESARJA
4. DELAVCA V PROIZVODNJI

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- Pod 1: končana šola za šoferje in 2 leti delovnih izkušenj
- Pod 2: končana IV. stopnja usmeritve mesar sekač
- Pod 3: končana II. stopnja usmeritve mesar predelovalec oz. priznana PK kvalifikacija
- Pod 4: končana osnovna šola

Delovno razmerje bo sklenjeno za vsa objavljena dela in naloge od 1 do 4 za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Delovno razmerje pod 1 bo sklenjeno s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

726/37

kmetijska zadruga krka

n. sub. o. novo mesto, cesta komandanta staneta 10

**Mercator — KZ Krka n.sub.o.
Novo mesto
TZO Agrooskrba Škocjan, n.sub.o.
Škocjan**

Razpisna komisija zadrúžnega sveta TZO Agrooskrba

razpisuje dela in naloge

**DIREKTORJA — INDIVIDUALNEGA POSLOVOD-
NEGA ORGANA TZO Agrooskrba**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da so državljani SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje, določene z zakoni, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi
- da imajo višjo ali najmanj srednjo izobrazbo kmetijske, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
- da imajo 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj v svoji stroki
- da so sposobni voditi, organizirati in usklajevati delovni proces
- da izpolnjujejo pogoje po 511. členu ZZD
- da izpolnjujejo pogoje po družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike v občini Novo mesto

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Pisne prijave v zaprti kuverti z oznako »Za razpisno komisijo TZO Agrooskrba ter dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj kandidati pošljejo na gornji naslov v 15 dneh po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

727/37

**Osnovna šola XIV. divizije Senovo razpisuje po
sklepu sveta šole**

javno licitacijo

za prodajo osnovnega sredstva: kombi 200

Izključna cena je 800.000 din.

Licitacija bo 30. septembra 1987 ob 12. uri. Ogled kombija je možen uro pred licitacijo.

Polog kavcije v višini 10% je treba plačati v računovodstvu do 11. ure.

Nakup kombija je po sistemu videno-kupljeno, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupnino je treba plačati ob prevzemu (po dogovoru).

Prometni davek plača kupec.

729/37

ARK
SALON POHIŠTVA

Lesna industrija Idrija, n. sci. o. 68281 Spodnja Idrija

**KAKO DO NOVE SPALNICE
ALI SAMSKE SOBE?**

STARO ZA NOVO

informacije:

LESNA INDUSTRIJA IDRIJA

tel. 065 / 71-266, 71-267

vsak dan od 8.-18. ure, tudi v soboto in nedeljo!

»DANA« tovarna rastlinskih
specialitet in destilacija
Mirna —

komisija za delovna razmerja

objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. VODJA PLANSKO-ANALITSKE SLUŽBE

zahteva se VII. ali VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj ali PLANER-ANALITIK
zahteva se VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj
in

2. SALDAKONTIST KUPCEV (2 delavca)

zahteva se V. stopnja izobrazbe ekonomske smeri in 1 leto delovnih izkušenj

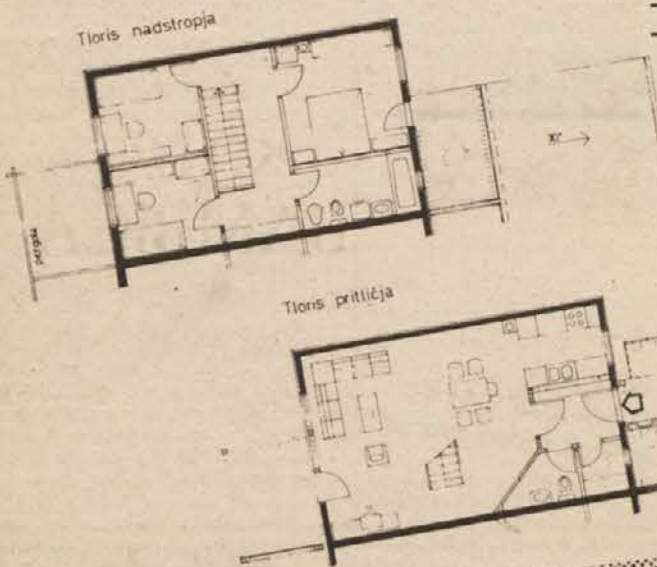
Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas, s poizkusnim delom 3 mesece. Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: »DANA« tovarna rastlinskih specialitet in destilacija Mirna, 68233 MIRNA.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30. dneh po preteku roka za prijavo.

728/37

PIONIR

GIP PIONIR iz Novega mesta
— zbira interesente in
— evidentira kupce

za nakup

vrstne hiše »JEDINŠČICA« Novo mesto

skupna stanovanjska površina 114.60 m²
izgradnja do IV. faze s komunalno opremo in grobo zunanjo ureditvijo

Pokličite nas!

PIONIR

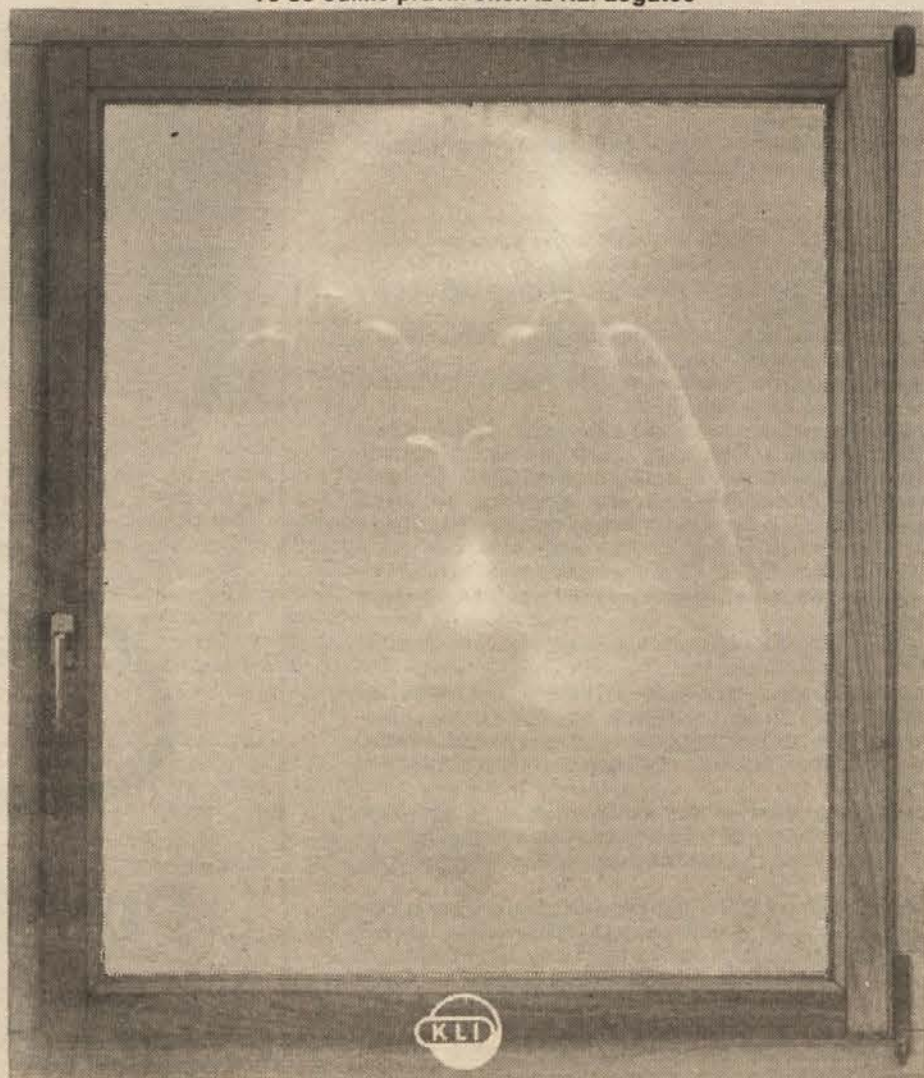
Informacije:
GIP PIONIR Novo mesto, Kettejev drevored 37. Tehnična komerciala in inženiring —
prodaja — tel. 068 21-826, 23-686

NE NUDIMO VAM POPUSTA

DAJEMO PA VAM MOŽNOST ZA NAKUP OKEN, IZDELANIH PO DOLGOLETNI TRADICIJI

sodobna izvedba, vrhunska kakovost, prihranek energije, izdelava po meri in montaža na domu

To so odlike pravih oken iz KLI Logatec

Pokličite 061/741-711 — informacije in prodaja KLI Logatec
telex 31656 yu kli

**VZGOJNO VARSTVENA ORGANIZACIJA
NOVO MESTO
Ragovska 18**

razpisuje
prosta dela in naloge

**varuhinj na domu za oddelke družinskega
varstva na območju Novega mesta in okolice**

Največje zanimanje staršev za varstvo otrok je
— v Novem mestu: v krajevnih skupnostih Majde Šilc, Drska, Ločna, Center, Kandija-Grm,
— v krajevni skupnosti Sentjernej
— in krajevni skupnosti Straža.
Če imate veselje za delo z otroki, končano osemletko, ustrezne prostorske pogoje za varstvo šestih otrok na svojem domu in želite skleniti delovno razmerje z VVO Novo mesto, pošljite svojo prijavo na gornji naslov do vključno 25. 9. 1987.
O podrobnostih se lahko pozanimate tudi po telefonu na številko 25-366 ali 24-149.

OBVESTILO

Komite za družbeni razvoj občine Novo mesto obvešča organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti, organe in društva, delovne ljudi in občane, da so grafični prikazi prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 2000 ter družbenega plana občine Novo mesto za obdobje 1986—1990 (I. faza) po sklepu izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, sprejetega na seji 15. septembra 1987, dani v enomesečno javno razgrnitev, ki bo trajala od 17. septembra do 17. oktobra 1987.
Grafični prikazi prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev navedenih planskih aktov so razgrnjeni na vpogled v kletni dvorani Razvojno raziskovalnega centra Novo mesto, Prešernov trg 8, in sicer vsak delovni dan, razen sobote, od 8.00 do 16.00 ure oziroma do 17.00 ure ob sredah.
Javne obravnave prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev planskih aktov bodo v krajevnih skupnostih od 21. septembra do 5. oktobra 1987, in sicer po naslednjem razporedu:

- ponedeljek, 21. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Šmarjeta
 - ponedeljek, 21. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Škocjan
 - torek, 22. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Sentjernej
 - torek, 22. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Orehovica
 - sreda, 23. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Brusnice
 - sreda, 23. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Gabrje
 - četrtek, 24. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Dolž
 - četrtek, 24. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Stopiče
 - petek, 25. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Mali Slatnik
 - petek, 25. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Birčna vas
 - ponedeljek, 28. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Podgrad
 - ponedeljek, 28. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Uršna sela
 - torek, 29. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Straža
 - torek, 29. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Prečna
 - sreda, 30. septembra 1987, ob 19. uri: v KS Bučna vas
 - sreda, 30. septembra 1987, ob 19. uri: za SKS Novo mesto
 - četrtek, 1. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Žužemberk
 - četrtek, 1. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Hinje
 - petek, 2. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Otočec
 - petek, 2. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Bela cerkev
 - ponedeljek, 5. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Mirna peč
 - ponedeljek, 5. oktobra 1987, ob 19. uri: v KS Dol. Toplice
- Hkrati obveščamo, da organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti, delovni ljudje in občani lahko v času javne razgrnitve podajo pisne pripombe, mnenja in predloge na kraju razgrnitve ali na samih javnih obravnavah ali pa jih pošljejo komiteju za družbeni razvoj občine Novo mesto.

KOMITE ZA DRUŽBENI RAZVOJ
OBČINE NOVO MESTO

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, tast in stric

**MILAN
AUSEC**
iz Slovenske vasi 20

Zahvaljujemo se vsem, ki ste bili v najtežjih trenutkih z nami, nam lajšali bolečino, pisno ali ustno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo upravi KDP Dob pri Mirni, krajevni organizaciji ZZB NOV Sentrupert, osebju internega oddelka bolnice v Novem mestu, delavcem UNZ Ljubljana-mesto in Postaje milice Ljubljana-Vič, govornikom za ganljive besede ob odhodu iz njegovega doma in ob grobu, pevcem, godbenikom, sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom. Še prav posebej se zahvaljujemo Bučinelovim in Zeleznikovim za vsestransko in nesebično pomoč v teh težkih dneh. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali čudovito cvetje, sočustvovali z nami, nam pomagali ali na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Žalujoči: žena Greta, sin Zvonko z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 59. letu starosti zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

MILAN SMOLIČ
iz Dobrnica

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in TOK Gozdarstvo Trebnje za vso pomoč, izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Zlasti se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju iz ZD Trebnje, še posebno pa dr. Humarju. Hvala GD Dobrnica in Občini, tov. Jeriču in tov. Pleskoviču za poslovilne besede, pevcem in duhovnikom za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala.

Žalujoči: žena Francka, sin Milan, sin Janez z družino, hči Ani z družino, sestra Mici, Anica z družino, brat Ivan z družino

ZAHVALA

Nenadoma in mnogo prezgodaj nas je v 58. letu tragično zapustil naš brat, stric in svak

**KLEMEN
JUNC**

Kanada

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste na kakršenkoli način pomagali doma in v Kanadi. Za njim sta nam ostala nepozaben spomin in skrita bolečina.

V tihi žalosti: vsi njegovi

Otočec

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustila naša draga žena, sestra in teta

**MARIJA (MIMICA)
OBRADOVIČ**

rojena AHLIN

Od nje smo se poslovili 2. septembra v Gospiću, kjer je živela od 1946. leta.

Žalujoči: mož Gojko, brat Tomaž in drugo sorodstvo

Gospić, Kranj, Ljubljana, Novo mesto, 1. sept. 1987

*Te dni mineva že leto dni,
kar med nami več te ni,
s cvetjem ti grob krasimo
v trajno ljubezen in spomin,
a v srcu je polno bolečin.*

V SPOMIN

**ANTONIJI
SLAK**

z Malega vrha

Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni

*Prezgodaj si izgubil moči,
da realiziral svoje načrte bi,
ideje tvoje so pri nas,
realiziral nekdo jih bo od nas.*

V SPOMIN

21. 9. bosta minili dve leti, kar nas je zapustil naš

**FRANC
SAŠEK**

Dolnji Suhadol 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se ga še spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

**ANE
ŠTEFANIČ**

rojene Juršak

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna hvala govornikom pred hišo in grobom, pevskemu zboru iz Dragatuša in kirurškemu oddelku bolnišnice Novo mesto.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni smrti očeta, moža, brata in strica

ANTONA BERLOGARJA

iz Malega Oreška 2

se iskreno zahvaljujemo vsem njegovim bližnjim sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč, darovano cvetje in vence ter tako številno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo Tovarni zdravl Krka Novo mesto, Ljubljanski banki-TDB Novo mesto, pevskemu zboru Stopiče, govornici za ganljive besede ob odprtem grobu in gospodu župniku za lepo opravljeni pogrebni obred.

Hčerki Marija in Jožica v imenu vsega sorodstva

V SPOMIN

*Dve leti je minilo,
odkar življenje ti je ugasnilo,
pri nas veselja več ni,
srce v žalosti trpi.*

**JANEZU
VIDMARJU**

iz Šmihela pri Žužemberku

20. avgusta sta minili žalostni dve leti, odkar nas je zapustil naš dragi Janez. Iskreno se zahvaljujemo mladincem in vsem, ki s cvetjem krasijo njegov prerani grob.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in deda

**FRANCA
BAMBIČA**

iz Dobrvice

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem ter Mercatorju Sentjernej, DO Krka, TOZD IMV Podgorje, TOZD Keramika za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala družinam Hudoklin, Cvelbar ter ostalim sosedom in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

*Spet vinska trta je dozorela,
čeprav jesen je zakasnela.
Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.
Ljubil si življenje, polje in dom,
vendar brez slovesa zapustil si dom.*

3. septembra nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil naš skrbni mož, oče, brat, bratranec, svak, stric in nečak

ANTON ČRNUGELJ

iz Grabrovca 26 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni DO Beti-TOZD Konfekcija Metlika in konfekcijski skupnosti, GD Grabrovec, pionirjem gasilcem, GD Teharje pri Celju, OGZ Metlika, občinskemu štabu CZ Metlika, LD Metlika in prijateljem iz ostalih lovskih družin, društvu vinogradnikov Metlika, govornikom tov. Jakljeviču, tov. Bučarju, tov. Vrančarju in tov. Starcu, pevcem za ganljivo zapete pesmi ter gospodu župniku za cerkveni obred in tolažilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Martina, hčerka Milena, sin Andrej, brat Tine in sestra Micka z družinama ter ostalo sorodstvo

Slovenija
Moja dežela.

tedenski koledar

Četrtek, 17. septembra — Robert Petek, 18. septembra — Irena Potoba, 19. septembra — Svetlana Nedelja, 20. septembra — Suzana Torek, 22. septembra — Mavricij Sreda, 23. septembra — Adam Četrtek, 24. septembra — Nada LUNINE MENE 23. septembra ob 4.09 — mlaj

kino

BREŽICE: 18. in 19. 9. ameriški akcijski film Karate Kid — I. del. 20. in 21. 9. ameriški akcijski film Karate Kid — II. del. 22. in 23. 9. ameriški akcijski film Zanka. 24. in 25. 9. ameriški glasbeni film Plesalci iz prve vrste. CRNOMELJ: 17. 9. ameriški film Mož z zvezde. 18. 9. ameriški kriminalni film 8 milijonov načinov smrti. 20. 9. avstralski avant. film Coca Cola Kid. 21. 9. bocovanska komedija Bogovi so padli na glavo. 24. 9. ameriški kriminalni film Preprosto krvavo.

službo dobi

V Kočevju iščemo mlajšo upokojenko za čiščenje stanovanjske hiše v dopoldanskem času. Pismene ponudbe pod šifro »POSTENA«. (4571SL-37) ZAPOSLIM strojnika lahke gradbene mehanizacije. Pogoji: KV mehanik in izpit C kategorije. Vinko Bele, Nad mlino 1, Novo mesto. (4619-SL-37) GOSTILNA OPARA, Trebnje, zaposli KV ali priučeno kuharico in natakarico. OD po dogovoru. Tel. 44-005. (rač-SL-37) ZAPOSLIM delavca v keramičarstvu. Tel. 42-546 po 20. uri. (4626-SL-37) GOSTILNA »Seličev hram« Zidani most išče natakarico z znanjem kuhanja. Informacije na tel. (0601) 83-503. (4760-SD-37) NUJNO potrebujem deklo za delo v cafe baru. Tel. (068) 33-044. (pol-SL-37)

stanovanja

STANOVANJE v Novem mestu išče mamica s šestletno hčerko. Naslov v upravi lista (5583/87). SOBO iščem. Tel. ASTRA — čevlji, 21-326. (4743-ST-37) SPREJMEM dva fanta ali dve dekleti na stanovanje v Ljubljani. Oglasite se pri žvanki Udovc, Slačič vrh 6, Tržišče na Dolenskem. (4771-ST-37) Dvosobno stanovanje v Novem mestu Nad mlino 44 ugodno prodam. Tel. 068 21-384. NUJNO iščem opremljeno sobo v Novem mestu ali okolici. Pripravljena sem pomagati na vrstu, v gospodinjstvu ali paziti otroke. Šifra: »ZOBNA ASISTENTKA«. (4661-ST-37) Mlad zakonski par išče garsonjero ali enosobno stanovanje. Marija Kočar, Maistrova 9, Novo mesto. (4633-ST-37) DVEINPOLSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. Tel. 22-889. (4556-ST-37) SOBO v Trebnjem najame mlajši upokojenec. Šifra »PLAČAM DOBRO«. (P37-4MO) KOŠARKARSKI KLUB Novoles išče garsonjero, eno- ali dvosobno stanovanje. Plačamo dobro. Ponudbe pod »KOŠARKA« ali na tel. 24-429 (popoldan). (P37-5MO)

motorna vozila

PRODAJ Z 128, letnik 1985. Tel. 24-621. TRABANT 601, letnik 84, prodam. Stane Pižmont, Stari trg 51, Trebnje. (4564-MV-37) Za Lado 1600 prodam 5 novih gum in nova srednja blatnika. Tel. 25-048. (4565-MV-37) R-6 prodam. Simič, Šegova 6/30, Novo mesto. (4567-MV-37) AVTOMATIK 3 MS, star 8 mesecev, prodam za 36 SM. Lamovšek, Šentpeter 65, tel. 40-115. (4569-MV-37) Avto Passat, letnik 75, prodam. Jože Bevc, Mihovca 23, Šentjernej. (4887-MV-36) FIČKA v voznom stanju, neregistrirana, prodam ali zamenjam za moped. Šoferska 5, Krško. (4579-MV-37)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozid Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar. ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše (novinarski servis in EP), Zdenka Lindič-Dragas, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primo, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 300 din, naročnina za 2. polletje 7.000 din, za delovne in družbene organizacije 22.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 4.500 din, na prvi ali zadnji strani 9.000 din; za razpisne, licitacije ipd. 5.000 din. Mali oglas do deset besed 2.500 din, vsaka nadaljnja beseda 250 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglasni in naročniški oddelki 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozid Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

KRŠKO: 17. 9. (ob 20. uri) ameriški zgodovinski film Okrutni Kaligula. 18. 9. (21.30) domača komedija Ločitev za določeno čas. 19. 9. (20. uri) ameriški avturistični film Veliko tveganje. 20. 9. (ob 18.) ameriška komedija Porys II. 22. 9. (17. uri) program risank in ob 20. uri ameriška komedija Nezvesto tvoja. 23. 9. (18. uri) ameriško znanstveno fantastični film Odiseja v vesolju. 24. 9. ameriška komedija Zadnja priložnost.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 17. do 20. 9. ameriški spektakel Misijon. 21. (ob 18. in 20. uri) in 22. 9. (ob 20. uri) ameriški film Avstopar. 22. in 23. 9. (ob 16. in 18. uri) ameriški mladinski akcijski film Karate Kid — II. del. 23. 9. (ob 20.) in 24. 9. ameriška ljubzenska drama Biti zaljubljen.

SEVNICA: 17. in 18. 9. ameriški avturistični film Podkupljenec. 19. in 20. 9. ameriški akcijski film Konan II. 24. in 25. 9. jugoslovska komedija Prostovoljci.

R-4, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. Tel. 21-213. (4553-MV-37) 126 P, letnik 1981, prodam. Japelj, tel. 22-608. (4559-MV-37) Z 101, letnik 76, registrirano do junija 88, prodam za 75 SM. D. Kabur, Metlika. (4578-MV-37) DIANO, letnik 1977, prodam. Tel. 26-159 (popoldne). (4560-MV-37) R-4 GTL, letnik 1983, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel. 77-102 (dopolndan) ali 77-473 (popoldan). (P37-6MO) WARTBURG de luxe, letnik 1976, registriran do julija 1988, odlično ohranjen, prodam. Tel. (068) 82-767 (zvečer). (P37-7MO) TOVORNI AVTO MERCEDES, starejši letnik, prodam za rezervne dele. Jože Špan, Zabukovje 13, 68292 Zabukovje. (P37-11 MO) LADO 1200 S, letnik 1985, prodam. Jože Grubar, Cesta oktobrskih žrtev 45 a, Šentjernej. (4582-MV-37) LADO 1300, letnik 1983, registrirano do septembra 1988, prodam. Tel. 75-600. (4583-MV-37) Z 101, karambolirano, prodam. Gorčičar, Kronovo, Šmarjanske Toplice. (čak-MV-37) Z 750, letnik 1982, prodam. Bavdaš, Stopiče 70. (4590-MV-37) Z 750 SE, letnik 1981, dobro ohranjen, in radiokasetofon z dvema kasetama prodam. Žukovec, Ljubljanska 15, Novo mesto. (4595-MV-37) APN 6, star 5 mesecev, prodam. Milan Abunar, Črmošnjice 12, Novo mesto. (4598-MV-37) GOLF, letnik 1977 (nemški), in nov motor (175 ccm) prodam. Tel. 25-334. (4617-MV-37) ZASTAVO 101 confort, letnik november 1979, prodam. Tel. 24-408. (4603-MV-37) ZASTAVO 101 confort, letnik 1981, prodam. Tel. 84-036. (4603-MV-37) BMW 520 avtomatik, letnik 1973, motor 1983, dobro ohranjen, prevoženih 70.000 km, z dodatno opremo, rezervnim menjalnikom in drugimi deli, prodam za 3,8 M. Informacije v četrtek popoldan, tel. (068) 65-222. (4607-MV-37) GOLF 79, ohranjen, prodam. Tel. 56-695. (4608-MV-37) Z 750, letnik 1977 (prevoženih 58.000 km), prodam. Kestnar, Dobindol 19, Uršna sela. (4624-MV-37) FIAT 1300 za rezervne dele prodam. Tel. 85-978 popoldne. (4623-MV-37) Z 750, letnik 1984, prodam. Tone Kastelic, Slamna vas 4, Metlika. (4609-MV-37) GOLF, letnik 1977, ugodno prodam. Macedoni, Šmarjeta 11, tel. (068) 26-378. (4610-MV-37) ZASTAVO 101 confort, letnik december 1979, nujno prodam. Petan, Potok 38, Straža. (4611-MV-37) FIAT 850, vozen, prodam. Tel. (068) 72-412. (pol. MV-37) Z 101, letnik 1977, ugodno prodam. Sp. Pohanca 12 a, tel. 77-452. (4612-MV-37) Z 101, letnik 1979, prodam. Tel. 22-159 dopoldne. (4614-MV-37) R 9 GTD, letnik 1985, prodam. Vene Ludvik, Škocjan 71. (4615-MV-37)

Z 101 ter Opel rekord 1700, zelo dobro ohranjen, z nadomestnimi deli, prodam. Nad mlino 57, Novo mesto. (4600-MV-37) BMW 316, letnik 1977, prodam. Tel. 33-308 popoldne. (4616-MV-37) ASKONO 1,6 S, letnik 1983, prodam. Tel. 23-917. (4620-MV-37) Z 101 GTL 55, december 1983, prodam. Pirc, Hudo brezje, tel. (068) 89-265. (4628-MV-37) Z 750 SC, letnik 1979, registrirano do 17. 7. 1988, prodam. Bobnar, Regrca vas 41. (4629-MV-37) ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. Tel. 25-007 popoldne. (4635-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Bečaj, Slavka Gruma 6, tel. 26-626 popoldne. (pol. MV-37) GOLF DIESEL, letnik 1983, odlično ohranjen, prodam. Tel. 43-748. (4657-MV-37) Z 101 confort, letnik 1981, ugodno prodam. Oglej se možen vsak dan po 16. uri. Belokranjska c. 54, Gotna vas. (4646-MV-37) Z 128, letnik 1984, prodam. Informacije na tel. 20-428. (P37-16-MO) NSU 1200, registriran do 13. 7. 1988, in rezervne dele za NSU prodam. Marjan Džimič, Slavka Gruma 12/19, Novo mesto, tel. 26-465 od 18. ure dalje. (4645-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam. Jože Pardašič, Glavje 57. (4691-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Tel. 27-405. (4666-MV-37) GOLF JGL, letnik 7/82, prodam za 4,3 M. Tel. 24-738 dopoldne. (4701-MV-37) LADO 1500 S prodam. Prevoženih 34000 km, prednji blatnik rahlo poškodovan. Alojz Weiss, Radovlja 20 pri Šmarjeti. (4665-MV-37) ZASTAVO 101, letnik 1984, prevoženih 47000 km, prodam. Informacije na tel. 22-588 po 19. uri. (4662-MV-37) MINI 1000, letnik 1976, prodam. Vaupič, Dolenja Brezovica 18, Šentjernej. (4667-MV-37) R 4, letnik 1983, prodam. Žabja vas 11, tel. 21-293. (4669-MV-37) RENAULT 4, nov, prodam. Telefon 85-204. (4686-MV-37) Z 750, letnik 1975, registrirano do junija 1988, prodam. Janez Ivančič, Ob Težki vodi 36, Novo mesto. (4672-MV-37) GOLF diesel, letnik 1985-maj, bele barve, prodam. Cena 750 SM. Tel. 22-871. (4687-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam za 3,5 M. Tel. 22-936. (4688-MV-37) JUGO 45 L prodam. Tel. 27-523. (4702-MV-37) Z 101 L prodam. Franc Bukovec, Dvor, tel. 84-270. (4689-MV-37) TOMOS 14 M prodam. Tel. 47-5514. (4693-MV-37) AVTOMATIK 3 MS, kot nov, prodam. Barbarič, Mačkovec 9. (4696-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1979, prodam. Gazvoda, Dol. Težka voda 10 a. (4698-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, odlično ohranjen, prodam. Lampe, telefon (068) 42-346. (4711-MV-37) Z 750, letnik 1971, neregistriran, vozen, in Z 750, letnik 1976, registriran, poceni prodam. Tel. 40-289, popoldne. (4714-MV-37) Z 750, letnik 1981, prodam. Blažič, Brusnice 80. (4715-MV-37) LADO 1200 prodam. Albin Janežič, Dol. Gradišče 7, Dol. Toplice. Telefon 65-318. (4718-MV-37) Z 101, letnik 1985, prodam. Kličič na telefon 26-165. (4720-MV-37) Z 1300, letnik 1978, garažiran, prodam. Bernardič, Gor. Mokro polje 7, 68310 Šentjernej. (4721-MV-37) 126 P, letnik 1980, prevoženih 37000 km, prodam. Tel. (068) 23-737. GOLF diesel, zelen, letnik 1985, S paket, prodam. Telefon 85-048. (4722-MV-37) ZASTAVO 128, prevoženih 9000 km, prodam. Telefon 24-712, popoldne. (čak-MV-37) Z 101 confort, letnik 1979, prodam. Tel. 21-320. (4724-MV-37) Z 101, 1976, ter prikolico za osebni avto in vozilček za kosilnico BCS prodam. Vegel, Kočarija 5, Kostanjevica ob Krki. (4726-MV-37) 126 P, letnik 1985, prodam. Košljar, Bela cerkev 14/a, tel. 84-021. (4725-MV-37) KADETT, 1972, prodam. Šinkovec, Otočec 25. (4732-MV-37) LADO karavan, letnik 1981, ohranjen, prodam. Telefon (dopolndne) 22-820. Drago Taborski, Cankarjeva 13, Novo mesto. (4729-MV-37) FIAT 600 D veteran ugodno prodam. Tel. 45-113. (4735-MV-37) FIAT 750, letnik 1984, prodam. Telefon 24-679, Balažič. (4737-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Jože Judež, Gornje Vrhpolje 45, Šentjernej. (4738-MV-37) GOLF diesel JGL, letnik 1985, bele barve, prevoženih 31000 km, prodam za 710 SM ali zamenjam za JUGO, R 4 z doplačilom. Telefon (068) 20-330. (4740-MV-37) RENAULT 4 GTL, star 3 leta, prodam. Tel. 21-157. (4741-MV-37) MINI 1000, letnik 1973, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec. (4744-MV-37) R 4 GTL, star štiri leta, na novo registriran, prodam. Mirko Bajec, Petelinjek 21, Novo mesto. (4747-MV-37) R 18, letnik 1983, 32000 km, prodam. Informacije na tel. 22-858. (4748-MV-37) WV, letnik 1976, prodam. Rajko Lah, Dol 15, 68210 Trebnje. (4750-MV-37) GOLF, letnik 1985, prodam. Tel. (068) 84-940, zvečer. (P 37-17 MO) LADO 8200 karavan, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 62-880. (P 37-19 MO) Z 101 confort, letnik 1981, prodam. Vinko Čebelič, Ul., 1. maja 6, Metlika. (4753-MV-37)

Z 101 ter Opel rekord 1700, zelo dobro ohranjen, z nadomestnimi deli, prodam. Nad mlino 57, Novo mesto. (4600-MV-37) BMW 316, letnik 1977, prodam. Tel. 33-308 popoldne. (4616-MV-37) ASKONO 1,6 S, letnik 1983, prodam. Tel. 23-917. (4620-MV-37) Z 101 GTL 55, december 1983, prodam. Pirc, Hudo brezje, tel. (068) 89-265. (4628-MV-37) Z 750 SC, letnik 1979, registrirano do 17. 7. 1988, prodam. Bobnar, Regrca vas 41. (4629-MV-37) ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. Tel. 25-007 popoldne. (4635-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Bečaj, Slavka Gruma 6, tel. 26-626 popoldne. (pol. MV-37) GOLF DIESEL, letnik 1983, odlično ohranjen, prodam. Tel. 43-748. (4657-MV-37) Z 101 confort, letnik 1981, ugodno prodam. Oglej se možen vsak dan po 16. uri. Belokranjska c. 54, Gotna vas. (4646-MV-37) Z 128, letnik 1984, prodam. Informacije na tel. 20-428. (P37-16-MO) NSU 1200, registriran do 13. 7. 1988, in rezervne dele za NSU prodam. Marjan Džimič, Slavka Gruma 12/19, Novo mesto, tel. 26-465 od 18. ure dalje. (4645-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam. Jože Pardašič, Glavje 57. (4691-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Tel. 27-405. (4666-MV-37) GOLF JGL, letnik 7/82, prodam za 4,3 M. Tel. 24-738 dopoldne. (4701-MV-37) LADO 1500 S prodam. Prevoženih 34000 km, prednji blatnik rahlo poškodovan. Alojz Weiss, Radovlja 20 pri Šmarjeti. (4665-MV-37) ZASTAVO 101, letnik 1984, prevoženih 47000 km, prodam. Informacije na tel. 22-588 po 19. uri. (4662-MV-37) MINI 1000, letnik 1976, prodam. Vaupič, Dolenja Brezovica 18, Šentjernej. (4667-MV-37) R 4, letnik 1983, prodam. Žabja vas 11, tel. 21-293. (4669-MV-37) RENAULT 4, nov, prodam. Telefon 85-204. (4686-MV-37) Z 750, letnik 1975, registrirano do junija 1988, prodam. Janez Ivančič, Ob Težki vodi 36, Novo mesto. (4672-MV-37) GOLF diesel, letnik 1985-maj, bele barve, prodam. Cena 750 SM. Tel. 22-871. (4687-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam za 3,5 M. Tel. 22-936. (4688-MV-37) JUGO 45 L prodam. Tel. 27-523. (4702-MV-37) Z 101 L prodam. Franc Bukovec, Dvor, tel. 84-270. (4689-MV-37) TOMOS 14 M prodam. Tel. 47-5514. (4693-MV-37) AVTOMATIK 3 MS, kot nov, prodam. Barbarič, Mačkovec 9. (4696-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1979, prodam. Gazvoda, Dol. Težka voda 10 a. (4698-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, odlično ohranjen, prodam. Lampe, telefon (068) 42-346. (4711-MV-37) Z 750, letnik 1971, neregistriran, vozen, in Z 750, letnik 1976, registriran, poceni prodam. Tel. 40-289, popoldne. (4714-MV-37) Z 750, letnik 1981, prodam. Blažič, Brusnice 80. (4715-MV-37) LADO 1200 prodam. Albin Janežič, Dol. Gradišče 7, Dol. Toplice. Telefon 65-318. (4718-MV-37) Z 101, letnik 1985, prodam. Kličič na telefon 26-165. (4720-MV-37) Z 1300, letnik 1978, garažiran, prodam. Bernardič, Gor. Mokro polje 7, 68310 Šentjernej. (4721-MV-37) 126 P, letnik 1980, prevoženih 37000 km, prodam. Tel. (068) 23-737. GOLF diesel, zelen, letnik 1985, S paket, prodam. Telefon 85-048. (4722-MV-37) ZASTAVO 128, prevoženih 9000 km, prodam. Telefon 24-712, popoldne. (čak-MV-37) Z 101 confort, letnik 1979, prodam. Tel. 21-320. (4724-MV-37) Z 101, 1976, ter prikolico za osebni avto in vozilček za kosilnico BCS prodam. Vegel, Kočarija 5, Kostanjevica ob Krki. (4726-MV-37) 126 P, letnik 1985, prodam. Košljar, Bela cerkev 14/a, tel. 84-021. (4725-MV-37) KADETT, 1972, prodam. Šinkovec, Otočec 25. (4732-MV-37) LADO karavan, letnik 1981, ohranjen, prodam. Telefon (dopolndne) 22-820. Drago Taborski, Cankarjeva 13, Novo mesto. (4729-MV-37) FIAT 600 D veteran ugodno prodam. Tel. 45-113. (4735-MV-37) FIAT 750, letnik 1984, prodam. Telefon 24-679, Balažič. (4737-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Jože Judež, Gornje Vrhpolje 45, Šentjernej. (4738-MV-37) GOLF diesel JGL, letnik 1985, bele barve, prevoženih 31000 km, prodam za 710 SM ali zamenjam za JUGO, R 4 z doplačilom. Telefon (068) 20-330. (4740-MV-37) RENAULT 4 GTL, star 3 leta, prodam. Tel. 21-157. (4741-MV-37) MINI 1000, letnik 1973, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec. (4744-MV-37) R 4 GTL, star štiri leta, na novo registriran, prodam. Mirko Bajec, Petelinjek 21, Novo mesto. (4747-MV-37) R 18, letnik 1983, 32000 km, prodam. Informacije na tel. 22-858. (4748-MV-37) WV, letnik 1976, prodam. Rajko Lah, Dol 15, 68210 Trebnje. (4750-MV-37) GOLF, letnik 1985, prodam. Tel. (068) 84-940, zvečer. (P 37-17 MO) LADO 8200 karavan, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 62-880. (P 37-19 MO) Z 101 confort, letnik 1981, prodam. Vinko Čebelič, Ul., 1. maja 6, Metlika. (4753-MV-37)

Z 101 ter Opel rekord 1700, zelo dobro ohranjen, z nadomestnimi deli, prodam. Nad mlino 57, Novo mesto. (4600-MV-37) BMW 316, letnik 1977, prodam. Tel. 33-308 popoldne. (4616-MV-37) ASKONO 1,6 S, letnik 1983, prodam. Tel. 23-917. (4620-MV-37) Z 101 GTL 55, december 1983, prodam. Pirc, Hudo brezje, tel. (068) 89-265. (4628-MV-37) Z 750 SC, letnik 1979, registrirano do 17. 7. 1988, prodam. Bobnar, Regrca vas 41. (4629-MV-37) ZASTAVO 128, letnik 1986, prodam. Tel. 25-007 popoldne. (4635-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, prodam. Bečaj, Slavka Gruma 6, tel. 26-626 popoldne. (pol. MV-37) GOLF DIESEL, letnik 1983, odlično ohranjen, prodam. Tel. 43-748. (4657-MV-37) Z 101 confort, letnik 1981, ugodno prodam. Oglej se možen vsak dan po 16. uri. Belokranjska c. 54, Gotna vas. (4646-MV-37) Z 128, letnik 1984, prodam. Informacije na tel. 20-428. (P37-16-MO) NSU 1200, registriran do 13. 7. 1988, in rezervne dele za NSU prodam. Marjan Džimič, Slavka Gruma 12/19, Novo mesto, tel. 26-465 od 18. ure dalje. (4645-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam. Jože Pardašič, Glavje 57. (4691-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1981, prodam. Tel. 27-405. (4666-MV-37) GOLF JGL, letnik 7/82, prodam za 4,3 M. Tel. 24-738 dopoldne. (4701-MV-37) LADO 1500 S prodam. Prevoženih 34000 km, prednji blatnik rahlo poškodovan. Alojz Weiss, Radovlja 20 pri Šmarjeti. (4665-MV-37) ZASTAVO 101, letnik 1984, prevoženih 47000 km, prodam. Informacije na tel. 22-588 po 19. uri. (4662-MV-37) MINI 1000, letnik 1976, prodam. Vaupič, Dolenja Brezovica 18, Šentjernej. (4667-MV-37) R 4, letnik 1983, prodam. Žabja vas 11, tel. 21-293. (4669-MV-37) RENAULT 4, nov, prodam. Telefon 85-204. (4686-MV-37) Z 750, letnik 1975, registrirano do junija 1988, prodam. Janez Ivančič, Ob Težki vodi 36, Novo mesto. (4672-MV-37) GOLF diesel, letnik 1985-maj, bele barve, prodam. Cena 750 SM. Tel. 22-871. (4687-MV-37) Z 128, letnik 1985, prodam za 3,5 M. Tel. 22-936. (4688-MV-37) JUGO 45 L prodam. Tel. 27-523. (4702-MV-37) Z 101 L prodam. Franc Bukovec, Dvor, tel. 84-270. (4689-MV-37) TOMOS 14 M prodam. Tel. 47-5514. (4693-MV-37) AVTOMATIK 3 MS, kot nov, prodam. Barbarič, Mačkovec 9. (4696-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1979, prodam. Gazvoda, Dol. Težka voda 10 a. (4698-MV-37) FIAT 126 P, letnik 1980, odlično ohranjen, prodam. Lampe, telefon (068) 42-346. (4711-MV-37) Z 750, letnik 1971, neregistriran, vozen, in Z 750, letnik 1976, registriran, poceni prodam. Tel. 40-289, popoldne. (4714-MV-37) Z 750, letnik 1981, prodam. Blažič, Brusnice 80. (4715-MV-37) LADO 1200 prodam. Albin Janežič, Dol. Gradišče 7, Dol. Toplice. Telefon 65-318. (4718-MV-37) Z 101, letnik 1985, prodam. Kličič na telefon 26-165. (4720-MV-37) Z 1300, letnik 1978, garažiran, prodam. Bernardič, Gor. Mokro polje 7, 68310 Šentjernej. (4721-MV-37) 126 P, letnik 1980, prevoženih 37000 km, prodam. Tel. (068) 23-737. GOLF diesel, zelen, letnik 1985, S paket, prodam. Telefon 85-048. (4722-MV-37) ZASTAVO 128, prevoženih 9000 km, prodam. Telefon 24-712, popoldne. (čak-MV-37) Z 101 confort, letnik 1979, prodam. Tel. 21-320. (4724-MV-37) Z 101, 1976, ter prikolico za osebni avto in vozilček za kosilnico BCS prodam. Vegel, Kočarija 5, Kostanjevica ob Krki. (4726-MV-37) 126 P, letnik 1985, prodam. Košljar, Bela cerkev 14/a, tel. 84-021. (4725-MV-37) KADETT, 1972, prodam. Šinkovec, Otočec 25. (4732-MV-37) LADO karavan, letnik 1981, ohranjen, prodam. Telefon (dopolndne) 22-820. Drago Taborski, Cankarjeva 13, Novo mesto. (4729-MV-37) FIAT 600 D veteran ugodno prodam. Tel. 45-113. (4735-MV-37) FIAT 750, letnik 1984, prodam. Telefon 24-679, Balažič. (4737-MV-37) ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Jože Judež, Gornje Vrhpolje 45, Šentjernej. (4738-MV-37) GOLF diesel JGL, letnik 1985, bele barve, prevoženih 31000 km, prodam za 710 SM ali zamenjam za JUGO, R 4 z doplačilom. Telefon (068) 20-330. (4740-MV-37) RENAULT 4 GTL, star 3 leta, prodam. Tel. 21-157. (4741-MV-37) MINI 1000, letnik 1973, prodam. Franc Jerman, Jelše 3, Otočec. (4744-MV-37) R 4 GTL, star štiri leta, na novo registriran, prodam. Mirko Bajec, Petelinjek 21, Novo mesto. (4747-MV-37) R 18, letnik 1983, 32000 km, prodam. Informacije na tel. 22-858. (4748-MV-37) WV, letnik 1976, prodam. Rajko Lah, Dol 15, 68210 Trebnje. (4750-MV-37) GOLF, letnik 1985, prodam. Tel. (068) 84-940, zvečer. (P 37-17 MO) LADO 8200 karavan, letnik 1983, prodam. Tel. (068) 62-880. (P 37-19 MO) Z 101 confort, letnik 1981, prodam. Vinko Čebelič, Ul., 1. maja 6, Metlika. (4753-MV-37)

Z 101 ter Opel rekord 1700, zelo dobro ohranjen, z nadomestnimi deli, prodam. Nad mlino 57, Novo mesto. (4600-MV-37) BMW 316, letnik 1977, prodam. Tel. 33-308 popoldne. (4616-MV-37) ASKONO 1,6 S, letnik 1983, prodam. Tel. 23-917. (4620-MV-37) Z 101 GTL 55, december 1983, prodam. Pirc, Hudo brezje, tel. (068) 89-26

PRENOSNI radiokasetofon Hitachi super woofer 60 W s papirji prodam. Tel. 22-917. (4680-PR-37)

SPALNICO MANON, skoraj novo, prodam. Telefon 21-970. (4694-PR-37)

TELEVIZOR Iskra Jasna poceni prodam. Novak, Vel. Bučna vas 4, tel. 25-148. (4693-PR-37)

TV Iskra Trim in pralni stroj Favorit Ei Niš 1984 prodam. Šaban Mujič, Dilaščeva 1, Novo mesto. (ček-PR-37)

PRODAM nov CO₂ aparat ali zamenjam za avto. Tel. 27-784. (4690-PR-37)

kupim

KUPIM motor za škodo 120 L. Tel. 52-825 zvečer. (4638-KU-37)

DO 3 S milijarde kupim hišo — lahko do III. gradbene faze — z nekaj zemlje, ali veliko komunalno urejeno parcelo v bližnji okolici Novega mesta. Ponudbe pod šifro: »ZEMLJA«. (4739-KU-37)

posest

VIKEND, 4 km od Otočca, z zemljo prodam. Tel. (061) 451-583. (4650-PO-37)

GRADBENO parcelo v bližnji Ribnice ugodno prodam. Možna nadomestna gradnja. Električna, voda, telefon in kanalizacija na parceli. Ponudbe na telefon (061) 861-689. (P37-13MO)

VINOGRAD (12 arov) prodam. Mali vrh 3. (4669-PO-37)

razno

MLADE MUČE oddam ljubiteljem živali. Tel. 21-238. (4593-RA-37)

V OKOLICI Šentjerneja dam narediti fasado, komb. plošče, 200 kom. Tel. (061) 271-009. (4716-RA-37)

obvestila

KERAMIK polaga keramiko. Kuletič, tel. 26-480. (4655-OB-37)

SNEGOBRANE za opečno in salo-nitno kritino izdeluje, po potrebi tudi montira, Obrtna delavnica DANE MIZI-GOJ, 68270 Krško, p. p. 26, tel. (068) 71-513. (tel-OB-37)

preklici

JOŽE MUHIČ, Ivanja vas 19, prepovedujem ALOJZU DRAGANU st. in MARIJI z Golobinjka (kljub večkratnemu ustnemu opozorilu) pašo kokoši po vinogradu in njivi. Če prepovedi ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjal. (4659-PR-37)

MARIJA UDOVIČ, Črmošnjice, preključujem besede, ki sem jih izrekla proti družini KOS iz Črmošnjic. (4749-PR-37)

MIRKO TIBLJAŠ, Log 60, Boštanj, opozarjam ANTONA BLATNIKA iz Loga, naj preneha kositi po mojih parcelah.

ah. Če ne bo tega upošteval, ga bom sodno preganjal. (P37-22MO)

Kolektiv Market Emone Posavje, poslovne enote Brežice, se upokojenki Magdi Pavlinič, Gubčeva 8, Brežice, iskreno opravičuje zaradi neupravičenega suma prisvajanja. Emona Posavje Brežice, Trgovina na drobno, TOZD II, poslovna enota št. 17 Market.

čestitke

Dragi in dobri hčerki ŠTEFKI JAN-KOVIČ iz Brezovega loga želi za petdesetletnico vse lepo in mnogo zdravja mama. (4568-ČS-37)

Ko bi ljubezen govorila,
solza mrtve obudila,
ne bi krila te gomila.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v komaj 58. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

STANE ROBIDA

s Sel — Žumber30

Ob boleči izgubi našega očeta se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali in izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo sestri Minki, ki mu je v težkih trenutkih vedno stala ob strani, župniku za opravljeni obred, pevcem, govorniku Francu Travniku za poslovlilne besede ter GD za opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Marija, sin Darko, hčerka Majda, Joža, Marija, Ljuba in Cvetka z družinami

ZAHVALA

V 51. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče in brat

DRAGO GORENC

iz Cerovca 1

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali v teh težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, GD Statenberk, Trebelno, Mokronog, Vel. Strmca, Jablan, Tomačevo-Jarše, Gasilski zvezi Sob Ljubljana-Moste, poveljniku občinske gasilske zveze Trebnje tov. Rapovžu in tov. Žagarju za poslovlilne besede, LD Trebelno, Otočec, Mirna peč, Mokronog, Mirna, Trebnje, Sentrupert, Taborska jama, registrom LD Polhov Gradec, DO Trimo, godbi, pevcem in tov. Kotarju za ganljive besede, sodelavcem IMV, razvojnemu inštitutu pivovarne Union, KS Trebelno, Sob Trebnje, Bunderlovim iz Kranja, še posebej pa Draganovim, Suševim in Tonetu Ajdiču. Iskrena hvala gospodu župniku in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: žena z otroki, brata in sestra z družinami ter ostalo sorodstvo

Trebelno, 9. septembra 1987

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža

ALOJZA BRINCA

iz Gribelj 36

se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in sočustvovanje, podarjene vence in cvetje, gasilcem za organizacijo pogreba, gospodu župniku za lepo opravljeni cerkveni obred, govor in tolažbo, govorniku Petru Požegu za govor ob odprtem grobu, pevskega zboru Griblje, ZB Griblje, bivšim poslovnim sodelavcem, Društvu pokkojencev, faranom in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja zdravnikom in osebju bolnišnice v Novem mestu za lajšanje bolečin med težko boleznijo.

Žalujoča žena Katarina

ZAHVALA

Nepričakovano nas je zapustila naša draga sestra, teta in svakinja

FRANČIŠKA KAMBIČ-FANA

iz Črnomlja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste sočustvovali z nami in nam pomagali, nam izrekli sožalje, darovali pokojnici vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti, osebju ZD Črnomelj, kolektivu Dijaškega doma in stanovalcem bloka 19 a v Ulici 21. oktobra, govornicam za poslovlilne besede, pevkam za zapete žalostinke in godbi, zastavonošem ter gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V žalosti sporočamo, da nas je v 59. letu starosti nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari ate, brat in stric

ANTON BAUMGARTNER

Ul. heroja Starihe 18, Črnomelj

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo DO Belt Črnomelj za organizacijo in izvedbo pogreba, DO Belsad Črnomelj, DO Beti Črnomelj, DO Litostroj Ljubljana, dr. Limaniju ter godbi na pihala iz Črnomlja. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Že leto dni je zdaj minilo,
odkar življenje ti je ugasnilo,
pri nas veselja več ni,
odkar te več med nami ni.

V SPOMIN

20. septembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je v rani mladosti zapustil naš dragi sin in brat

BOJAN LONGO

iz Malega Mraševega 11

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 89. letu starosti je umrla naša draga mama

MARIJA SEVŠEK

roj. Tiselj

iz Željn pri Kočevju

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in vaščanom za cvetje in izrečeno sožalje in vsem, ki so sočustvovali z nami ter pokojno mamo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala Dragici Legvard in Fanki Novak za pomoč, govorniku tov. Stimcu, pevkam, godbi na pihala ter g. kaplanu za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: hčerke Marija, Anica, Dragica, Slavka in sin Janez z družinami, vnuki, pravnuki ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu starosti je ugasnilo življenje dragemu možu, očetu, dedku in pradedku

ALOJZU ANDROJNI

s Konjskega 12 pri Boštanju

Njegova nenadna smrt nas je zelo prizadela. V tej stiski so nam priskočili na pomoč sorodniki, sosede, prijatelji in znanci, ki so tudi poklonili šopke in vence ter v velikem številu pokojnika pospremili k večnemu počitku. Iskrena hvala! Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju ZD v Sevnici, ki je z neizmerno požrtvovalnostjo lajšalo pokojnikovo dolgotrajno bolezen, g. župniku iz Boštanja pa za zadržnico kakor tudi za lepe poslovlilne besede. In končno smo dolžni še posebno zahvalo Boštanjškemu oktetu, ki je z žalostinkami pospremil pokojnika na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je zapustila naša draga hčerka, mama, babica, prababica, sestra in teta

ANGELCA GRGIČ

roj. Kušljan

iz Šentjerneja

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, darovali pokojni vence in cvetje, in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni Gusti Šketelj, ki je pokojni v času bolezni stala ob strani. Hvala ZZB in govornikom tov. Verbiču in Bambiču za poslovlilne besede, šentjernejski godbi pa za žalostinke.

Žalujoči: mama Justina, sin Levko in hčerka Albina z družinami, bratje Ignac, Stanko, Lado z družinami in Jup, sestre Justa, Ani in Mira z družinami

ZAHVALA

V 75. letu starosti je za vedno prenehalo biti srce naši dobri mami

ALBINI MURN

roj. ZAJC

iz Novega mesta, Kristanova 24

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam ustno in pismeno izrekli sožalje ali nam kakorkoli pomagali in počastili spomin na našo drago mamo z venci in cvetjem ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Domu starejših občanov iz Novega mesta, pevcem za ubrano petje in duhovniku za opravljeni obred. Zahvaljujemo se tudi sodelavkam VVO-centra Ljubljana, Šaranovičeva 7 a, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, in sodelavcem iz Iskre Novo mesto za podarjeno cvetje. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

Novo mesto, Ljubljana

MIRA MALJUNA

Odkar je šel Boris Zaje na novomeško davkarstvo za podseja, je soba, ki sta si jo toliko let delila, samo njena. Pa ne bo več dolg, morebiti še nekaj tednov, saj občinski sindikalni svet že išče primerne človeka za strokovnega tajnika, ki bo nadaljeval Zajčevovo delo. In tudi če pride že jutri, to ne bo spremenilo njenega delovnega vsakdanjika.

Mira Maljuna je na novomeškem sindikatu strokovna sodelavka. Po službeni dolžnosti mora delati na štirih različnih področjih. Zbirata podatke, pripravljata poročila in analize, hodi na posvete in druge sestanke, svetuje v nejasnih zadevah in preverja, kako se to ali ono, kar zahteva ali priporoča sindikalni svet, udejanja v združenem delu oziroma v osnovnih sindikalnih organizacijah. Tega je včasih toliko, da se komaj ven vidi. »Pridejo obdobja, ko nobenega dela ne morem prav skonstruirati,« pravi. »Se preden se dobro poglobim v eno nalogo, že pride druga, nova in prav tako neodložljiva. Tako vsak dan po nekajkrat skačem od socialne problematike v kulturo, iz te pa spet drugam, vsi pa hočejo, da je vsaka zadeva takoj nared, v vsebinskem in strokovnem pogledu pa brezhibna...«

Zelo veliko ji da opraviti kultura. Temeljne smernice, kaj in kako delati na tem področju, so v sklepkih, stališčih, resolucijah in drugih sindikalnih dokumentih. Veliko dolžnosti ji naloži tudi komisija za kulturo pri občinskem sindikalnem svetu, kateri je Mira

desna roka. »Na srečo je sestav te komisije vsakokrat takšen, da ni težko delati. Člani prihajajo na seje s predlogi, in če je dober se predsednik, se da kaj napraviti.«

Sindikatu niti približno ne gre samo za to, da pripravijo delavce na glasovanje o prispevnih stopnjah za kulturo. Njegova najpomembnejša naloga je vključiti zaposlene v kulturna dogajanja, pri čemer naj bi ti ne bili le gledalci, ampak tudi soustvarjalci. Mira pripomi, da se je v tej smeri premaknilo že v marsikateri tovarni, kar je prav gotovo tudi zaslug kulturnih animatorjev oziroma organizatorjev kulturnega življenja. »A ne povsod,« doda. »V novomeški občini imamo okoli 70 animatorjev, ki so jih v delovnih organizacijah izbrali iz lastnih vrst. Toda že odziv na sestanke in seminarje, ki je bil vse prej kot zadovoljiv, je dal slutiti, da niso povsod izbrali za to delo pravih ljudi. Zato tam ni šlo. Seveda to še ne pomeni, da v takem tozdu niso nič dali na kulturo.«

Ko z Miro razpredava misel o tem, zakaj tu gre in tam ne, ugotoviva, da je zelo pomembno, če je v podjetju kdo od vodilnih nagnjen kulturnemu življenju. Še posebej, če je to direktor. Zgledov za to tudi v novomeški občini ne manjka, omeniva Krko, Pionir, IMV, Novoteks, Novoteks, šentjernejsko Iskro, in še katero delovno organizacijo bi lahko omenila. Žal pa je tudi med omenjenimi premalo primerov, da bi kultura vnesli v razvojne plane in za dejavnost načrtno zagotavljali denar. »Vse prevečkrat,« poudari Mira, »obesijo skrb za kulturno življenje samo sindikatu, kar je sicer boljše kot nič, ni pa prav.«

Mira Maljuna ne skriva, da ji je kultura blizu. Pravi, da ji je to ostalo še iz šolskih let pa zatem iz časov, ko je bila članica obetavnega Odra mladih in sodelovala tudi v gledališki skupini jerebovcev. Zdej res ne igra, rada pa hodi v gledališče, prebira knjige. Obzahuje le, da nima za to več časa. Pa tudi, da nima več časa za ukvarjanje s kulturo kot strokovna sodelavka na občinskem sindikatu, česar navsezadnje tudi ne jemlje zgolj kot delovno obveznost.

I. Z.

PADEL JE PRVI RIS

LOŠKI POTOK — Letos je že padel prvi ris na območju kočevsko-belokranjskega lovsko-gojitenega območja. V nedeljo, 13. septembra, popoldne ga je položil na dlako Janko Mohar, tajnik lovske družine Loški potok. Ris je bil dveletni samec, težak 19 kg. Na tem območju, na katerem je poleg risa zavarovan tudi medved, je za letos načrtovan odstrel osmih risov. Enako število je bilo načrtovano za odstrel tudi lani, a so odstrelili le dva. Letos bo uplenjenih gotovo več, saj je bil lani odprt lov na rise šele s 1. novembrom in je trajal do konca februarja, letos pa so ga odprli že s 1. septembrom in bo tudi trajal do konca februarja.

MANJ MEDVEDOV

KOČEVJE — Na območju kočevsko-belokranjskega lovsko-gojitenega območja, ki deluje za 25 lovskih družin (od tega 10 z belokranjskega območja) in tri gojitvena lovišča, je bil za lani načrtovan odstrel 25 medvedov, padlo pa jih je le 17. Na območju lovskih družin je bil predviden odstrel 12 medvedov, padlo pa jih je 9. Letošnji načrt je podoben lanskem. Doslej so padli trije medvedje.

V nedeljo prvič »Straška jesen«

STRAŽA — Po zgledu krajev, ki oživljajo ljudske običaje, so se tudi tu odločili pripraviti turistično kulturno-zabavno prireditev, na kateri bodo prikazali spravo jesenskih pridelkov in druga najrazličnejša opravila na način, kot je bilo nekoč v navadi. Marsikaj se bo dogajalo na kmečkih vozovih, ki jih bodo za to priložnost okrasili, obiskovalci bodo videli narodne noče, paša za oči pa bo tudi kulinarica razstava, na kateri bodo prikazali vrsto domačih jedi iz Straže in okoliških krajev. Prireditev, ki jo pripravljajo straška društva, se bo imenovala »Straška jesen«, začela pa se bo v nedeljo, 20. septembra, ob 14. uri pred gasilskim domom. Program bo povezoval Boris Kopitar iz RTV Ljubljana, za zabavo na družabnem srečanju pa skrbel ansambel Slavček. Prireditelji bodo izkupiček namenili za popravilo strehe in ureditev ogrevalnega sistema v straškem kulturnem domu.

En dan v tri podzemne jame

Udeleženci jamarskega tabora so med drugim odkrili, da je jama Kreščak dolga le 207 metrov, ne 1500, kot so mislili domačini

KOSTANJEVICA — Domači Klub jamarjev je bil konec minulega tedna gostitelj 9. dolenjskega jamarskega tabora, ki se ga udeležilo 26 jamarjev iz društev Ribnica, Kočevje, Črnomelj, Straža, Novo mesto in domačini iz Kostanjevice.

Namen tabora je bil raziskovanje. Pripravili so tri odprave. Prva se je podala na področje Gorjancev in se spustila na brezno Pekel. Jama je bila do sedaj poznana do globine 72 metrov, zadnja, osemčlanska odprava pa je našla nadaljevanje jame do dolžine 120 metrov.

POŠTAR V NEMČIJI

KOČEVJE — Kočevskega poštarja Ivana Nimca je oni dan ustavil neznanec in mu dejal:

— Vas sem pa že videl, in sicer v Nemčiji.

Ivan Nimac, ki ga imajo vsi ljudje radi, ker zelo vestno in prizadevno opravlja svoje delo, se je začudil:

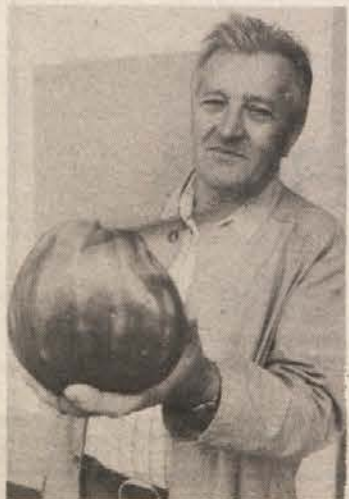
— Tovariš, zmotili ste se. Jaz nisem bil še nikoli v Nemčiji, pravzaprav sploh nikoli nisem potoval iz naše države.

Neznanec pa mu je odgovoril:

— Pa vendar sem vas videl, in sicer na fotografiji v Dolenjskem listu.

P-c

Ocenili so, da to ni končna globina, zato bodo kostanjeviški jamarji raziskovanje tega brezna še nadaljevali. Druga odprava je odšla na Veliko Dolino v brežiški občini. Zanimala jih je jama Kreščak in njena dolžina. Po ocenah domačinov, ki so se spustili vanjo (o tem je poročal tudi Dolenjski list), je bila kar 1,5 kilometra. Jamarji so ugotovili, da gre za zmoto, saj je ves jamski sistem dolg le 207 metrov. »Jama je kot trnadstropna stolpnica in za Dolenjsko res nekaj posebnega. Strop v prvi etaži je kot betonska plošča, narejena iz savs-

PARADIŽNIK VELIKAN — Novomeščan Jože Lužar in njegova žena Ana čez polje kot upokojenca pridno delata v svojem sadovnjaku in vrtu na Vinjem vrhu. Da svojim rastlinam posvetita kar precej časa, se pozna v jeseni. Paradižnik, ki ga je Jože prinesel pokazat v naše uredništvo, je tehtal en kilogram. Povedal je, da ima doma tudi rekordno sončnico, ki je v višino zrastle 3,5 metra in nosi kar 53 cvetov.

KRAVJI BAL

BOHINJ — V Ukancu je pripravilo Turistično društvo Bohinj-jezero v nedeljo, 13. septembra, tradicionalni Kravji bal, s katerim so obiskovalci pozdravili vrtnete planšarje v dolino. Na prireditvi, kjer so ponujali številne dobrote domače kuhinje, so nastopili bohinjski folkloristi, pihalna godba iz Gorij in ansambel Rž z Borisom Kopitarjem. V okviru Kravjega bal-a so izvedli še tekmovanje gozdarjev.

KMALU POLHARSKA NOČ

GRMADA — Zadnjo soboto v septembru bo na Grmadi v ribniški občini polharska noč. Organizirajo jo že po tradiciji turistično društvo. Sicer pa je gostiče na Grmadi, ki ga vodi Branko Dejak, odprto ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Za večje družbe, ki se prej najavijo, odprejo dom tudi ob drugih dneh. Nekateri skupine, ki so letos obiskale Grmado, so si že rezervirale prostore tudi za prihodnje leto.

Pričeske in moda

V Dol. Toplicah in na Otočcu reviji novih pričesk in modnih oblačil

Pred dvema letoma je bila na Dolenjskem prvič predstavitev modnih pričesk in mode, prireditev, ki jo je organiziralo Obrtno združenje Novo mesto s svojima sekcijama frizerjev in tekstilcev. Letos bodo tako prireditev, vendar v širšem obsegu, spet organizirali, in sicer 26. septembra ob 20. uri v viteški dvorani zdravilišča Dol. Toplice in 10. oktobra v restavraciji na Otočcu.

Na letošnjih revijah bodo poleg raznih mojstrov sodobnih pričesk sodelovale s svojimi oblačilnimi izdelki tovarne Labod, Novoteks in metliška Beti, razen teh pa tudi nekaj zasebnih krojačev in šivilj. Novomeški Plesni klub pa bo poskrbel za dodatno privlačnost revijama, ki sta namenjeni širokemu krogu obiskovalcev. Kar dve reviji organizirajo letos zato, ker se je predlani pokazalo, da je bilo na voljo več zainteresiranih kot pa vstopnic. Te bodo letos prodajali v pisarni obrtnega združenja.

R. B.

NA LOKI DORIS DRAGOVIČ

NOVO MESTO — Izredno tople septembrske dneve in noči bodo dodobra izkoristili tudi v gostišču na Loki. V petek, 18. oktobra, od 18. do 23. ure pripravljajo večer Dane iz Mire. Vsak obiskovalec bo za pokušnjo brezplačno dobil novo alkoholno pijačo maracuja, obenem pa bo tudi sodeloval v igri na srečo imenovani Bingo. Ljubitelji dobre jugoslovanske popevke bodo prišli na svoj račun v soboto ob 19. uri, ko bo s svojimi gosti nastopila skupina »Arbaleta« iz Zagreba med katerimi bo estradna zvezda Doris Dragović. Na koncu zapišimo, da je na Loki zabavno in zanimivo posedeti prvi vsak večer. Glasbo po želji vrvi Robert Rudič, ob petkih in sobotah pa igra koprski ansambel Domino.

MRTVI MEDVED — 11. septembra so ga v prikolicah pripeljali v Kočevje in mu odsekali prednje šape, da bi z analizo ugotovili, če je to tisti medved, ki je 27. avgusta umoril Jožico Kranjc, ko je v gozdu pri Strugah nabirala gobe. (Foto: Primc)

kozerija

ATE, VSE TO JE BREZPLAČNO

Mali je zakoračil v prvi razred. Nekje je slišal, da je pri nas šolanje brezplačno. Kdor mu je to natvezel, mi je napravil slabo uslugo. — Mali, obleci se, greva po torbo. — A jo bom dobil zastonj? Prodajalka nama je pojasnila, da so torbice od deset do trideset tisočakov. — Danes stopiva v knjigarno po knjige in zvezke, sem ga prijel za roko v terek. — Denarnico pusti doma, mi je rekel, ne potrebuješ denarja, vse je

brezplačno. Trgovka je hladno rekla: — Zvezki in knjige za prvi razred veljajo enaindvajset tisoč dinarjev. — Odšel sem jih, Mali pa je dolgo strmel vame. — Še po trenirko in copate skočiva. — A za v šolo? — Da. Za v prvi razred. — Izbral si bom najlepše copate in najlepšo trenirko, zdaj, ko je vse to zastonj, se je režal mulec. — Trenirka je dvaintrideset ti-

soč, adidaske pa šestintrideset, skupaj torej osemindeset tisoč, je prebrala z blagajniškega lističa prodajalka. — Mali, ki se sicer ne razume na denar, je izbulil oči in bleknil: — Ate, to je pa dosti... Zavila sva še po svinčnike, radirko, nalivno pero, plastelin, ovitke, brisačo, serviete, stavnico, šilček, barvice, barvne svinčnike, čopiče, vrečko za copate... Denarnica se mi je stanjšala še za

osem tisočakov. — Ko sva šla mimo trafike, je zagledal Mali v izložbi električni vlakec. — Ate, kupi mi vlak, daj, prosim, je strmel vame z velikimi rjavimi očmi. — Nimam denarja. Saj si sam videl, koliko sem ga zdajal, da boš lahko hodil v šolo. — Daj, ne laži, ate! Sam dobro veš, da je pri nas šolanje brezplačno. TONI GAŠPERIČ

Tomaž Bukovec

Ni težjega od reševanja iz podzemnih jam

Med udeleženci letošnjega tabora je bil tudi Tomaž Bukovec iz Mokronoga, eden redkih Dolenjcev, ki je član slovenske jamarske reševalne skupine. O reševanju v jamah je povedal: »Rešiti ponesrečenega jamarja iz jame je lahko mnogo težje kot vsako drugo reševanje na zemlji. V jami so vode, previsi in prepadi, stene in ozki prehodi. Od vse tehnike se pri reševanju lahko poslužujemo le vrvi, seveda pa so mnogokrat potrebni tudi potapljači, ki so prav tako člani naše reševalne ekipe.«

Se sreča, da nesreče pri jamarjih niso pogoste, saj so jamarji pri raziskovanju podzemnega in neznanega sveta sila previdni, izurjeni in izkušeni prave pasti že prej dobro poznajo. Kljub temu so letos že dvakrat reševali. Na llovi gori je imel jamar težjo poškodbo, v drugem primeru pa je šlo le za zlom roke. »Tudi v takšnem primeru, ko gre za zlom roke ali noge, si ponesrečenec ne more v jami prav nič pomagati. Vsako reševanje je nekaj posebnega in lahko traja več ur. Za jamarja so zelo nevarne ožine. Prebije se naprej, ko se hoče vrniti, pa nikakor ne gre. Potem se strah in panika naredita svoje. Znani so primeri, ko jamarja niso mogli rešiti,« je za konec povedal reševalec Tomaž.

J. PAVLIN

ZMAGALI LESARJI

RIBNICA — V okviru iger Delo-Kompas je bilo minuli četrtek tekmovanje v izdelovanju predmetov suhe robe v Ribnici. Zmagala je ekipa Inlesa pred mladimi zadržniki, Rikom in mladinci iz Dolenjskih lazov. To tekmovanje bi moralo biti že v nedeljo, 6. septembra, a je bilo zaradi dežja preloženo.

POPRAVEK

V vesti z 18. ptujskega festivala domače glasbe, objavljeni prejšnji teden na tej strani, je pomotoma zapisano, da je bronastega orfeja poleg ansambla Cof iz Novega mesta prejel tudi narodnozabavni ansambel iz Metlike, ki ga sploh ni. Pravilno bi se moralo glasil: Cof iz Novega mesta in Novi odmevi iz Črnomlja. Za napako se prizadetemu ansamblu in bralcem opravičujemo.

Uredništvo DL

REŠEVANJE PONESREČENEGA JAMARJA — Tako je v nedeljo dopoldna Kostanjeviško jamo potekala učna ura reševanja z vršno tehniko za vse udeležence 9. jamarskega tabora. (Foto: J. Pavlin)

TOP LESTVICA DOL. LISTA

DISKOTEKA OTOČEC
DIŠET NAJBOLJŠI

Luka še vedno sprašuje na samem vrhu naše in vaše lestvice Madonno »Kdo je to dekle?«. Na začetju lestvice pa se je pojavila novost Ricka Astlesa Never gonna give you up, ki se pridruža, da je ali ga ne bo nikoli odpisal. In medtem ko se hiti sprehajajo, eni gor in drugi dol po lestvici, se vrtilo kolo sreče in izbira dobitnike majice z znakom otoške diskoteke. Tokrat je žreb izbral DANICO MESOJEDEC iz Češče vasi pri Novem mestu. Lestvica pa je za ta teden taka:

1. Luka — SUSANNE VEGA
2. Who's that girl — MADONNA
3. Just can't stop loving you — M. JACKSON
4. Pseudo echo — FUNKS TOWN
5. I want sex — G. MICHAEL
6. Nothing gonna stop me now — S. FOX
7. Goodbye stranger — PEPSI & SHIRLEY
8. Sweet sixteen — BILLY IDOL
9. Living in a box — LIVING IN A BOX
10. Never gonna give you up — RICK ASTELS (novost)

Predloge za oblikovanje lestvice, ki jo lahko poslušate v diskoteki Otočec, pošiljajte na naslov: KRKA — Zdravilišča, Diskoteka Otočec, 68222 Otočec, s pripisom LESTVICA.